SPOLEČNOST MLADÝCH AGRÁRNÍKŮ
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SZIF
Státní zemědělský intervenční fond

„Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí"

Moderní softwarové systémy pro výživu zvířat

Optimalizace krmných dávek

PROJEKT JE REALIZOVÁN V RÁMCI PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA - OPATŘENÍ I.3.1. DALŠÍ ODBORNÉ VZDÁLÁVÁNÍ A INFORMAČNÍ ČINNOST

Optimalizace krmných dávek

UŽIVATELSKÁ PŘÍRUČKA – VÝŽIVA ZVÍŘAT - SKOT
PRAKTICKÉ PŘÍKLADY

Výživa zvířat - skot

© AgroKonzulta Žamberk spol. s r.o.
Klostermanova 1258
564 01 Žamberk

Telefon: 465 67 67 67
Mobil: 603 86 11 33
Fax: 465 67 67 00
e-mail: software@agrokonzulta.cz
web: www.agrokonzulta.cz

Obsah

PRAKTICKÉ PŘÍKLADY 7

Technická podpora (hotline) 7
Obecně o programu 7
Ovládání programu 8
Vyhledání komponenty v adresáři komponent 9
Vyhledání podle kódu 9
Vyhledání podle názvu 10
Vyhledání sekvenční podle názvu 10
Vyhledání s pomocí filtru 11
Vložení nové komponenty do číselníku 12
Oprava existující komponenty 15
Kopie komponenty 16
Přečíslování komponenty 16
Použití funkce Insert 17
Vytvoření nového uživatelského číselníku komponent ze základního číselníku komponent 17
Vložení nové normy 20
Kopírování normy 21
Úprava číselného zadání normy 21
Založení nové kategorie zvířat 25
Kopie kategorie zvířat 26
Oprava kategorie zvířat 27
Přidání nebo oprava živinového poměru 29
Výpočet krmné dávky 30
Parametry pro normu 300 – Dojnice (dojící dojnice a prvotelky) 33
Parametry pro normu 301 – Suchostojné dojnice 35
Parametry pro normu 302 – Dojnice + Suchostojné 36
Parametry pro normy Telata, Jalovice, Býci 37
Vytvoření míchanice 44
Kopírování míchanice 45
Porovnání komponent podle koncentrace nebo ceny živin, zastoupení živin dle krmiv 45
Porovnání komponent z číselníku komponent 46
Porovnání komponent použitých v krmné dávce 47
Zastoupení živin dle krmiv 48
Archivace výpočtu 49
Systém archivace krmných dávek 50
Vytvoření dalšího výpočtu ve složce 51
Vložení výpočtu do aktuálně otevřené složky z jiné složky z archívu 52
Přepínání mezi jednotlivými výpočty v načtené složce 53
Přečíslování výpočtu krmné dávky ve složce výpočtů 53
Tisk výpočtů z nabídky Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek) 54
Tisk výpočtů z nabídky Tisk výsledků na tiskárně 54
Tisk výpočtů z nabídky Čtení výpočtu krm. dávek z archívu 55
Tiskové sestavy – Krmná dávka 56
Tiskové sestavy – Standardní tabulka krmných dávek 58
Tiskové sestavy – Standardní tabulka krmných dávek celkový návoz za skupinu 60
Vytvoření optimální krmné směsi z vypočtené krmné dávky 60
Uložení výpočtu krmné dávky nebo směsi jako komponenty 61
Načtení složky krmných dávek z archívu 61
Rozšíření definice živinových ukazatelů o novou položku 62
Nastavení tiskárny 63
Zadání identifikačních údajů firmy 66

Přenos dat - Import komponent ze souboru OKS-KRM.DAT 66
Přenos dat - Export komponent do souboru OKS-KRM.DAT 68
Přenos dat - Import komponent z laboratoře 69
Export komponent do EXCELU, jejich následná úprava v EXCELU a načtení zpět do programu pro výpočet krmných dávek..... 70
Export výstupních sestav do textového editoru WORD včetně jejich automatického otevření 75
Zálohování dat - Vytvoření záložní kopie do podadresáře BAKOKS 79
Zálohování dat - Vytvoření záložní kopie s komprimací na disketu, USB Flash Disk, ... 79
Obnovení dat ze záložní kopie uložené v adresáři BAKOKS..... 81
Obnovení dat z komprimované záložní kopie uložené na externím zálohovacím disku..... 81
Přenos dat z jednoho počítače na druhý..... 82

P r a k t i c k é p ř í k l a d y

V tomto popisu jsou na příkladech vysvětleny nejdůležitější postupy při práci s programem. Tato příručka by měla pomoci začínajícím uživatelům k rychlému zvládnutí tohoto programu.

Každý příklad je rozložen do jednotlivých bodů, které jsou popsány a číselně označeny. K některým příkladům jsou pro lepší orientaci doplněny obrázky.

Technická podpora (hotline)

Pokud v tomto popisu nenaleznete odpověď na svoji otázku, využijte služeb našeho střediska podpory. Kontaktujte nás na telefonním čísle **+420 603 861133, +420 465 676799**, nebo na emailu **software@agrokonzulta.cz**.

Obecně o programu

- Program je určen pro počítače typu IBM PC (dnes nejrozšířenější typ počítače) a jeho chod je otestován na všech systémech od firmy Microsoft (**Windows95/98/Me/XP**). **Umožňuje napojení na program MS Excel a MS Word** (viz strana 70 a 75).

- Minimální hardwarové požadavky se odvíjejí od minimálních požadavků pro běh instalovaného systému Windows.

- Je zaměřen na skupinovou i fázovou výživu dojnic v nových technologiích s volným ustájením, krmením pomocí TMR a krmných automatů. **Každé krmivo může mít zadáno až 300 živinových ukazatelů. Pro každou kategorii zvířat je možné vybrat živinové ukazatele, které hodláme pro danou kategorii zvířat sledovat.** Z těchto vybraných živinových ukazatelů **můžeme určit ukazatele, které se mají optimalizovat**. Maximální počet ukazatelů, které můžeme optimalizovat, je 100 (součet počtu živinových ukazatelů a živinových poměrů).

- Je umožněno přidávat, doplňovat a upravovat navržené koncentrace živin i poměry podle zavedené technologie a užitkovosti stáda. Krmné dávky se optimalizují podle Vámi

zadaných parametrů a krmiv, s následnou minimalizací ceny krmné dávky.

- Základním způsobem výpočtu je **propočet krmných dávek do tabulky krmných dávek podle nadefinovaných užitkovostí**, a to nejenom pro dojnice, ale i pro ostatní kategorie skotu (telata, jalovice a býky). Tento způsob výpočtu se nejvíce uplatňuje v nových technologiích u systému TMR. Ve vazných stájích se bude optimalizovat podle zadaného rozmezí užitkovostí, množství jadrných a minerálních směsí v návaznosti na objemná krmiva.

- Krmné dávky se mohou sestavovat buď jednotlivě (viz strana 56), nebo do tabulek (viz strana 58) na konkrétní užitkovost pro každou kategorii zvířat. Výpočet krmných dávek je možné provádět i podle laktační křivky nebo růstové křivky.

- Obdobně jako u dojnic, kde se krmné dávky počítají podle **laktační křivky**, u růstových kategorií (telata, jalovice a žír býků) se krmné dávky propočítávají podle **růstových křivek**. Program umožňuje **výpočet optimální jadrné směsi přímo z krmné dávky**.

- Program je dodáván s již naplněnými databázemi komponent (krmiv), databázemi kategorií zvířat a norem.

- V případě potřeby má uživatel možnost provést úpravu v podstatě jakékoliv stávající položky v databázi, nebo vytvořit i vlastní komponenty, normy a podobně.

- **Jako první krok je nejvhodnější provést zadání živinových rozborů vlastních komponent** (viz strana 12)**. Dále pak můžeme přikročit k vlastnímu výpočtu krmných dávek** (viz strana 30)**.**

- Pokročilejší uživatelé mohou provádět i úpravu definice norem, živinových poměrů a podobně (viz strana 21 a další).

Ovládání programu

1 V programu se můžete pohybovat pomocí kurzorových kláves ← ↑ → ↓, a klávesy ***Enter*** pro výběr dané nabídky či položky, a ***Escape*** pro ukončení editace či návrat do vyšší úrovně nabídek.

2 Dále pak můžete využít rychlého výběru jednotlivých položek z nabídky. Každá nabídka menu má barevně zvýrazněné počáteční písmeno. Pokud stisknete toto písmeno na klávesnici, kurzor (ukazatel)

se v programu posune na tuto nabídku a automaticky se provede její výběr pomocí ***Enter***.

3 V dolní liště programu se vždy zobrazují nejdůležitější ovládací klávesy vztahující se k místu, kde se v danou chvíli v programu nacházíme.

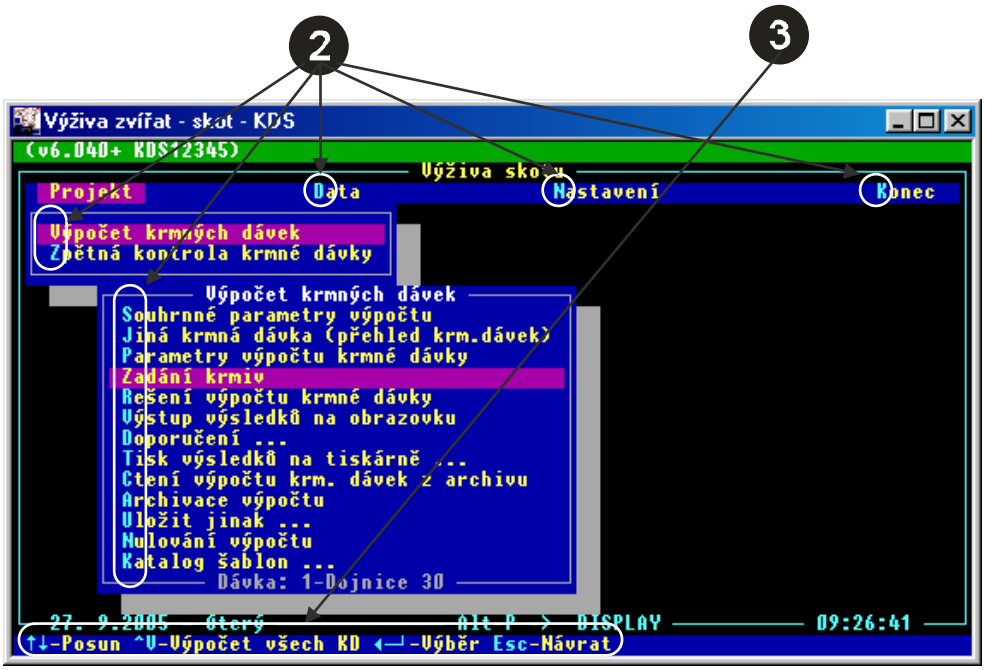

Vyhledání komponenty v adresáři komponent

Vyhledání podle kódu

Umožňuje vyhledat komponentu podle jejího číselného kódu.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Ověřte si, že komponenty jsou v tomto číselníku seřazeny podle číselného kódu. To je identifikováno na dolním rámu seznamu komponent textem ***Setříděno podle kódu***. Pokud jsou komponenty seřazeny podle názvu, použijte funkci ***T-Třídění*** ke změně setřídění komponent podle číselného kódu.

3 Pomocí klávesy ***H-Hledej*** vyvolejte funkci hledání.

4 Do zobrazeného formuláře zadejte číselný kód hledané komponenty.

5 Po zadání dojde k vyhledání požadované komponenty. V případě, že komponenta s hledaným kódem neexistuje, bude ukazatel nastaven na komponentu s nejbližším vyšším kódem.

Vyhledání podle názvu

Umožňuje vyhledat komponentu podle jejího názvu.

1. Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2. Ověřte si, že komponenty jsou v tomto číselníku seřazeny podle svého názvu. To je identifikováno na dolním rámu seznamu komponent textem ***Setříděno podle názvu***. Pokud jsou komponenty seřazeny podle kódu, použijte funkci ***T-Třídění*** ke změně setřídění komponent podle názvu.

3. Pomocí klávesy ***H-Hledej*** vyvolejte funkci hledání.

4. Do zobrazeného formuláře zadávejte postupně počáteční písmena hledané komponenty. Na základě textového řetězce zadaného do tohoto formuláře se v číselníku komponent průběžně posouvá ukazatel na komponentu, jejíž název je v zadaných počátečních znacích (písmenech) shodný. Pokud nejde do formuláře zadat požadovaný znak, znamená to, že žádná z komponent nezačíná požadovaným textovým řetězcem.

5. Hledání ukončete klávesou ***Esc***. Formulář pro zadání hledaného názvu bude zrušen. Ukazatel v číselníku komponent zůstane nastaven na příslušné komponentě.

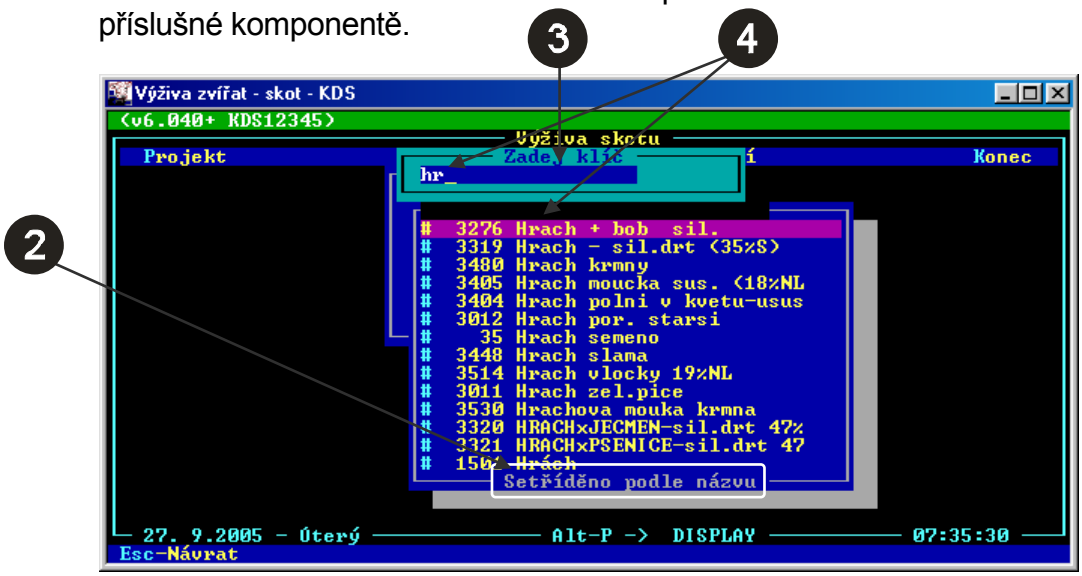

Vyhledání sekvenční podle názvu

Vyhledá zadaný podřetězec v názvu komponenty. Hledání probíhá sekvenčně od pozice ukazatele. V rámci hledání se potlačují rozdíly

mezi malými a velkými písmeny. Dále se eliminují rozdíly mezi znaky psanými s českou diakritikou a bez ní.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Pomocí klávesy ***Home*** nastavte ukazatel na první položku adresáře komponent. Pokud nebude ukazatel nastaven na první položce, proběhne hledání od pozice ukazatele.

3 Pomocí klávesy ***Ctrl+H-Hledej*** vyvolejte funkci sekvenčního hledání.

4 Do zobrazeného formuláře zadejte hledaný řetězec. V rámci zápisu hledaného řetězce není nutné zadávat diakritická znaménka, protože při vyhledávání se rozdíly mezi znaky psanými s českou diakritikou a bez ní eliminují.

5 Po zadání hledaného řetězce dojde k vlastnímu vyhledání komponenty. V případě nalezení komponenty, která obsahuje v názvu zadaný řetězec, bude ukazatel nastaven na nalezenou komponentu. V opačném případě je uživateli oznámeno, že hledání bylo neúspěšné.

6 V případě hledání další komponenty pokračujte dle bodu ❸.

Vyhledání s pomocí filtru

Umožňuje vyhledat komponentu podle jejího názvu nebo příslušnosti k podniku (obchodnímu partnerovi). Je to velice rychlý způsob vyhledávání.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

3 Pomocí klávesy ***R-Filtr*** vyvolejte funkci filtru.

4 Do zobrazeného formuláře zadejte libovolnou část názvu hledané komponenty, případně pokud chcete do podmínek vyhledávání zahrnout i propojení na podnik, použitím ***CTRL+P-Podnik*** zobrazte seznam obchodních partnerů a vyberte konkrétní podnik.

5 Po stisku klávesy ***F10*** dojde k zapnutí nastaveného filtru a k zobrazení pouze těch komponent, které vyhovují zadaným požadavkům filtru. Pro změnu filtru znovu otevřete pomocí klávesy ***R-Filtr*** formulář pro nastavení filtru, změňte výběrové podmínky a uložte změnu klávesou ***F10***. Vypnutí filtru provedete zadáním prázdného filtru (klávesa ***R-Filtr,*** vynulování podmínek filtru ***CTRL+V,*** uložení prázdného filtru ***F10***).

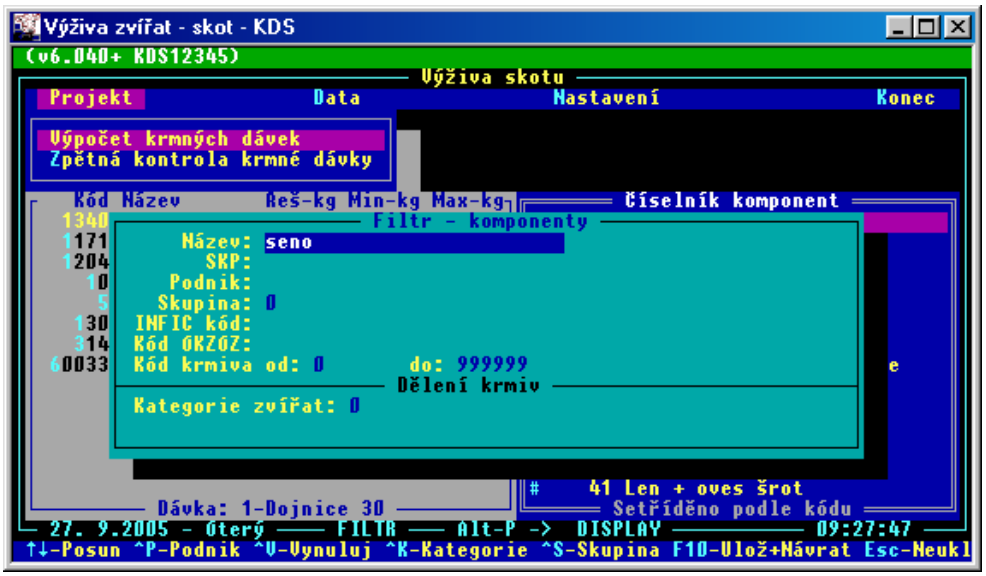

Vložení nové komponenty do číselníku

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Pomocí funkce ***N-Nová položka*** vyvolejte editační formulář pro zadání nové komponenty.

3 Proveďte zadání všech potřebných parametrů, a to jak v první části editačního formuláře týkající se základních údajů, tak v části živinového rozboru komponenty. V horní části rámu formuláře je zobrazeno z kolika podstránek se skládá formulář živinového rozboru komponenty. Postupně upravte obsahy jednotlivých zobrazených živin. Pro přechod na další respektive předešlou podstránku využijte funkci ***Ctrl+PgDn-Následující strana*** a ***Ctrl+PgUp-Předešlá strana***.

Je důležité vyplnit tyto položky:

Kód, Název, Podíl jádra, Podíl objemu, Cena, jednotlivé ***Živinové ukazatele.***

POPIS POLOŽEK FORMULÁŘE:

Kód Číselné označení komponenty. Přes tento kód je komponenta napojena do dalších databází (číselník výpočtů krmných dávek). Při vytváření nové komponenty je automaticky nabídnuto první volné číslo následující po nejvyšším existujícím čísle komponenty. V případě potřeby je možné jej změnit, při jeho zadání je prováděna kontrola na shodu s již existujícími čísly komponent.

Název Název komponenty. Tento název je zobrazován při vytváření návrhu krmné dávky a také ve většině obrazových i tiskových výstupů.

Přesný název Přesný název komponenty. V programu pro výživu zvířat nemá prozatím dalšího využití.

Podnik IČO podniku, kterému patří daná komponenta (případně IČO výrobce). S pomocí kombinace kláves ***CTRL+P-Podnik*** můžete vybrat podnik se seznamu obchodních partnerů.

Skupina Přiřazení ke skupině. V programu pro výživu zvířat nemá prozatím dalšího využití.

Kód SKP Umožňuje zadat číslo skladové karty, pod kterým je komponenta vedena ve skladové evidenci. Tato položka je využita pouze v případě napojení programu na skladovou evidenci.

Kód INFIC Umožňuje označit krmivo dle mezinárodního značení tzv.INFIC kódu. Tento kód se skládá ze tří částí (x.xx.xxxx). Jednotlivé části jsou odděleny tečkami a jsou výhradně číselné.

Kód ÚKZÚZ Umožňuje označit krmivo dle značení ÚKZÚZ. Tento kód se skládá ze dvou částí (xx.xxxx). Jednotlivé části jsou odděleny tečkami a jsou výhradně číselné.

Zásoba Do této položky je možné vložit aktuální zásobu komponenty.

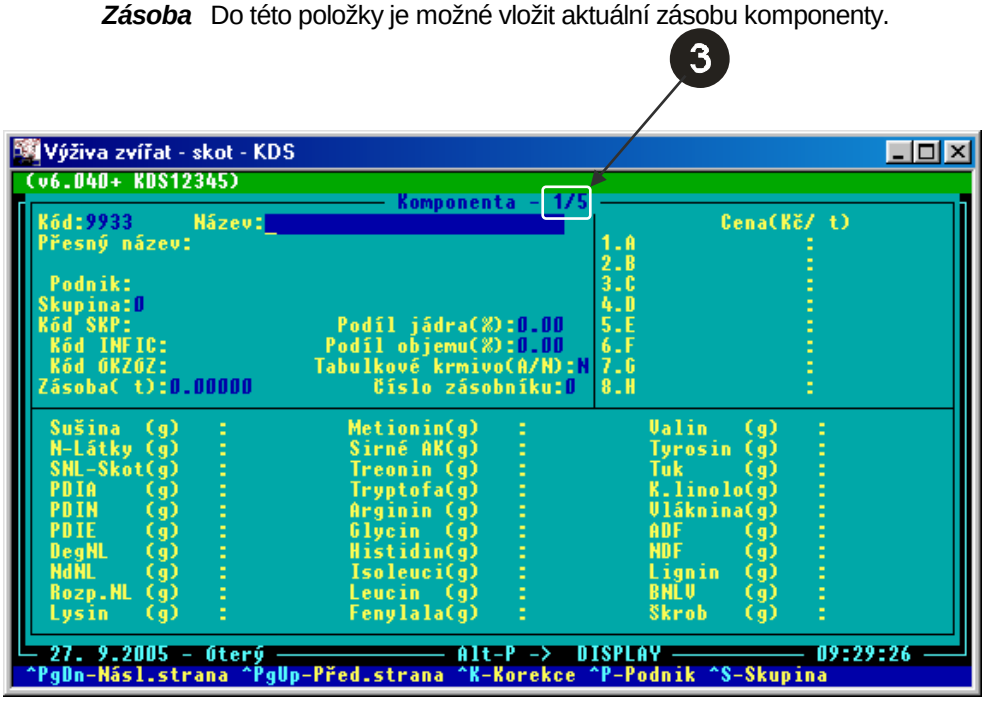

Podíl jádra Do této položky je možné vložit % podíl jádra v komponentě. V rámci dalšího zadání parametrů výpočtu krmné dávky je možné zadat požadované rozmezí poměru jádra a objemu v krmné dávce. V rámci editace je kontrolováno, zda je součet hodnoty podíl jádra a podíl objemu roven 0% nebo 100%.

Podíl objemu Do této položky je možné vložit % podíl objemu v komponentě. V rámci dalšího zadání parametrů výpočtu krmné dávky je možné zadat požadované rozmezí poměru jádra a objemu v krmné dávce. V rámci editace je kontrolováno, zda je součet hodnoty podíl jádra a podíl objemu roven 0% nebo 100%.

Tabulkové krmivo Tato položka umožňuje blokovat jednotlivé komponenty proti změnám. Komponenty dodávané s programem jsou standardně zablokovány. Úprava položky ***Základní data*** je závislá na nastavení přepínače ***Nastavení/ Hesla a přístupová práva/ Blokovat editaci základních dat***. V seznamu komponent jsou tato tabulková krmiva označena symbolem # zobrazeným před číslem krmiva. S pomocí funkce ***K-Kopie*** je možné z tohoto tabulkového krmiva vytvořit kopii, kterou je možné bez omezení editovat. V případě potřeby Vám však na základě Vašeho požadavku umožníme bez omezení editovat i tato tabulková krmiva.

Číslo zásobníku Určuje číslo zásobníku, ve kterém je komponenta skladována (případně může být použito jako číslo skladového místa – číslo jámy a podobně).

Cena 1. až 8. Každé komponentě je možné přiřadit celkem až 8 cen. V rámci zadání parametrů krmné dávky je možné zvolit, ze které cenové skupiny budou brány ceny komponent do výpočtu. Možné provázat s přiřazením podniku do cenové skupiny.

Jednotlivé živinové ukazatele Zde je možné vyplnit všechny známe živinové hodnoty dané komponenty. Ukazatele, jejichž hodnota je známa, vyplníme číslem vyjadřujícím tuto hodnotu. Ukazatele, jejichž hodnota je nulová, vyplníme číslem 0. Ukazatele, jejichž hodnota není známa, nebudeme vyplňovat a ponecháme je prázdné. Bude tak na první pohled patrné, která živina je skutečně nulová, a odlišíme ji tak snadno od hodnoty neznámé (stávající databáze komponent dodávaná s programem však tento způsob odlišení nulové a neznámé hodnoty neobsahuje, neboť byla vytvořena před tím, než program toto zadání umožňoval).

Poznámka

Z komponent, které jsou v číselníku uvedeny jako základní (tabulková) a není možné je upravovat, je možné pomocí funkce ***K-Kopie*** vytvořit kopii. Tuto kopii může uživatel kompletně editovat.

Neměňte zpětně bez vážného důvodu ***Kód***, pod kterým je komponenta uložena. Pokud by daná komponenta byla použita v již provedených výpočtech, pak změnou jejího kódu byste zrušili její provázanost s provedenými výpočty, a daná komponenta by pak ve výpočtu chyběla (v krmné dávce by to bylo signalizováno nahrazením názvu komponenty otazníky). Pro změnu kódu je vhodnější použít funkci ***CTRL+R-Přečíslování*** (viz strana 16).

5 V případě, že jste vyplnili všechny potřebné údaje, uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc***.

Oprava existující komponenty

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Vyhledejte komponentu, kterou chcete opravit. Postup vyhledání je popsán v části **Vyhledání komponenty v adresáři komponent** (viz strana 9).

3 Pomocí funkce ***O-Oprava*** nebo ***Enter-Oprava*** vyvolejte editační formulář, ve kterém se zobrazí požadovaná komponenta (pokud jste v části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***, použijte pouze funkci ***O-Oprava***, neboť Enter v tomto okně slouží pro výběr krmiva do návrhu krmné dávky).

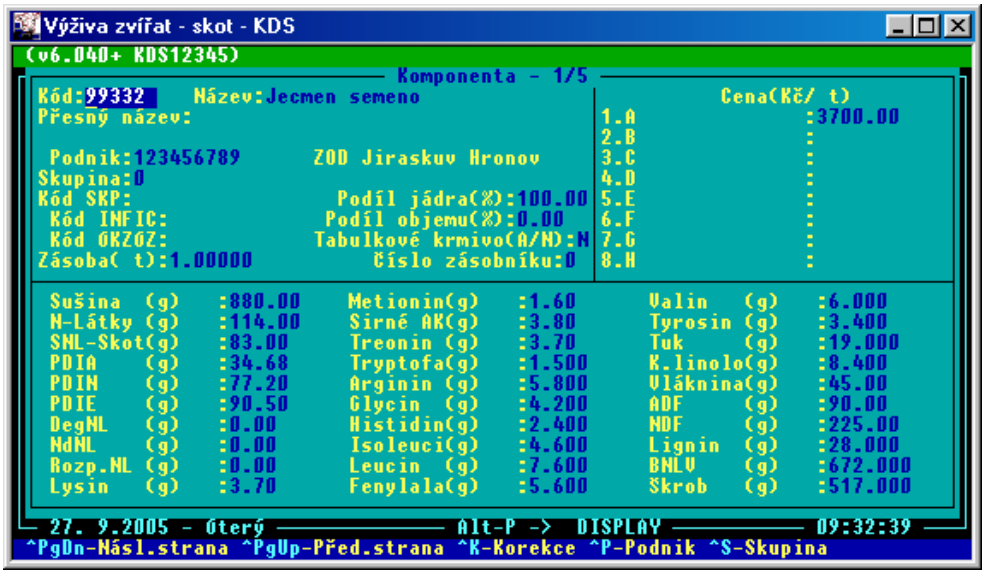

4 Proveďte potřebné úpravy, a to jak v první části editačního formuláře týkající se základních údajů, tak v části živinového rozboru komponenty. V horní části rámu formuláře je zobrazeno z kolika podstránek se skládá formulář živinového rozboru komponenty. Postupně upravte obsahy jednotlivých zobrazených živin. Pro přechod na další respektive předešlou podstránku využijte funkci ***Ctrl+PgDn-Následující strana*** a ***Ctrl+PgUp-Předešlá strana***.

Neměňte bez vážného důvodu ***Kód***, pod kterým je komponenta uložena. Pokud by daná komponenta byla použita v již provedených výpočtech, pak změnou jejího kódu byste zrušili její provázanost s provedenými výpočty, a daná komponenta by pak ve výpočtu chyběla (v krmné dávce by to bylo signalizováno nahrazením názvu

komponenty otazníky). Pro změnu kódu je vhodnější použít funkci ***CTRL+R-Přečíslování*** (viz strana 16).

5 V případě, že jste vyplnili všechny potřebné údaje, uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc***.

Kopie komponenty

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Vyhledejte komponentu, kterou chcete zkopírovat. Postup vyhledání je popsán v části **Vyhledání komponenty v adresáři komponent** (viz strana 9).

3 Pomocí funkce ***K-Kopie*** vyvolejte editační formulář, ve kterém se zobrazí nová komponenta s předvyplněnými (zkopírovanými) hodnotami dle komponenty vybrané v bodu 2.

4 Proveďte eventuální potřebné úpravy, a to jak v první části editačního formuláře týkající se základních údajů, tak v části živinového rozboru komponenty. Ponechte nebo upravte ***Kód***, pod kterým bude komponenta uložena. V horní části rámu formuláře je zobrazeno z kolika podstránek se skládá formulář živinového rozboru komponenty. Postupně upravte dle potřeby obsahy jednotlivých zobrazených živin. Pro přechod na další respektive předešlou podstránku využijte funkci ***Ctrl+PgDn-Následující strana*** a ***Ctrl+PgUp-Předešlá strana***.

5 V případě, že jste vyplnili všechny potřebné údaje, uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc***.

Přečíslování komponenty

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Vyhledejte komponentu, kterou chcete přečíslovat (změnit její ***Kód***). Postup vyhledání je popsán v části **Vyhledání komponenty v adresáři komponent** (viz strana 9).

3 Pomocí funkce ***CTRL+R-Přečíslování*** vyvolejte formulář, ve kterém zadejte nový kód komponenty. Potvrďte stiskem klávesy ***Enter***.

Přečíslování provedené pomocí této funkce zachová návaznosti na čísla komponent použitých v již archivovaných krmných dávkách, neboť provede přečíslování krmiva nejenom v samotné databází komponent, ale i v archivu krmných dávek.

Obdobným způsobem je možné přečíslovat i živinové poměry, normy a kategorie.

Použití funkce Insert

Funkce ***Insert-Označ*** / **+** / **-** se používá v různých místech programu k výběru položek pro další operace, například výběr komponent pro přenos mezi databázemi, výběr výpočtů nebo komponent pro tisk, výběr živinových ukazatelů pro optimalizaci, atd.

Umístěte kurzor na položky, které chcete označit. Stiskem klávesy ***Ins (Insert)*** označíte požadované položky, na kterých je umístěn kurzor. Opětovným stiskem na již označené položce dojde ke zrušení jejího označení. Hromadné označení položek je možné provést stiskem klávesy **+** , čímž označíte najednou všechny položky v zobrazeném seznamu, stiskem klávesy **–** zrušíte najednou označení všech položek v zobrazeném seznamu (na klávesnici notebooku je nutné stisknout nejprve barevnou klávesu Fn v levém dolním rohu, a za jejího stálého držení stisknout klávesu se symbolem + nebo – zobrazenou stejnou barvou jako klávesa Fn).

Vytvoření nového uživatelského číselníku komponent ze základního číselníku komponent

Mnoho uživatelů řeší hned v začátku práce s programem problém s číselníkem (databází) komponent. Tento problém spočívá v tom, že všechna krmiva v tomto číselníku jsou označena jako základní tabulková data a není možné je editovat (upravovat). Z těchto krmiv je samozřejmě možné vytvořit kopii (funkce ***K-Kopie*** viz strana 16), která je pak volně editovatelná. Kopii je nutné vytvořit z každého krmiva, jehož živinové složení chcete změnit. Tím se zvyšuje již tak velký počet komponent v číselníku a celý číselník se dále znepřehledňuje.

Tyto dva nedostatky, tedy nepřehlednost číselníku a složitou možnost úprav jednotlivých komponent je možné jednoduše vyřešit vytvořením uživatelského číselníku komponent. Do tohoto číselníku přeneseme ze základního číselníku pouze vybrané komponenty. Tyto komponenty ztratí při přenosu označení základní data. To znamená, že není problém s jejich následnými úpravami.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Pomocí funkce ***Insert-Označ / + / -*** vyberte z velkého množství komponent, které jsou součástí základního číselníku, ty které budete dále používat (stiskem klávesy ***Ins*** označíte nebo zrušíte označení požadované položky, stiskem klávesy **+** označíte všechny položky v zobrazeném seznamu, stiskem klávesy **–** zrušíte označení všech položek v zobrazeném seznamu)

3 Pomocí funkce ***S-Save*** vyvolejte menu ***Typ výstupu*** a z něho vyberte položku ***Standardní výstup***.

4 Dojde k zobrazení menu ***Verze OKS***. Z tohoto menu vyberte verzi, která se nabízí jako nejvyšší, verzi ***4.2 - 4.4***.

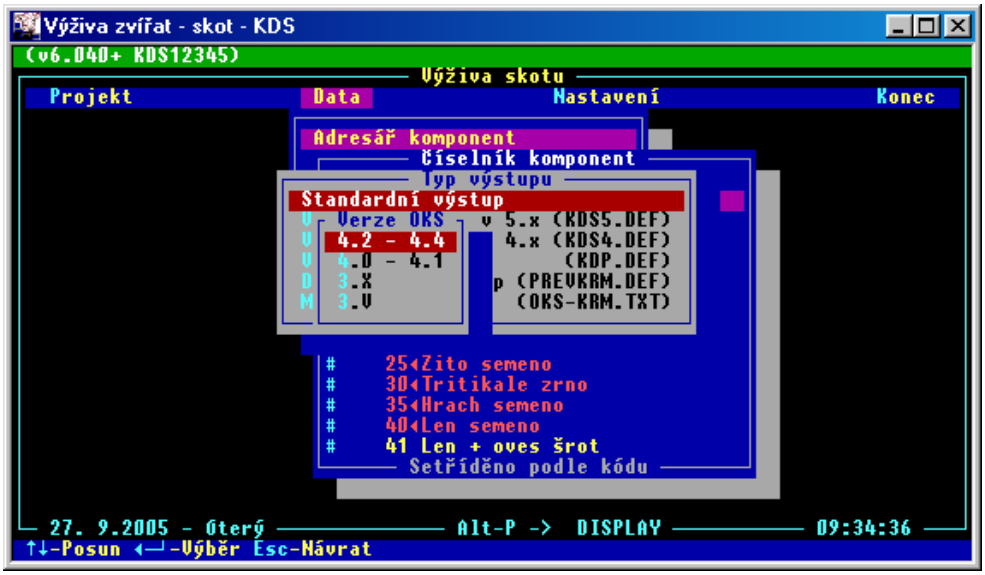

5 Do zobrazeného formuláře zadejte disk a cestu, kam bude soubor OKS-KRM.DAT uložen. Vzhledem k tomu, že soubor OKS-KRM.DAT v tomto případě slouží pouze k přenou dat v rámci jednoho počítače, doporučuji směrovat vytvoření tohoto souboru do adresáře kam byl program instalován, což bývá většinou adresář C:\KDS (pokud se Vám nepodaří napsat znak ****, můžete použít i samotné **C:** bez \KDS).

6 Po zadání cesty pro umístění souboru OKS-KRM.DAT a stisku klávesy ***Enter*** dojde k vlastnímu zápisu označených komponent do tohoto souboru. Na konci je uživatel informován o počtu uložených komponent. Pokud již v určeném místě (definovaném v předchozím bodu❺) soubor OKS-KRM.DAT existuje, zvolte přepsání tohoto souboru.

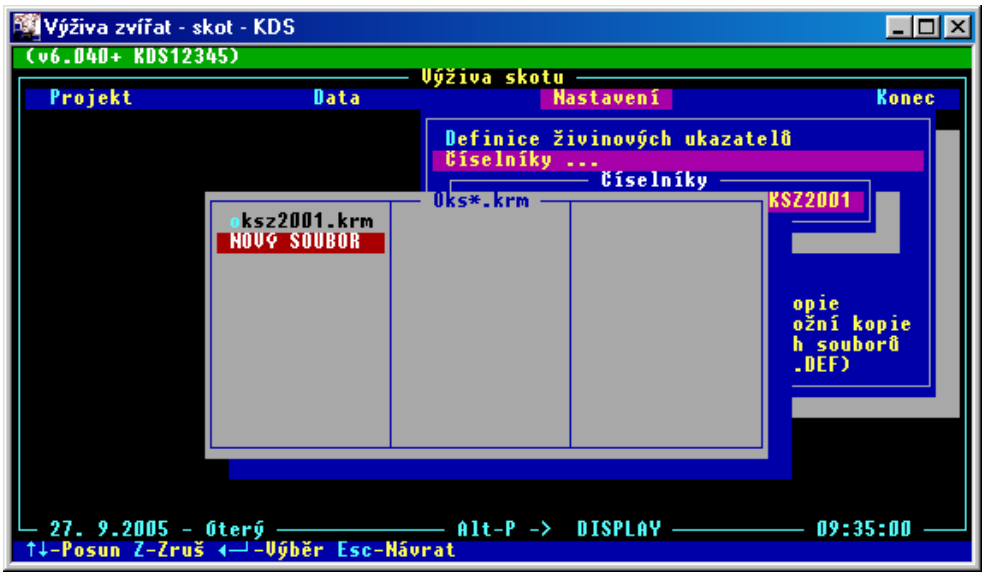

7 Přesuňte se do části ***Nastavení/ Číselníky/ Komponenty(*.KRM)***.

8 V seznamu číselníků komponent OKS*.KRM vyberte položku ***Nový soubor*** a zadejte název nového uživatelského číselníku komponent.

9 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***..

10 Pomocí funkce ***L-Load*** vyvolejte menu ***Typ vstupu*** a z něho vyberte položku ***Standardní vstup***.

11 Dojde k zobrazení menu ***Verze OKS***. Z tohoto menu vyberte verzi, která se nabízí jako nejvyšší, verzi ***4.2 - 4.4***.

12 V dalším menu vyberte možnost ***S původním číslem***, pod kterým jsou uloženy v souboru OKS-KRM.DAT.

13 V následně zobrazeném formuláři ponechte stejnou cestu, kterou jste nastavili v bodu ❺.

14 Dále dojde k vlastnímu načtení komponent a jejich uložení do uživatelského číselníku komponent. O počtu již načtených komponent je uživatel průběžně informován. Na konci importu je uživatel informován o konečném počtu uložených komponent. Jednotlivé převedené komponenty jsou automaticky označeny funkcí ***Ins-Insert***. Detailní popis importu a exportu komponent je popsán na straně 66 a 68.

V nabídce ***Nastavení/ Číselníky/ Komponenty(*.KRM)*** se můžete kdykoliv přepínat mezi jednotlivými číselníky (databázemi) krmiv.

Vložení nové normy

1 Přesuňte se do části ***Data/ Normy***.

2 Pomocí funkce ***N-Nová položka*** vyvolejte menu pro zadání nové normy.

3 V rámci tohoto menu vyberte první položku ***Identifikace normy***.

4 V tomto formuláři v případě potřeby upravte položku ***Kód***. Přes tento číselný kód je norma identifikována v celém programu. Výchozí hodnota nového kódu je odvozena od nejvyššího čísla normy v číselníku.

5 Vyplňte ***Název***.

6 Doplňte položku ***Kategorie***. Tu můžete vyplnit ručně nebo můžete použít funkci ***Ctrl+K-Kategorie*** pro přiřazení kategorie z číselníku kategorií zvířat. Přiřazená kategorie zvířat určuje, které živinové ukazatele a živinové poměry budou pro danou normu sledovány.

7 ***Koeficient VDJ*** – koeficient velkých dobytčích jednotek.

8 Pole ***Poznámka*** můžete vyplnit vlastní poznámkou.

9 V případě, že jste vyplnili všechny potřebné údaje, uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc***.

10 Pokud je v přiřazené kategorii zvířat vybrán alespoň jeden živinový ukazatel (viz strana 27), zpřístupní se položky menu ***Norma, Základní rozšíření normy*** a ***Přípustné rozšíření normy*** (detailnější popis viz **Úprava číselného zadání normy** strana 21).

Detailní popis dalších úkonů není prozatím součástí tohoto popisu. Částečný popis naleznete níže v popisu **Kopírování normy** (viz strana 21) a **Úprava číselného zadání normy** (viz strana 21).

11 V případě, že jste vyplnili všechny potřebné údaje, uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc***.

Pro Vaší běžnou potřebu je jednodušší provést kopii normy a tu následně upravit dle Vašich potřeb (viz **Kopírování normy** strana 21).

Kopírování normy

Provést kopii normy je vhodné v případě, kdy potřebujete provést úpravu normy, ale zároveň si chcete ponechat výchozí normy, které byly dodané s programem, beze změny. Využijte možnosti zkopírovat normu, a požadované úpravy proveďte v kopii normy.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Normy***.

2 V číselníku norem nastavte ukazatel na normu, na jejímž základě chcete vytvořit kopii normy. Pomocí funkce ***K-Kopie*** vyvolejte menu pro úpravu kopírované normy.

3 Vyberte položku ***Identifikace normy***.

4 V tomto formuláři v případě potřeby upravte položku ***Kód***. Přes tento číselný kód je norma identifikována v celém programu. Výchozí hodnota nového kódu je odvozena od nejvyššího čísla normy v číselníku. Dále upravte položku ***Název***.

5 Další položkou je ***Kategorie***. Ve většině případů ponecháte tuto položku beze změny, neboť kopírování normy provádíme za účelem úpravy jejích živinových parametrů beze změny přiřazení ke kategorii zvířat.

6 K ukončení zadání identifikace normy a k jejímu uložení použijte funkci ***F10-Ulož+Návrat***.

7 Pokud je v přiřazené kategorii zvířat vybrán alespoň jeden živinový ukazatel (viz strana 21), zpřístupní se položky menu ***Norma, Základní rozšíření normy*** a ***Přípustné rozšíření normy*** (detailnější popis viz **Úprava číselného zadání normy** strana 21).

8 K ukončení procesu kopírování normy a k jejímu uložení použijte funkci ***F10-Ulož+Návrat***.

Dále můžete pokračovat úpravou číselného zadání normy (viz níže strana 21).

Úprava číselného zadání normy

Nedoporučujeme provádět úpravy výchozích norem a kategorií zvířat dodaných společně s programem. Využijte možnosti zkopírovat normu, a požadované úpravy proveďte v kopii normy.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Normy***.

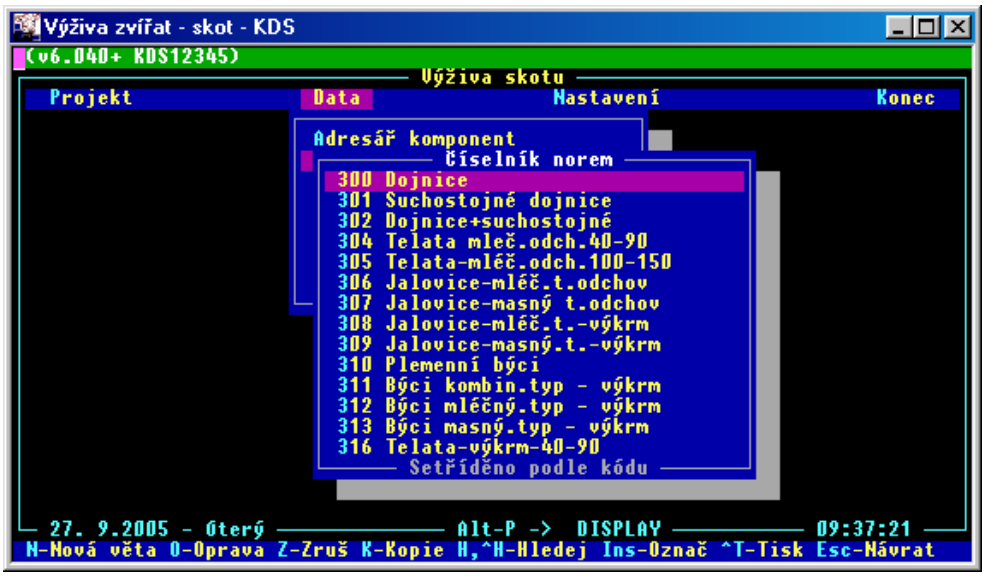

2 V číselníku norem nastavte ukazatel na normu, jejíž zadání chcete upravit. Pomocí funkce ***Enter-Oprava*** nebo ***O-Oprava*** vyvolejte menu, přes které je možné upravovat jednotlivé části normy.

3 Vyberte položku ***Norma***. Zde můžete upravit položku ***Kód*** a ***Název***. K ukončení editace této části normy a k jejímu uložení použijte funkci ***F10-Ulož+Návrat***.

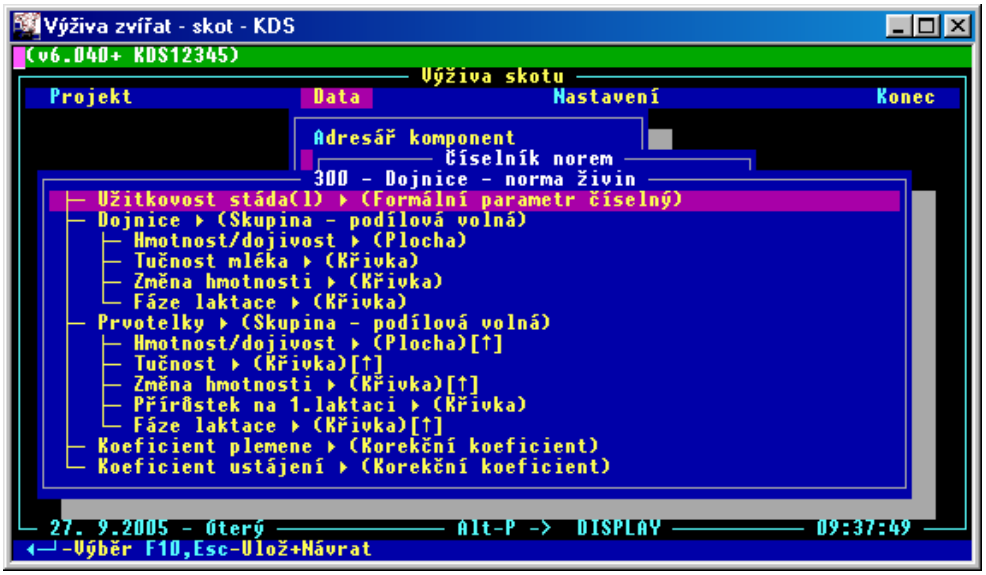

4 Vyberte položku ***Norma***. V rámci zobrazené takzvané stromové struktury normy můžete upravit jednotlivé části tvořící základ normy. V rámci případné úpravy jednotlivých položek neměňte ***Nastavení osy X*** nebo ***Nastavení osy Y***, došlo by k výmazu číselného vyjádření normy.

V rámci těchto jednotlivých položek (Hmotnost/Dojivost, Tučnost mléka, Přírůstek, ...) je definován takzvaný výchozí bod normy, to znamená číselné hodnoty jednotlivých živinových ukazatelů pro danou hmotnost zvířete a jeho dojivost, případně přírůstek.

Tyto číselné hodnoty jsou zobrazeny v tabulce, jejíž podobu udávají hodnoty ***Nastavení osy X*** a ***Nastavení osy Y***, dále pak také nastavení ***Kategorie zvířat***, ke které je norma přiřazena.

V tabulce nemusí být vyplněny všechny sloupce. Pokud pro danou obecně řečeno užitkovost zvířete (například hmotnost a dojivost) nejsou vyplněny hodnoty potřebných živin, dojde při výpočtu krmné dávky pro tuto danou hmotnost automaticky k dopočtení živinových hodnot, a to na základě nejbližší nižší a nejbližší vyšší hmotnostní skupiny se zadanou hodnotou živin.

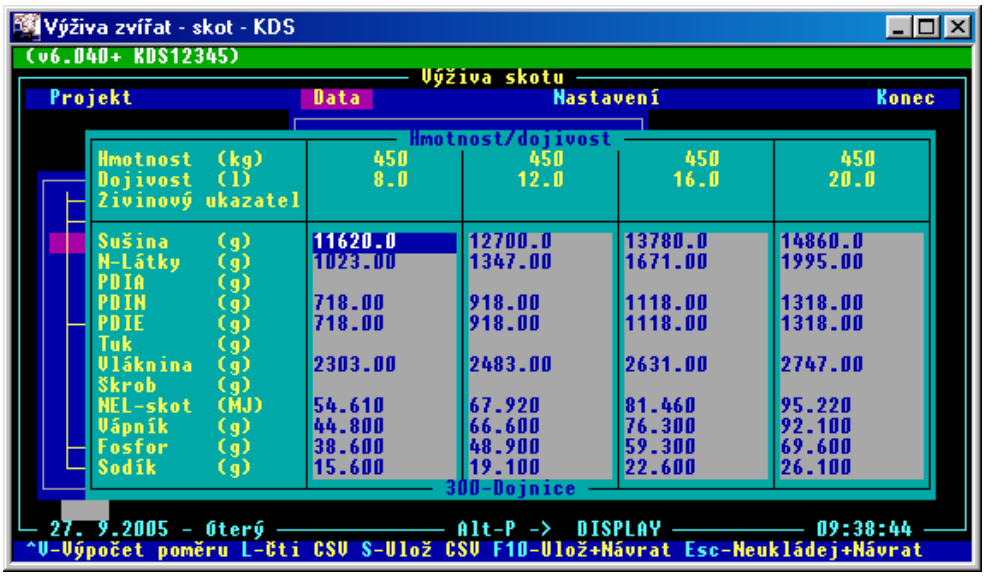

5 K ukončení editace této části normy a k jejímu uložení použijte funkci ***F10-Ulož+Návrat***.

6 Pokud chcete upravit také rozšíření normy živin, vyberte z menu ***Norma živin*** položku ***Základní rozšíření normy***. Zde je stanoveno základní rozmezí normy. Na základě hodnoty živin zadaných v definici normy v položce ***Norma*** a procentní hodnoty minima a maxima zadaného v položce ***Základní rozšíření normy***, dochází k vytvoření minimální a maximální hodnoty normy.

Pokud se živinové hodnoty vypočtené krmné dávky pohybují v rozmezí minima a maxima definovaného základním rozšířením normy, pak je dávka vyhodnocena jako optimální.

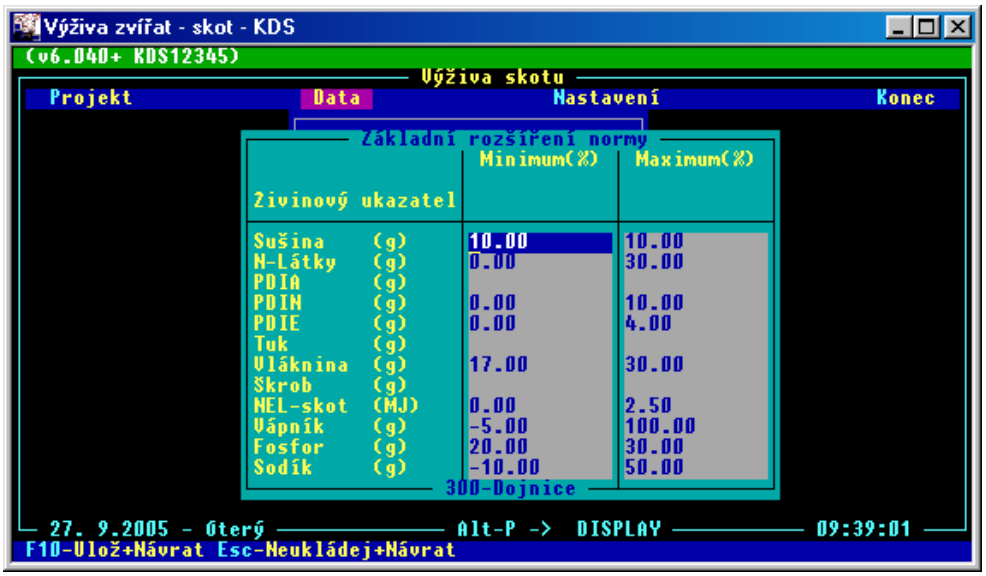

7 K ukončení editace této části normy a k jejímu uložení použijte funkci ***F10-Ulož+Návrat***.

8 Pokud chcete upravit také přípustné rozšíření normy živin, vyberte z menu ***Norma živin*** položku ***Přípustné rozšíření normy***. Zde je stanoveno povolené přípustné rozmezí normy. Na základě hodnoty živin zadaných v definici normy v položce ***Norma*** a procentní hodnoty minima a maxima zadaného v položce ***Přípustné rozšíření normy***, dochází k vytvoření širšího rozmezí minimální a maximální hodnoty normy.

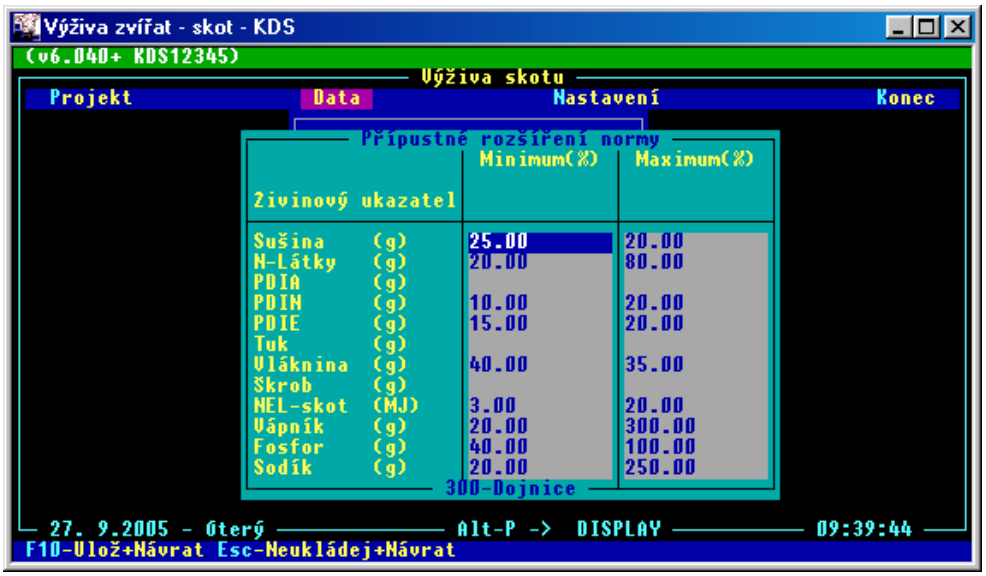

Pokud se živinové hodnoty vypočtené krmné dávky nenacházejí v rozmezí minima a maxima definovaného základním rozšířením normy, ale nacházejí se v rozmezí minima a maxima definovaného

přípustným rozšířením normy, pak je dávka vyhodnocena jako přípustná.

9 K ukončení editace celé normy a k jejímu uložení použijte funkci ***F10-Ulož+Návrat***.

Založení nové kategorie zvířat

1 Přesuňte se do části ***Data/ Kategorie zvířat***.

2 Pomocí funkce ***N-Nová položka*** vyvolejte menu pro zadání nové kategorie zvířat.

3 V rámci tohoto menu vyberte první položku ***Identifikace kategorie***.

4 V tomto formuláři vyplňte položku ***Kód***. Přes tento číselný kód je kategorie zvířat identifikována v celém programu. Implicitně je kód vyplněn číselnou hodnotou odvozenou od nejvyššího čísla kategorie zvířat. Dále doplňte ***Název***. Hodnotu ***Modul*** neměňte.

5 V případě, že jste vyplnili všechny potřebné údaje, uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc***.

6 Z menu vyberte položku ***Složení analýzy***. Dojde k zobrazení seznamu všech v programu zadaných živinových ukazatelů. Z nich je možné vybrat sledované živinové ukazatele. Sledované živinové ukazatele budou po výběru v tomto seznamu označeny barevně.

7 Ke změně barevného označení použijte funkci ***Ins-Označ***. Pomocí této funkce proveďte nastavení výběru sledovaných živinových ukazatelů, které chcete ve zvolené kategorii zvířat sledovat.

8 Po provedení příslušných změn se vrátíte do nadřazeného menu pomocí klávesy ***Esc***.

9 Z menu vyberte položku ***Živinové poměry***. Dojde k zobrazení seznamu všech v programu zadaných živinových poměrů. Z nich je možné vybrat sledované živinové poměry. Sledované živinové poměry budou po výběru v tomto seznamu označeny barevně.

10 Ke změně barevného označení použijte funkci ***Ins-Označ***. Pomocí této funkce proveďte změnu výběru sledovaných živinových poměrů, které chcete ve zvolené kategorii zvířat používat.

11 Po doplnění živinových poměrů se vrátíte do nadřazeného menu pomocí klávesy ***Esc***.

12 Z menu vyberte položku ***1. optimalizační model*** nebo položku ***2. optimalizační model***. Dojde k zobrazení seznamu živinových ukazatelů vybraných v menu ***Složení analýzy*** a živinových poměrů vybraných v menu ***Živinové poměry***. Z nich je možné vybrat ty, které se budou optimalizovat. Optimalizované živinové ukazatele a poměry budou v tomto seznamu označeny barevně.

13 Ke změně označení použijte funkci ***Ins-Označ***. Pomocí této funkce vyberte živinové ukazatele a živinové poměry, které chcete optimalizovat.

14 K ukončení editace celé kategorie zvířat použijte funkci ***F10-Ulož+Návrat***.

K nové kategorii zvířat je pak nutné vytvořit i nové normy navázané na tuto kategorii zvířat (viz **Vložení nové normy** strana 20 a **Kopírování normy** strana 21).

Kopie kategorie zvířat

Provést kopii kategorie zvířat je vhodné v případě, kdy potřebujete provést úpravu určité kategorie, ale zároveň si chcete ponechat výchozí kategorie, které byly dodané s programem, beze změny. Využijte možnosti zkopírovat kategorii, a požadované úpravy proveďte v kopii této kategorie.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Kategorie zvířat***.

2 Nastavte ukazatel na kategorii, na jejímž základě chcete vytvořit kopii kategorie. Pomocí funkce ***K-Kopie*** vyvolejte menu pro vytvoření a úpravu kopírované kategorie.

3 V rámci tohoto menu vyberte první položku ***Identifikace kategorie***.

4 V tomto formuláři v případě potřeby upravte položku ***Kód***. Přes tento číselný kód je kategorie identifikována v celém programu a provázána s navazujícími normami. Výchozí hodnota nového kódu je odvozena od nejvyššího čísla normy v číselníku. Dále upravte položku ***Název***. Ostatní položky neměňte.

5 V ukončení zadání identifikace kategorie a k jejímu uložení použijte funkci ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář a vytváření kopie kategorie můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc***.

6 Dále můžete pokračovat úpravou zkopírované kategorie (viz **Oprava kategorie zvířat** strana 27).

Oprava kategorie zvířat

Nedoporučujeme provádět úpravy výchozích kategorií zvířat dodaných společně s programem. Využijte možnosti zkopírovat kategorii, a požadované úpravy proveďte v kopii kategorie (**Kopie kategorie zvířat** viz strana 26).

1 Přesuňte se do části ***Data/ Kategorie zvířat***.

2 Pomocí funkce ***O-Oprava*** (případně ***Enter-Oprava***) vyvolejte menu pro opravu stávající kategorie zvířat.

3 V rámci tohoto menu vyberte první položku ***Identifikace kategorie***.

4 V tomto formuláři můžete upravit položku ***Název***. Ostatní pole neměňte.

5 V případě, že jste provedli opravu, uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc***.

6 Z menu vyberte položku ***Složení analýzy***. Dojde k zobrazení seznamu všech v programu zadaných živinových ukazatelů. Z nich je možné vybrat sledované živinové ukazatele. Sledované živinové ukazatele jsou v tomto seznamu označeny barevně.

7 Ke změně barevného označení použijte funkci ***Ins-Označ***. Pomocí této funkce proveďte změnu výběru sledovaných živinových ukazatelů, které chcete ve zvolené kategorii zvířat sledovat.

8 Po provedení příslušných změn se vrátíte do nadřazeného menu pomocí klávesy ***Esc***.

9 Z menu vyberte položku ***Živinové poměry***. Dojde k zobrazení seznamu všech v programu zadaných živinových poměrů. Z nich je možné vybrat sledované živinové poměry. Sledované živinové poměry jsou v tomto seznamu označeny barevně.

10 Ke změně barevného označení použijte funkci ***Ins-Označ***. Pomocí této funkce proveďte změnu výběru sledovaných živinových poměrů, které chcete ve zvolené kategorii zvířat sledovat.

11 Po dokončení výběru živinových poměrů se vrátíte do nadřazeného menu pomocí klávesy ***Esc***.

12 Z menu vyberte položku ***1. optimalizační model*** nebo položku ***2. optimalizační model***. Dojde k zobrazení seznamu živinových ukazatelů vybraných v menu ***Složení analýzy*** a živinových poměrů vybraných v menu ***Živinové poměry***. Z nich je možné vybrat ty, které se budou optimalizovat. Optimalizované živinové ukazatele a poměry jsou v tomto seznamu označeny barevně.

13 Ke změně označení použijte funkci ***Ins-Označ***. Pomocí této funkce vyberte živinové ukazatele a živinové poměry, které chcete optimalizovat.

14 K ukončení editace celé kategorie zvířat použijte funkci ***F10-Ulož+Návrat***.

Přidání nebo oprava živinového poměru

1 Z menu vyberte položku ***Data /Definice živinových poměrů***. Dojde k zobrazení seznamu živinových poměrů.

2 Pomocí funkce ***N-Nová položka*** nebo ***O-Oprava*** vyvolejte formulář ***Definice živinového poměru*** pro zadání nového nebo opravu existujícího živinové poměru.

3 Pokud vytváříte nový poměr, zadejte do položky ***Kód*** číslo poměru, pod kterým bude poměr identifikován v celém programu. Další položkou je ***Název poměru***.

4 Nyní následují jednotlivé položky vzorce živinového poměru, ve kterém je možné zadat do čitatele a jmenovatele jednotlivé živinové ukazatele, a celý vzorec dále pomocí dvou konstant (čísel) upravit matematickou funkcí +, -, *, /.

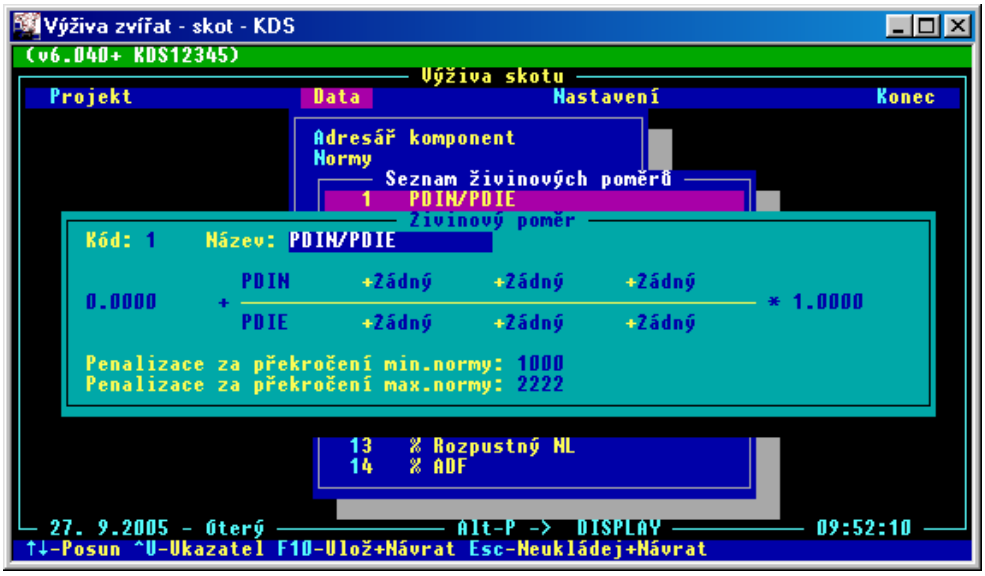

5 Ve formuláři přesuňte ukazatel na první položku čitatele naznačeného vzorce a stiskněte klávesu ***CTRL+U***. Dojde k zobrazení seznamu všech živinových ukazatelů. Nastavte barevný ukazatel na požadovanou živinu a výběr potvrďte klávesou ***Enter***. Dojde ke vložení vybraného živinového ukazatele do vzorce. Obdobně zadejte i další položky ve jmenovateli i čitateli.

První nultá položka v seznamu živinových ukazatelů se vždy jmenuje ***Žádný*** a je v seznamu proto, aby bylo možné zrušit již dříve zadané přiřazení živinového ukazatele do vzorce.

Položka ***Penalizace za překročení min. normy*** a ***Penalizace za překročení max. normy*** určuje důležitost

daného poměru a podílí se na správné funkci optimalizace krmné dávky. Tyto hodnoty neměňte.V případě potřeby nás kontaktujte, poradíme Vám jaké hodnoty vyplnit do polí penalizace při zadání nového živinového poměru.

6 Uložení nového nebo opraveného poměru potvrďte klávesou ***F10-Ulož+Návrat***.

Jednotlivé živinové poměry je možné vymazat pomocí funkce ***Z-Zruš***.

Neprovádějte mazání živinových poměrů, které jsou použity v definici kategorie zvířat a následně i v normě ! Došlo by k znehodnocení zadaných norem. Na tuto skutečnost budete před vymazáním upozorněni.

Výpočet krmné dávky

1 Přesuňte se do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek***.

2 V případě, že máte v rámci této části programu již rozpracován nějaký výpočet a chcete začít počítat novou krmnou dávku bez uložení výpočtu momentálně zpracovávaného, zvolte položku ***Nulování výpočtu***. V opačném případě tento bod vynechejte.

3 V menu ***Výpočet krmných dávek*** zvolte položku ***Souhrnné parametry výpočtu***.

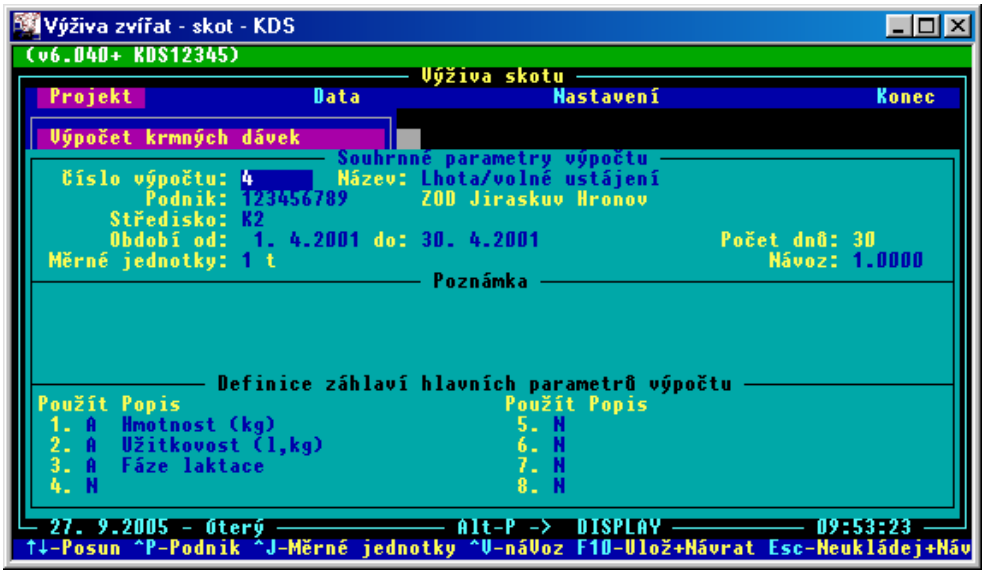

V rámci tohoto formuláře vyplňte níže uvedené parametry:

- ***Číslo výpočtu*** – u nového výpočtu bude vždy 0. Pokud si výpočet načtete z archivu, pak se načte s číslem, pod kterým je v archivu uložen (při načtení výpočtu z archivu a jeho následné

úpravě můžeme výpočet archivovat pod stejným číslem - přepíše se původní krmná dávka KD, a nebo do položky ***Číslo výpočtu*** zadáte číslo 0 a pak program přiřadí pořadové číslo sám automaticky v okamžiku archivace)

- ***Název*** – zadejte takový název, který bude vystihovat charakter výpočtu (např. lokalitu, středisko atd.) – pod tímto názvem se pak archivují spočítané KD, a při čtení z archivu slouží tento údaj jako jeden z identifikačních znaků daného výpočtu

- ***Podnik –*** vyplnění tohoto parametru je důležité pro poradce, kteří pracují pro více zemědělských podniků. Po zadání identifikačního čísla podniku IČO se přiřadí k danému výpočtu název podniku. IČO je možné zadat i výběrem se seznamu obchodních partnerů – stiskněte kombinaci kláves ***CTRL+P*** a ze zobrazeného seznamu vyberte klávesou ***Enter*** příslušný podnik. Pokud požadovaný podnik ještě není zadán v databázi, je možné jej ihned zadat stiskem klávesy ***N.*** V rámci načítání krmné dávky z archivu je pak možné za použití filtru zobrazit dávky pouze vybraného podniku. Výběrem obchodního partnera dochází také automaticky k přednastavení cenové skupiny, ve které budou krmiva vstupovat do výpočtu (viz dále). Vlastní zařazení obchodního partnera do cenové skupiny se provádí v části ***Data / Obchodní partneři.***

- ***Středisko*** – pouze informativní údaj, vyplňte dle potřeby

- ***Období od – do*** – udává období platnosti krmné dávky, určuje počet krmných dní a má tak vliv na výpočet sumarizace potřeby krmiv v tabulce KD za dané období

- ***Měrné jednotky*** – pomocí ***CTRL+J*** můžeme měnit jednotky ve kterých budeme zadávat krmiva do návrhu výpočtu (t, q, kg)

- ***Návoz -*** celou krmnou dávku je možné rozdělit na více návozů (například při zadání koeficientu 0.5 se vytiskne v krmné dávce nebo tabulce poloviční množství krmiva)

- ***Poznámka*** – zde je možné napsat upřesňující informace o krmné dávce

- ***Definice záhlaví hlavních parametrů výpočtu*** – není potřeba nic vyplňovat, tato položka je již předdefinována

Tímto jsou vyplněny všechny parametry položky ***Souhrnné parametry výpočtu***. Uložte stiskem klávesy ***F10***.

4 V menu ***Výpočet krmných dávek*** zvolte položku ***Parametry výpočtu krmné dávky***.

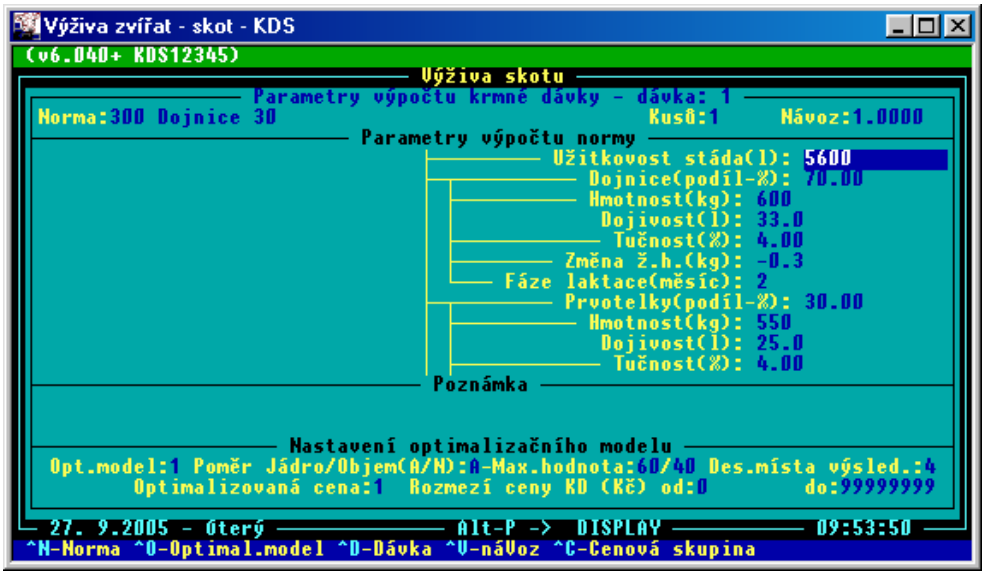

V rámci tohoto formuláře vyplňte níže uvedené parametry:

- ***Norma*** - vyberte normu pro výpočet KD zapsáním čísla normy nebo otevřením číselníku norem pomocí funkce ***Ctrl+N-Norma*** a výběrem požadované normy z tohoto seznamu stiskem klávesy ***Enter*** (základními normami jsou 300 – Dojnice, což jsou dojící dojnice a prvotelky, 301 – Suchostojné obsahuje pouze dojnice stojící na sucho, 302 – slučuje normy 300 a 301). Přiřazením normy určujeme s jakými živinovými ukazateli budeme pracovat včetně číselného omezení minima a maxima daného normou. Zadáním normy dojde k vyplnění níže uvedených položek jejich výchozími hodnotami definovanými ve vybrané normě, respektive v navazující definici kategorie zvířat. Tyto další položky dle potřeby upravíme (popis položek viz Parametry pro normu **300 – Dojnice** strana 33, Parametry pro normu **301 – Suchostojné dojnice** strana 35, Parametry pro normu **302 – Dojnice + Suchostojné** strana 36, Parametry pro normy **Telata, Jalovice, Býci** strana 37)

Po zadání čísla normy se do pole s názvem výpočtu doplní text dle vybrané normy. Například po výběru normy 300 se vedle čísla normy doplní také text Dojnice. Je vhodné tento text upravit, neboť pod tímto názvem bude provedena archivace daného výpočtu do složky výpočtů v archivu krmných dávek. Doporučujeme doplnit za tento text údaj o užitkovosti, takže výsledný text bude například Dojnice 30.

- ***Kusů*** – vyplní se počty kusů, pro které je krmná dávka určena, výchozí hodnota je 1 kus, pokud však vyplníte skutečný počet

kusů, pak v rámci tisku tabulky krmných dávek dojde k výpočtu skutečného množství krmiva pro daný počet kusů na dané období

- ***Návoz*** - je možné změnit již předdefinovaný návoz krmiv, který jsme nastavili v rámci souhrnných parametrů výpočtu

Parametry pro normu 300 – Dojnice (dojící dojnice a prvotelky)

- ***Užitkovost stáda*** – toto je jen formální parametr, který nikde nevstupuje do výpočtu

- ***Dojnice (podíl-%)*** – výchozí hodnota je 100%, pokud jsou ve stádě i prvotelky a chceme-li, aby se tato skutečnost zohlednila i v normě živin, pak můžeme zadat počet kusů dojnic v % z celkového počtu zadaných kusů, obdobně pak vyplníme tuto hodnotu i pro prvotelky (příklad: skupina má 100 dojnic, z toho 70% dojnic na druhé a další laktaci a 30 % prvotelek)

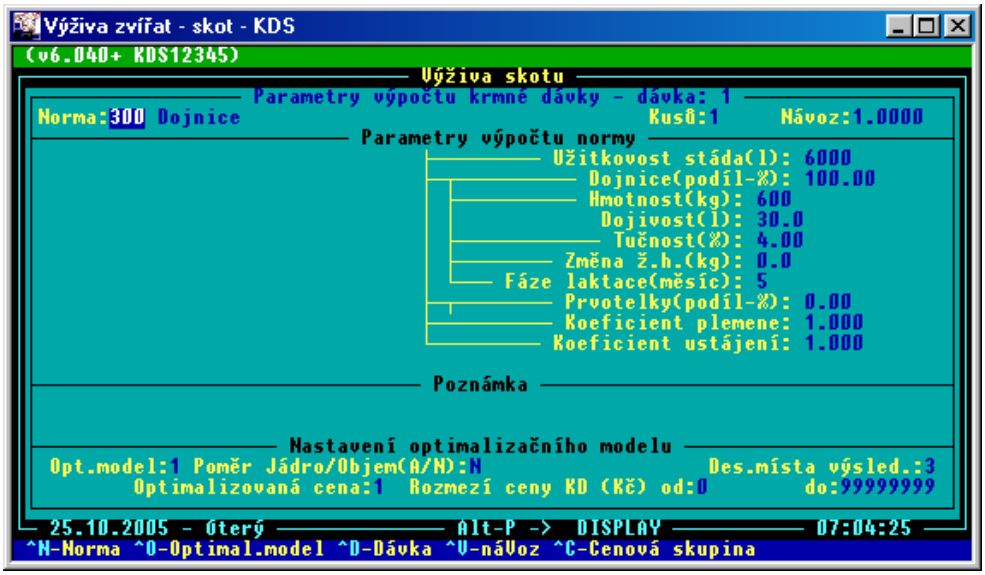

- ***Hmotnost (kg)*** – zadá se průměrná hmotnost zvířat (implicitně je nastavena hodnota 600)

- ***Dojivost (l)*** – zadá se požadovaná užitkovost v litrech, které chceme docílit (implicitně nastavena hodnota 30)

- ***Tučnost (%)*** – zadá se požadovaná tučnost (implicitně nastavena hodnota 4.0)

- ***Změna ž.h. (kg)*** – zadá se skutečný, nebo předpokládaný denní úbytek nebo přírůstek hmotnosti na 1 kus. V případě

úbytku se dává znaménko mínus (energetická hodnota se pak odečte od zadané normy). Pokud chceme úbytku hmotnosti zabránit, pak se zadá kladná hodnota živé hmotnosti a norma se povýší. Změnu živé hmotnosti můžeme využít i na konci laktace, pokud jsou dojnice zatloustlé či ve špatné kondici (implicitně nastavena hodnota 0.0)

- ***Fáze laktace (měsíc)*** – počet měsíců po otelení, zadaná hodnota se uplatní při výpočtu příjmu sušiny celé krmné dávky (pokud se nedá přesně určit počet měsíců, zadejte průměrnou hodnotu)

- ***Prvotelky (podíl-%)*** – po zadání procentního podílu prvotelek se nám zobrazí parametry pro tuto skupinu zvířat. Téměř všechny parametry jsou vysvětleny výše u položky Dojnice (podíl-%)

- ***Koeficient plemene*** - pokud zadáme hodnotu větší či menší než 1.0, pak touto hodnotou se vynásobí zadaná norma užitkovosti v těchto ukazatelích „Sušina, PDI-N, PDI-E, NEL a NEV“. V praxi je však možné tento koeficient plemene považovat spíše za koeficient ztrát. Hlavní nastavení je u příjmu sušiny, a tu si můžeme nastavit v normě u položky sušina a to v horním rozpětí v části ***Základní rozšíření normy*** v nabídce ***DATA/ Normy*** (každá norma se pak nastavuje samostatně a obsahuje i ***Základní rozšíření normy***). Základní rozpětí (nastavení) v normě je pro České strakaté plemeno minimum 17% a maximum 0%, pro Holštýnské plemeno minimum 12% a maximum 5% až 10%

- ***Koeficient ustájení*** – uplatňuje se především ve volném ustájení a to v zimních měsících, kdy je větší příjem krmiva, nebo v případě pastvy. Tímto koeficientem se povyšuje pouze energie (NEL a NEV)

Pokud ve výše popsaném parametru ***Prvotelky(podíl-%)*** zadáme procentní podíl prvotelek, pak se nám zobrazí i další parametr:

- ***Přírůstek (kg)*** – zde je zadána výchozí zadaná hodnota předpokládaného denního přírůstku 0,20 kg, v případě potřeby tuto hodnotu upravte (k normě se ze zadané užitkovosti přičtou potřebné živiny na zadaný přírůstek)

Pokud jsou u některého parametru zobrazeny hranaté závorky (jako například na výše uvedeném obrázku u parametru Váha/Dojivost-Váha), pak možnost zadání tohoto parametru se zpřístupní stiskem

klávesy mezerník v okamžiku, kdy jsme s pozicí kurzoru mezi hranatými závorkami.

Parametry pro normu 301 – Suchostojné dojnice

- ***Užitkovost stáda*** – toto je jen formální parametr, který nevstupuje do výpočtu

- ***Suchostojné (podíl-%)*** – výchozí hodnotu 100% ponechte beze změny

- ***Hmotnost (kg)*** – zadá se průměrná hmotnost zvířat (implicitně je nastavena hodnota 600)

- ***Přídavek na březost (dny)*** – pokud chcete zadat tuto hodnotu, nejprve je nutné toto pole zpřístupnit – najeďte ukazatelem na položku ***Březost (dny) [ ]*** a stiskem klávesy Mezerník zapište symbol **X**, čímž dojde ke zpřístupnění pole pro vyplnění hodnoty. Zadáním počtu dní březosti můžeme vytvořit (upravit) normu pro daný počet dní před otelením

- ***Koeficient plemene*** - pokud zadáme hodnotu větší či menší než 1.0, pak touto hodnotou se vynásobí zadaná norma užitkovosti v těchto ukazatelích „Sušina, PDI-N, PDI-E, NEL a NEV“. V praxi je však možné tento koeficient plemene považovat spíše za koeficient ztrát. Hlavní nastavení je u příjmu sušiny, a tu si můžeme nastavit v normě u položky sušina a to v horním rozpětí v části ***Základní rozšíření normy*** v nabídce ***DATA/ Normy*** (každá norma se pak nastavuje samostatně a obsahuje i ***Základní rozšíření normy***). Základní rozpětí (nastavení) v normě je pro České strakaté plemeno minimum 17% a maximum 0%, pro Holštýnské plemeno minimum 12% a maximum 5% až 10%

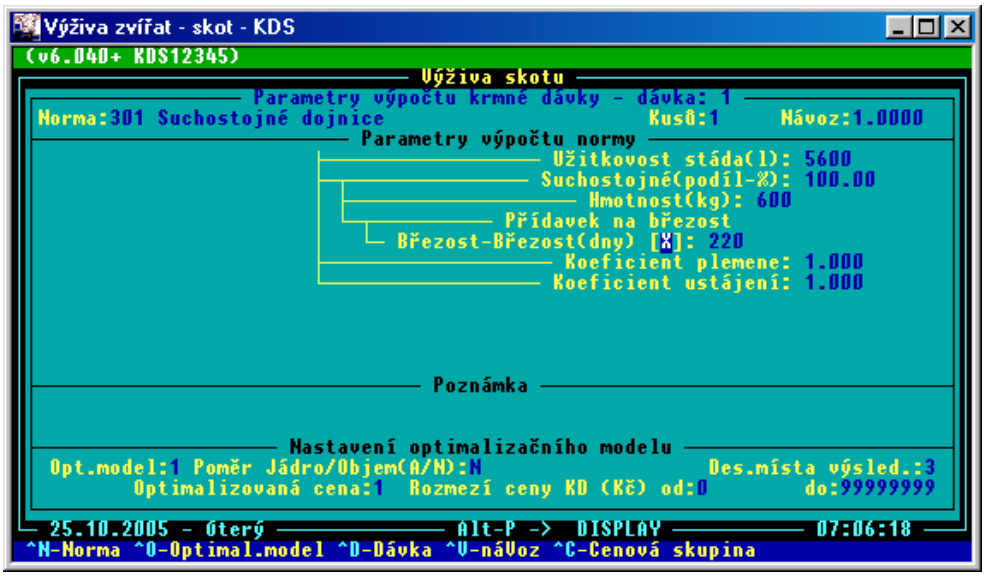

- ***Koeficient ustájení*** – uplatňuje se především ve volném ustájení a to v zimních měsících, kdy je větší příjem krmiva, nebo v případě pastvy. Tímto koeficientem se povyšuje pouze energie (NEL a NEV)

Parametry pro normu 302 – Dojnice + Suchostojné

Jedná se o výše popsanou kombinaci parametrů obou skupin zvířat (viz Parametry pro normu 300 – Dojnice - dojící dojnice a prvotelky strana 33 a Parametry pro normu 301 – Suchostojné dojnice strana 35.

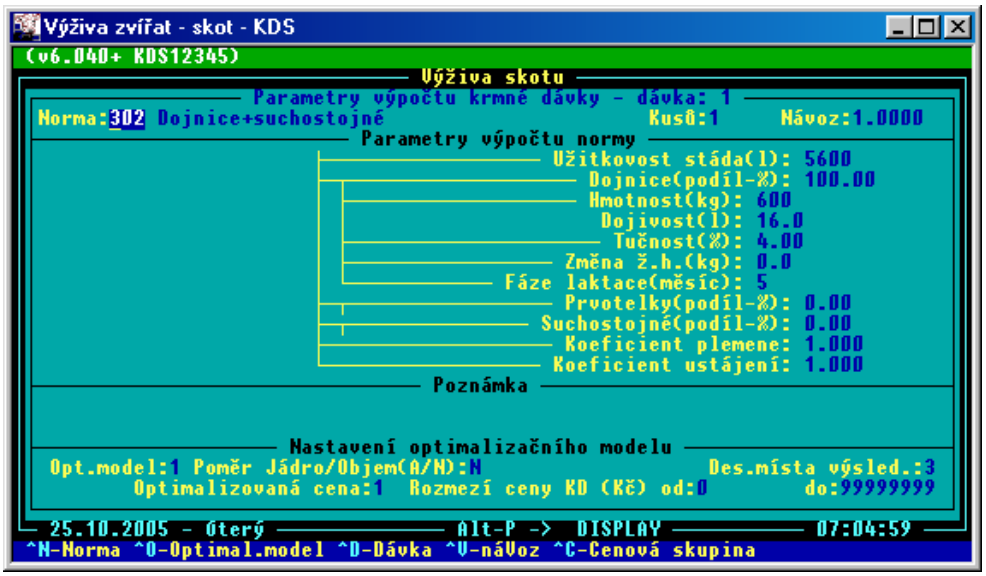

Parametry pro normy Telata, Jalovice, Býci

- ***Hmotnost (kg)*** – zadá se průměrná hmotnost zvířat (implicitně je nastavena hodnota 600)

- ***Přírůstek (kg)*** – zde je zadána výchozí zadaná hodnota předpokládaného denního přírůstku na kus a den pro danou kategorii zvířat, v případě potřeby tuto hodnotu upravte (k normě se ze zadané užitkovosti přičtou potřebné živiny na zadaný přírůstek)

- ***Koeficient plemene*** - pokud zadáme hodnotu větší či menší než 1.0, pak touto hodnotou se vynásobí zadaná norma užitkovosti v těchto ukazatelích „Sušina, PDI-N, PDI-E, NEL a NEV“. V praxi je však možné tento koeficient plemene považovat spíše za koeficient ztrát. Hlavní nastavení je u příjmu sušiny, a tu si můžeme nastavit v normě u položky sušina a to v horním rozpětí v části ***Základní rozšíření normy*** v nabídce ***DATA/ Normy*** (každá norma se pak nastavuje samostatně a obsahuje i ***Základní rozšíření normy***). Základní rozpětí (nastavení) v normě je pro České strakaté plemeno minimum 17% a maximum 0%, pro Holštýnské plemeno minimum 12% a maximum 5% až 10%

- ***Koeficient ustájení*** – uplatňuje se především ve volném ustájení a to v zimních měsících, kdy je větší příjem krmiva, nebo v případě pastvy. Tímto koeficientem se povyšuje pouze energie (NEL a NEV)

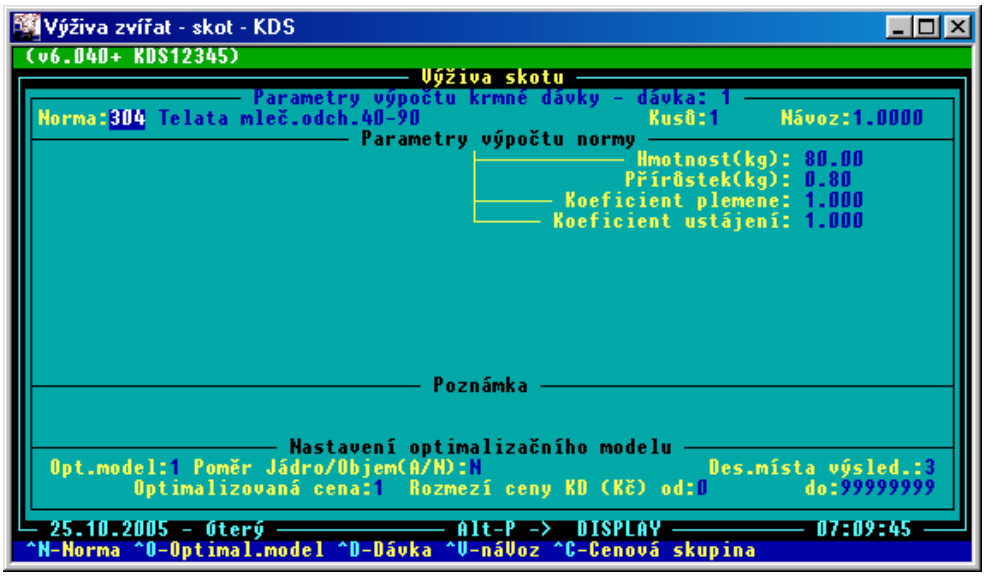

5 V okně ***Parametry výpočtu krmné dávky***" je možné ve spodní části ***Nastavení optimalizačního modelu*** upřesnit další parametry výpočtu:

- ***Opt. model*** – optimalizační model se vybírá kombinací kláves ***Ctrl+O***, můžeme si vybrat ze tří modelů (úprava prvních dvou modelů se provádí v nabídce ***DATA/ Kategorie zvířat***):

  a) **1. optimalizační model** – optimalizují se základní živiny, makroprvky, hlavní mikroprvky a vitamíny.

  b) **2. optimalizační model** - optimalizují se základní živiny a makroprvky.

  c) **Krmná směs** – slouží k základnímu výpočtu směsi (vypočtenou směs můžeme převést do „Optimalizace krmných směsí", kde ji můžeme přesněji optimalizovat)

- ***Poměr Jádro/Objem (A/N)*** – pokud chcete sledovat v krmné dávce poměr mezi jádrem a objemem, zadejte „A" a následně pak zadejte první číslo v položce „Max. hodnota" (druhé číslo se doplní samo). Pokud zadáte „N", pak tento poměr nevstupuje do simplexu výpočtu. Suma jádra se počítá nejenom z jadrných krmiv, ale také z krmiv objemných, jako je třeba silážní kukuřice nebo silážovaná LKS kukuřice atd.. Každé krmivo má na kartě svého živinového rozboru v záhlaví karty položku % jádra a % objemu. Pokud tedy chcete tento poměr v krmné dávce sledovat, je nutné, aby hodnota % jádra a % objemu byla zadána na kartě krmiv vstupujících do návrhu krmné dávky (viz Oprava existující komponenty na straně 15)

- ***Des. místa výsled.*** – zde můžeme zadat, na kolik desetinných míst se bude počítat výsledek jednotlivých krmiv krmné dávky (v rozpětí 3 – 6 desetinných míst)

- ***Opt. cena*** – optimalizovaná cena - každé krmivo může mít na své kartě uvedeno celkem až 8 cen, v této položce si volíme, ze které takzvané cenové skupiny se budou brát ceny krmiv vstupujících do výpočtu. Optimalizovanou cenu volíme pomocí funkce ***CTRL-C***

- ***Rozmezí ceny KD (Kč) od: 0 do: 999999*** – použijte v případě, že jste limitováni cenou krmné dávky na krmný den (tento parametr se však nedoporučuje měnit, neboť systém sám najde nejlevnější řešení, pokud mu nabídneme vhodná krmiva a rozpětí, ze kterého lze spočítat krmnou dávku.

V případě, že nenajde optimální krmnou dávku, se následně přesto snaží z nabídnutých krmiv sestavit nejlepší možné řešení)

6 V menu ***Výpočet krmných dávek*** zvolte položku ***Zadání krmiv***. V pravém okně označeném ***Číselník komponent*** je databáze krmiv, ze které budeme vybírat krmiva do návrhu krmné dávky. V levém okně budeme sestavovat návrh krmné dávky. Mezi oběma okny se můžeme pohybovat stiskem klávesy ***Tab***.

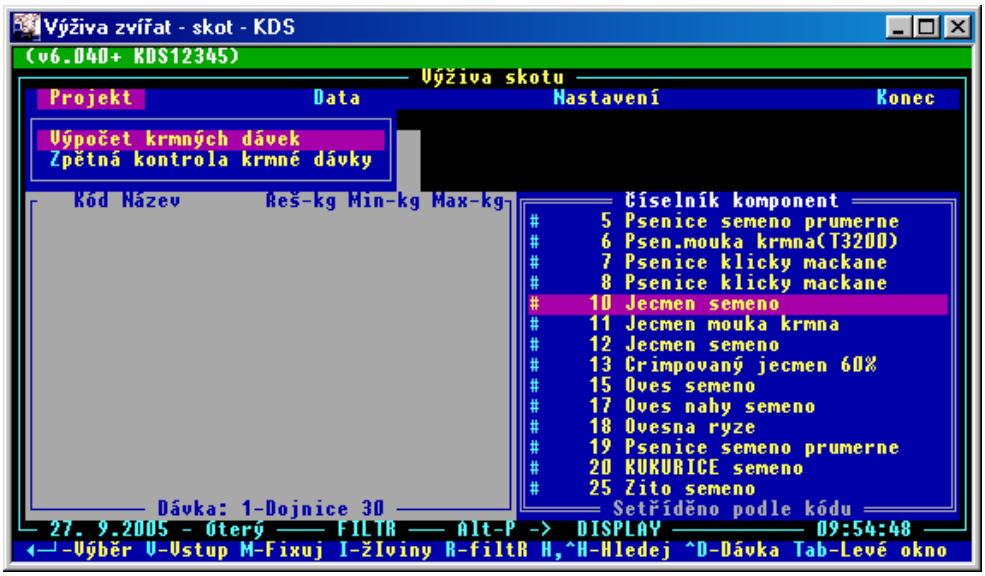

Vyhledejte komponentu, kterou chcete vložit do výpočtu receptury. K vyhledání můžete použít funkce ***H-Hledej*** podle čísla (viz strana 9)**,** ***Ctrl+H-Hlede***j podle názvu (viz strana 10), nebo ***R-Filtr*** (viz strana 11).

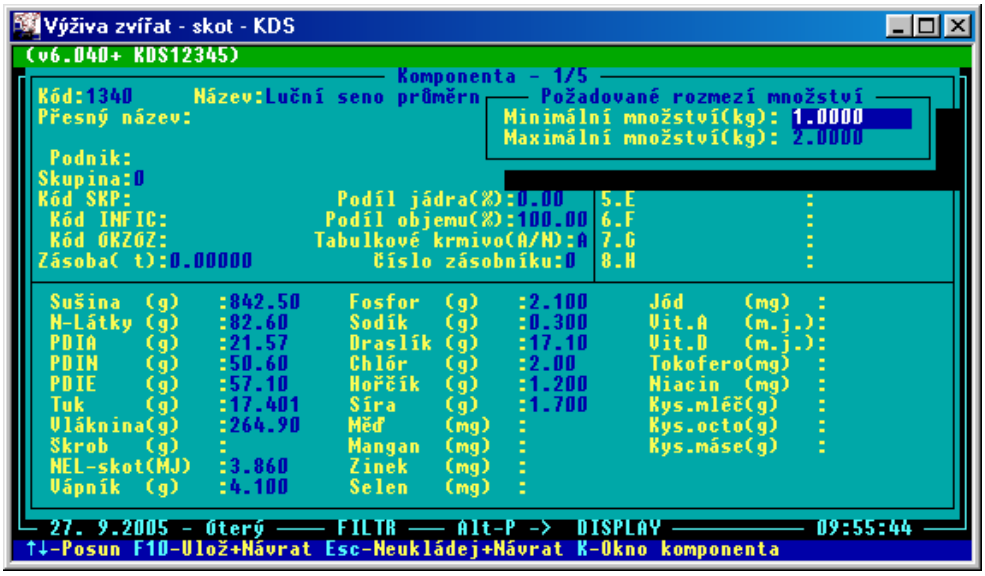

- Pokud jsme nastavili kurzor na požadované krmivo, vybereme jej do návrhu stiskem ***Enter***
- Zobrazí se formulář krmiva s náhledem jeho živinového rozboru. Na tomto formuláři se zobrazí další formulář s názvem ***Požadované rozmezí množství***, ve kterém zadejte ***Minimální množství (kg)*** a ***Maximální množství (kg)***. Zadání každé z hodnot potvrďte stiskem ***Enter***
- Vybrané krmivo se zadaným množstvím se zkopíruje do levého okna – okna návrhu krmné dávky

Ke vkládání jednotlivých komponent do výpočtu je možné použít také funkce ***V-Vstup***. Po výběru této funkce se zobrazí formulář, do něhož stačí vložit kód komponenty. Pokud taková komponenta existuje v číselníku komponent, bude uživateli nabídnut formulář pro zadání minimálního a maximálního množství.

Tento postup opakujete, dokud nezadáte všechna požadovaná krmiva.

- Opravu již zadaného množství určitého krmiva můžete provést stiskem klávesy ***Enter*** ve chvíli, kdy je kurzor umístěn na daném krmivu, a opětovným zadáním hodnot ***Minimální množství*** a ***Maximální množství***

- Vyřazení krmiva z návrhu provedeme najetím do levého okna (stiskem klávesy ***Tab***), umístěním kurzoru na dané krmivo, a stiskem klávesy ***Z-Zruš***. Pozor – pokud byste použili funkci ***Z-Zruš*** v pravém okně, vymazali byste krmivo z celé databáze krmiv a krmných dávek, a nejenom z konkrétní krmné dávky !

- I během zadávání krmiv do návrhu krmné dávky je možné provádět opravu krmiv v databázi krmiv nebo zakládat krmiva nová, aniž bychom museli ukončovat zadávání krmiv do návrhu krmné dávky, viz funkce ***O-Oprava***, ***N-Nová***. Rovněž tak veškeré další funkce, které jsou dostupné v menu ***Data / Adresář komponent***, jsou zcela funkční

- Výpočet provedeme stiskem klávesy ***Mezerník*** (výpočet také můžeme spustit z menu ***Výpočet krmných dávek*** položkou ***Řešení výpočtu krmné dávky***

- Po provedení výpočtu se zobrazí návrh krmné dávky včetně její živinové analýzy. Mezi jednotlivými stránkami výpočtu se pohybujeme pomocí kláves ***PgDn, Enter*** a ***PgUp***

- Pokud nejsme spokojeni s výsledkem výpočtu, vrátíme se pomocí stisku klávesy ***Mezerník*** nazpět do ***Zadání krmiv***

Opakováním výše uvedených kroků postupně upravujeme krmnou dávku do požadované podoby.

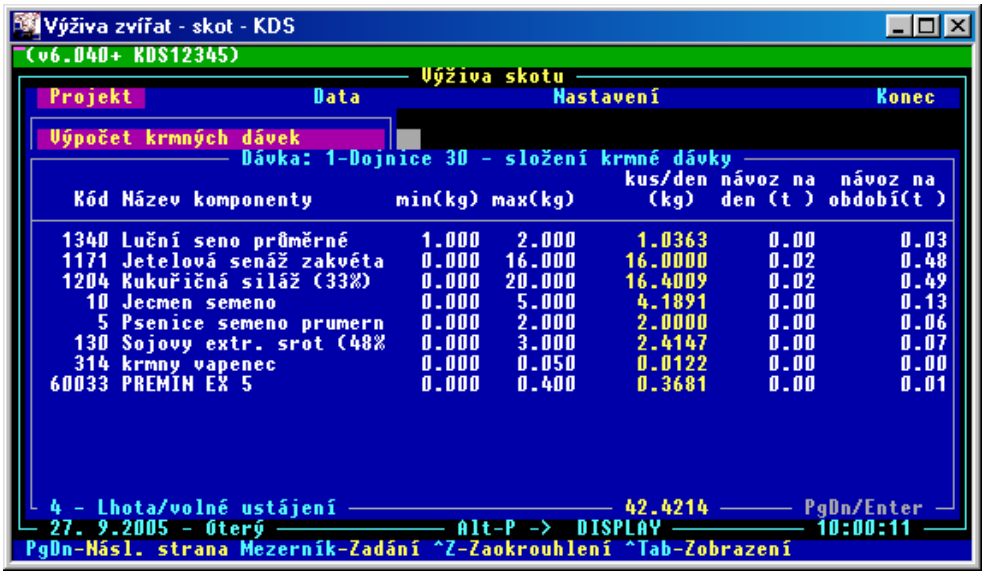

7 **Co je důležité, aby krmná dávka splňovala ?**

- Podmínkou je, aby hodnoty živin nepřekračovaly rozmezí minima a maxima dané normou
- Názvy ukazatelů, které se optimalizují, jsou zobrazené zeleně. Pokud jejich číselné vyjádření vypočteného množství v počítané krmné dávce je zobrazeno:
    - **žlutě** – **optimální hodnota** (hodnota je v rozmezí minima a maxima normy)

- **červeně** – **přípustná hodnota** (hodnota v rozmezí povoleného procentního rozšíření normy)
- **červeně blikající** – **nepřípustná hodnota** (hodnota je mimo povolené procentní rozšíření normy) – na některých počítačích může být barevné zobrazení blikající červené nahrazeno červenou se světle modrým podkladem

- Živinové ukazatele svítící bíle se pouze dopočítávají (vyčíslují) a nemají vliv na vyhodnocení krmné dávky
- V případě, že krmná dávka není optimální, zkontrolujte, zda některé živiny nejsou na spodní či horní hranici normy, a z toho vyvoďte závěry – upravte rozmezí množství u krmiv, nebo doplňte další krmiva, popřípadě vyberte jinou normu pro optimalizaci krmné dávky atd.. Ve výpočtu jsou důležité poměry živin a koncentrace živin. Ty by měly být optimální především v systému krmení TMR
- Vyhodnocení krmné dávky je zaměřeno na živinové ukazatele NEL (NEV) a PDI-E (který je z 99% v KD v nedostatku). Vypočtená užitkovost (tiskne se na konci sestavy Krmná dávka viz strana 56) je vypočtena z aktuálních živin v krmné dávce a nemusí korespondovat se zadanou normou užitkovosti. Značný význam má vypočtená skutečná užitkovost především u neoptimálních krmných dávek - lépe posoudíme zadanou krmnou dávku.

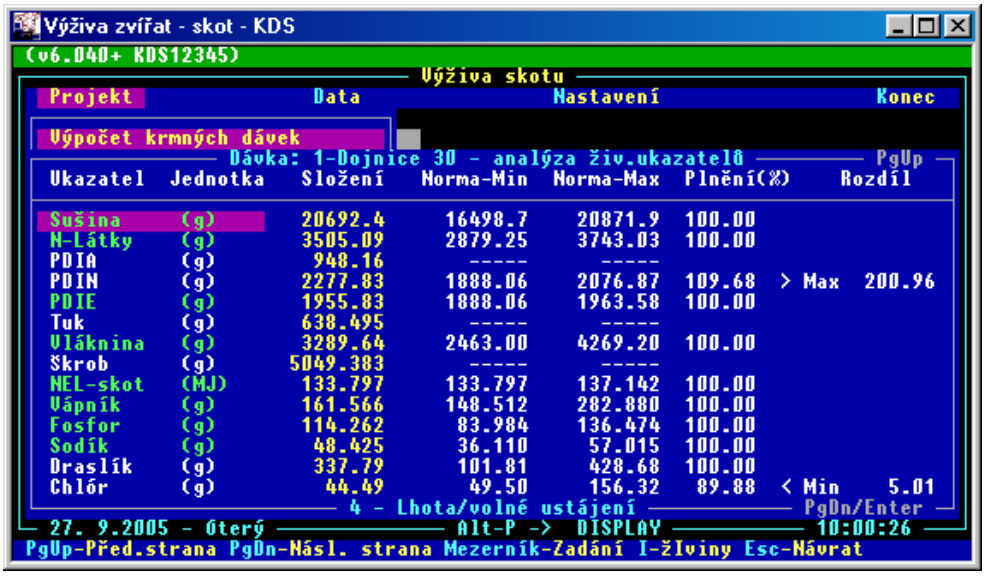

Výživa zvířat - skot - KDS

(v6.040+ KDS12345)

Výživa skotu

Projekt | Data | Nastavení | Konec

Výpočet krmných dávek

Dávka: 1-Dojnice 30 - analýza živ.ukazatelů — PgUp

Ukazatel	Jednotka	Složení	Norma-Min	Norma-Max	Plnění(%)	Rozdíl
Hořčík	(g)	49.808	47.204	88.508	100.00	
Síra	(g)	22.371	39.914	126.045	56.05	< Min 17.543
Měď	(mg)	432.89	235.22	990.40	100.00	
Mangan	(mg)	3783.39	1176.36	6191.38	100.00	
Zinek	(mg)	3095.18	980.14	3095.18	100.00	
Selen	(mg)	6.845	3.935	16.570	100.00	
Jód	(mg)	39.934	15.704	49.590	100.00	
Vit.A	(m.j.)	294504	195890	412400	100.00	
Vit.D	(m.j.)	29450	29450	62000	100.00	
Tokoferol	(mg)	579.54	392.33	2477.85	100.00	
Niacin	(mg)	373.51	7841.54	16508.50	4.76	< Min 7468.03
Kys.mléčná	(g)	79.54	-----	-----		
Kys.octová	(g)	20.55	-----	-----		
Kys.másel.	(g)	0.96	-----	-----		

4 - Lhota/volné ustájení — PgDn/Enter

27. 9.2005 - Úterý — Alt-P -> DISPLAY — 10:00:38

PgUp-Před.strana PgDn-Násl. strana Mezerník-Zadání I-žIviny Esc-Návrat

Výživa zvířat - skot - KDS

(v6.040+ KDS12345)

Výživa skotu

Projekt | Data | Nastavení | Konec

Výpočet krmných dávek

Dávka: 1-Dojnice 30 - analýza živ.poměrů — PgUp

Název poměru	Složení	Norma-Min	Norma-Max	Plnění(%)	Rozdíl
PDIN/PDIE	1.165	1.005	1.200	100.00	
NEL/Sušina	6.466	6.466	7.332	100.00	
NL/Sušina	16.939	16.939	18.209	100.00	
Vl/Sušina	15.898	13.919	19.999	100.00	
Ca/P	1.414	1.414	2.962	100.00	
K/Na	6.975	3.389	12.990	100.00	
PDI-A/NL	27.051	-----	-----		
%tuku/susina	3.086	-----	-----		
Jádro/Objem	47/53	-----	60/40		

4 - Lhota/volné ustájení — PgDn/Enter

27. 9.2005 - Úterý — Alt-P -> DISPLAY — 10:00:46

PgUp-Před.strana PgDn-Násl. strana Mezerník-Zadání Esc-Návrat

Výživa zvířat - skot - KDS

(v6.040+ KDS12345)

Výživa skotu

Projekt | Data | Nastavení | Konec

Výpočet krmných dávek

Dávka: 1-Dojnice 30 - vyhodnocení výpočtu — PgUp

Cena krmné dávky (Kč/kus a den): 73.74 KRMNÁ DÁVKA JE OPTIMÁLNÍ !!!

Parametr [Ukazatel]	Jednotky	Vyhodnocení	Náklady (Kč/MJ užitk.)
Dojivost [PDIE]	(1)	32.0	2.31
Dojivost [NEL-skot]	(1)	30.6	2.41

4 - Lhota/volné ustájení

27. 9.2005 - Úterý — Alt-P -> DISPLAY — 10:00:53

PgUp-Před.strana Mezerník-Zadání Esc-Návrat

Vytvoření míchanice

Míchanice je způsob, jak zachovat u krmných dávek stálé poměry množství mezi naváženým krmivy (především objemnými), což nám usnadní návoz krmné dávky na stáj zejména v systému krmení TMR.

Celkem je možné vytvořit v krmné dávce až 4 míchanice.

1 Proveďte výpočet základní krmné dávky.

2 V menu ***Výpočet krmných dávek*** zvolte položku ***Zadání krmiv*** levé okno s návrhem krmné dávky a najeďte s kurzorem na první z krmiv, které chcete zařadit do vytvářené míchanice

3 Stiskněte kombinaci kláves ***Ctrl+F1***. Zobrazí se podobný formulář jako při výběru krmiva do krmné dávky (pouze místo názvu krmiva je zapsán text „Míchanice č. 1“), kde zadejte celkové požadované množství celé míchanice, respektive předpokládané množství, které zvíře příjme. Zadanou hodnotu potvrďte stiskem klávesy ***Enter***. U krmiva zařazeného do míchanice se zobrazí značka M1. Celý postup zopakujte i pro další krmiva, která chcete zařadit do míchanice č. 1. I tato další krmiva pak budou označena značkou M1.

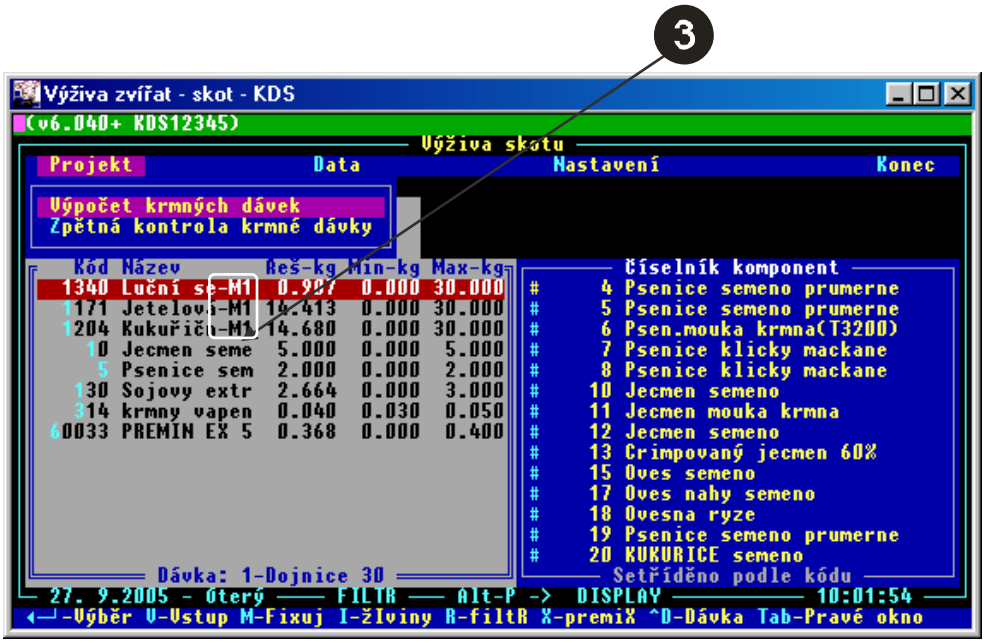

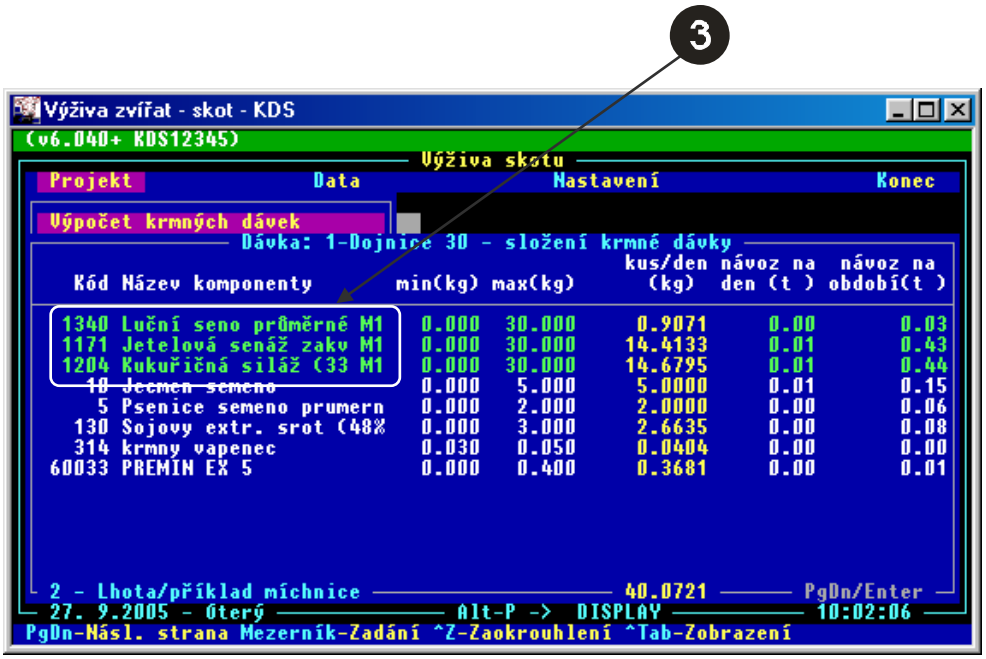

Obdobným způsobem můžete vytvořit až celkem 4 míchanice. Při jejich vytváření použijte kombinace kláves ***Ctrl+F2***, ***Ctrl+F3***, ***Ctrl+F4.*** Krmiva těchto dalších míchanic jsou pak označena značkou M2, M3, M4. V analýze krmné dávky jsou pak ještě navíc barevně zvýrazněna.

Kopírování míchanice

1 V menu ***Výpočet krmných dávek*** zvolte položku ***Zadání krmiv*** levé okno s návrhem krmné dávky a najeďte s kurzorem na libovolné krmivo patřící do míchanice, kterou chceme kopírovat do jiné krmné dávky (respektive do jiného výpočtu).

2 Stiskneme klávesy ***Ctrl+K.*** Zobrazí se okno se seznamem ostatních krmných dávek v otevřené složce výpočtů. Najedeme kurzorem na krmnou dávku, do které chceme danou míchanici zkopírovat, a stiskem klávesy ***Enter*** kopírování provedeme.

Porovnání komponent podle koncentrace nebo ceny živin, zastoupení živin dle krmiv

Tato funkce umožňuje velice rychle porovnat a následně seřadit vybrané položky z číselníku komponent podle koncentrace nebo ceny zvoleného živinového ukazatele. Tímto způsobem je možné rovněž porovnat komponenty zadané do výpočtu. Získaná informace nám může být nápomocna při rozhodnutí, kterou komponentu zařadit do výpočtu.

Pokud je funkce volána v rámci výpočtu krmné dávky, a je zapnutý přepínač ***Editace krmiva v krmné dávce dle kategorie zvířat*** (tento přepínač se nachází v části ***Nastavení/ Nastavení***

výpočtu krmných dávek) a ve výpočtu je přiřazena norma, nabídnou se uživateli k výběru pouze živiny zvolené kategorie zvířat.

Porovnání komponent z číselníku komponent

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Vyberte a označte požadované komponenty, které chcete porovnat. Pro označení využijte funkci ***Insert-Označ / + / -*** (jako pomocnou funkci pro vyhledání požadovaných položek můžete využít funkci ***R-Filtr*** a následně funkci ***Insert-Označ / + / -***).

3 Použijte funkci ***I-Živiny***. Zobrazí se menu s nabídkou výběru typu porovnání – **Koncentrace živin, Cena živin,** Zastoupení živin. Stiskem klávesy ***Enter*** vyberte, jestli chcete porovnávat komponenty podle koncentrace nebo ceny živin (cena živiny je relativní charakteristika, která vychází z ceny celého krmiva za měrnou jednotku a množství vybrané živiny v krmivu), nabídka ***Zastoupení živin*** není v tuto chvíli přístupná.

4 Ze zobrazeného seznamu živinových ukazatelů vyberte pomocí funkce ***Insert-Označ*** jeden nebo více ukazatelů, jejichž hodnoty chceme porovnat.

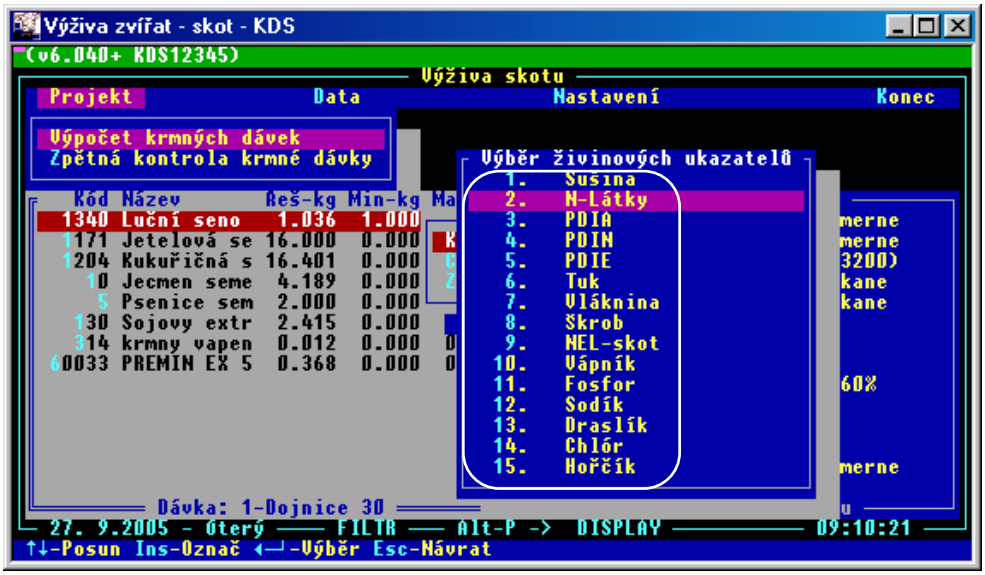

5 Klávesou ***Enter*** spustíme výpočet porovnání, jehož výsledek se zobrazí v přehledné tabulce.

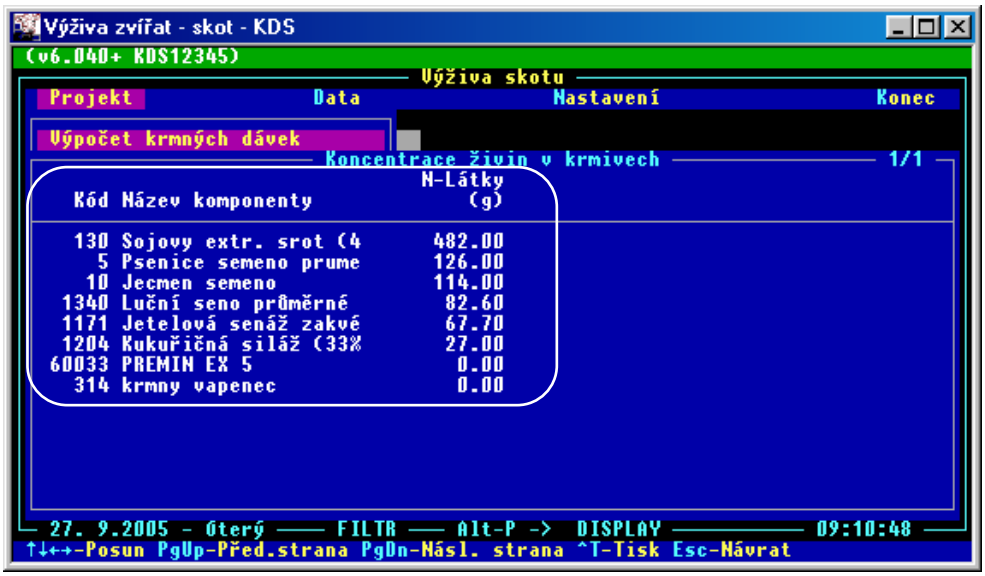

Pokud je vybrán pouze jeden živinový ukazatel, jsou krmiva v tabulce seřazena dle zastoupení živin v krmivu a to od nejvyššího zastoupení po nejnižší.

Porovnání komponent použitých v krmné dávce

1 Přesuňte se do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek*** levé okno s návrhem komponent krmné dávky (pokud jste v pravém okně ***Číselník komponent*** použijte klávesy ***Tab*** pro přechod do levého okna).

2 Do porovnání automaticky vstupují všechna krmiva zobrazená v okně návrhu krmné dávky.

3 Použijte funkci ***I-Živiny***. Zobrazí se menu s nabídkou výběru typu porovnání – ***Koncentrace živin, Cena živin, Zastoupení živin***. Stiskem klávesy ***Enter*** vyberte, jestli chcete porovnávat komponenty podle koncentrace nebo ceny živin (cena živiny je relativní charakteristika, která vychází z ceny celého krmiva za měrnou jednotku a množství vybrané živiny v krmivu), nabídka Zastoupení živin je v tuto chvíli také již přístupná, její popis naleznete v níže uvedeném popisu Zastoupení živin dle krmiv viz strana 48.

4 Ze zobrazeného seznamu živinových ukazatelů vyberte pomocí funkce ***Insert-Označ*** jeden nebo více ukazatelů, jejichž hodnoty chceme porovnat.

5 Klávesou ***Enter*** spustíme výpočet porovnání, jehož výsledek se zobrazí v přehledné tabulce.

Pokud je vybrán pouze jeden živinový ukazatel, jsou krmiva v tabulce seřazena dle zastoupení živin v krmivu a to od nejvyššího zastoupení po nejnižší.

Zastoupení živin dle krmiv

Tato funkce nabízí zobrazení informace o množství živin čerpaných z jednotlivých krmiv, a to v absolutní hodnotě a v procentech.

1 Přesuňte se do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek*** levé okno s návrhem komponent krmné dávky (pokud jste v pravém okně ***Číselník komponent*** použijte klávesy ***Tab*** pro přechod do levého okna.

2 Do porovnání automaticky vstupují všechna krmiva zobrazená v okně návrhu krmné dávky.

3 Použijte funkci ***I-Živiny***. Zobrazí se menu s nabídkou výběru typu porovnání – ***Koncentrace živin, Cena živin, Zastoupení živin***. Stiskem klávesy ***Enter*** vyberte ***Zastoupení živin***.

4 Ze zobrazeného seznamu živinových ukazatelů vyberte pomocí funkce ***Insert-Označ*** jeden nebo více ukazatelů, jejichž hodnoty chceme zobrazit.

5 Klávesou ***Enter*** spustíme výpočet, jehož výsledek se zobrazí v přehledné tabulce.

Pokud je vybrán pouze jeden živinový ukazatel, jsou krmiva v tabulce seřazena dle zastoupení živin v krmivu a to od nejvyššího zastoupení po nejnižší.

Do zobrazení "Zastoupení živin" je možné vybírat pouze živinové ukazatele, které jsou definovány v kategorii zvířat, která je přiřazena výpočtu.

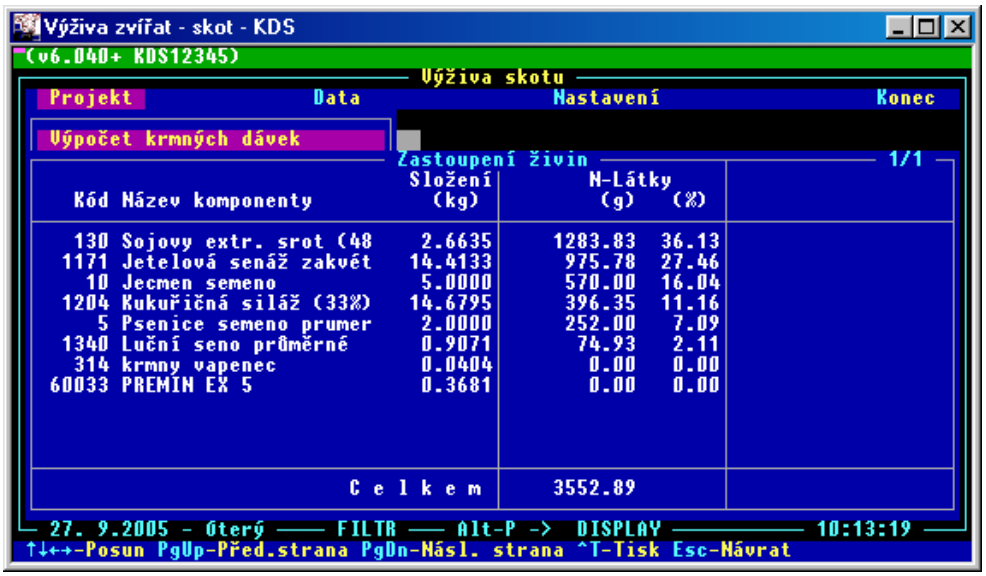

Tato funkce je dostupná pouze z okna výpočtu a pouze za předpokladu, že byl proveden výpočet, protože bez znalosti výsledného poměru jednotlivých surovin a vypočteného zastoupení živin v receptuře není možné tuto informaci zobrazit.

Archivace výpočtu

Výpočet můžete ve kterékoliv fázi vytváření krmné dávky uložit do archívu krmných dávek.

1 V menu ***Výpočet krmných dávek*** zvolte položku ***Archivace výpočtu***.

2 Zobrazí se okno ***Číslo výpočtu***, ve kterém se zobrazí číslo, pod kterým bude výpočet uložen.

- Pokud počítáme nový výpočet, pak program automaticky nabídne pro uložení první volné neobsazené číslo, potvrdíme jej stiskem klávesy ***Enter***

- Pokud jsme již prvotní uložení provedli a pouze chceme provést opětovné uložení pod stejným číslem (zaktualizovat výpočet v archivu), potvrdíme zobrazené číslo výpočtu stiskem klávesy ***Enter***, a na zobrazený dotaz, zda chceme přepsat existující výpočet, odpovíme ANO stiskem ***A***

- Pokud jsme již prvotní uložení provedli a chceme nyní upravený výpočet uložit pod novým číslem jako novou variantu, upravte zobrazené číslo a stiskněte ***Enter***. Pokud chcete volné číslo vybrat automaticky, pak v menu ***Výpočet krmných dávek*** zvolte položku ***Souhrnné parametry výpočtu***, a v položce

Číslo výpočtu zadejte číslo 0, ***a uložte stiskem klávesy F10***. Pak v menu ***Výpočet krmných dávek*** zvolte položku ***Archivace výpočtu*** a proveďte archivaci

- Pokud chceme nový výpočet uložit pod konkrétním novým číslem, můžeme jej zapsat do zobrazeného okna, a potvrdit stiskem klávesy ***Enter***

Systém archivace krmných dávek

V předchozích bodech jsme si popsali provedeni jednoho výpočtu a jeho uložení. Abychom však maximálně využili možností programu, bude vhodnější neukládat do archivu samostatné výpočty, ale určitým způsobem je sdružit a ukládat je ve formě složek obsahujících vždy několik výpočtů.

Představme si skříň, do které zakládáme postupně šanony (pořadače, složky). Každý pořadač má na sobě štítek udávající jeho obsah. V každém pořadači máme založen určitý počet listů.

Obdobně si představme jednotlivé výpočty jako listy založené do složek (pořadačů), archív jako skříň.

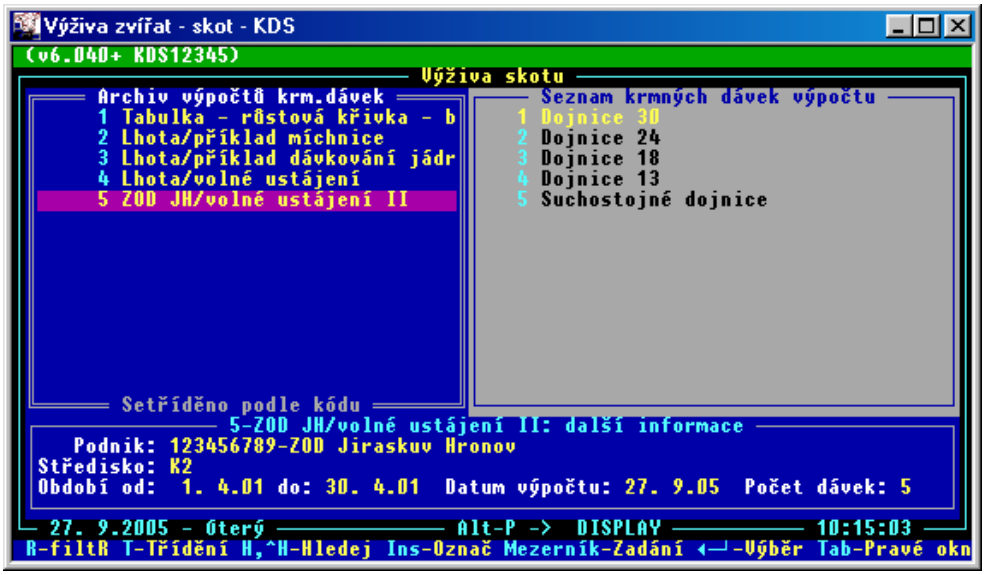

Informace zadávané v menu ***Výpočet krmných dávek*** v položce ***Souhrnné parametry výpočtu*** jsou v podstatě oním štítkem na složce (pořadači), informace zadávané v menu ***Výpočet krmných dávek*** v položce ***Parametry výpočtu krmné dávky*** jsou parametry konkrétního výpočtu – konkrétního listu ve složce (pořadači). Obě informace vidíme při otvírání složky z archivu. Jakým způsobem vytváříme a ukládáme další výpočty (listy) do jednotlivých složek, si

popíšeme v níže uvedeném bodu Vytvoření dalšího výpočtu ve složce (viz strana 51).

Vytvoření dalšího výpočtu ve složce

1 V menu ***Výpočet krmných dávek*** vyberte položku ***Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek)***. Zde vidíme seznam jednotlivých výpočtů uložených v aktuálně otevřené složce s výpočty. Pokud jsme založili novou složku a provedli pouze 1 výpočet, vidíme zde tedy v levém okně pouze tento 1 výpočet. V pravém okně vidíme složení krmiv daného výpočtu. Ve spodním okně se znázorňují parametry daného výpočtu.

Nyní bychom mohli klávesou ***N-Nová položka*** vytvořit v dané složce další nový prázdný výpočet, ve kterém bychom však museli znovu zadat veškeré parametry a krmiva.

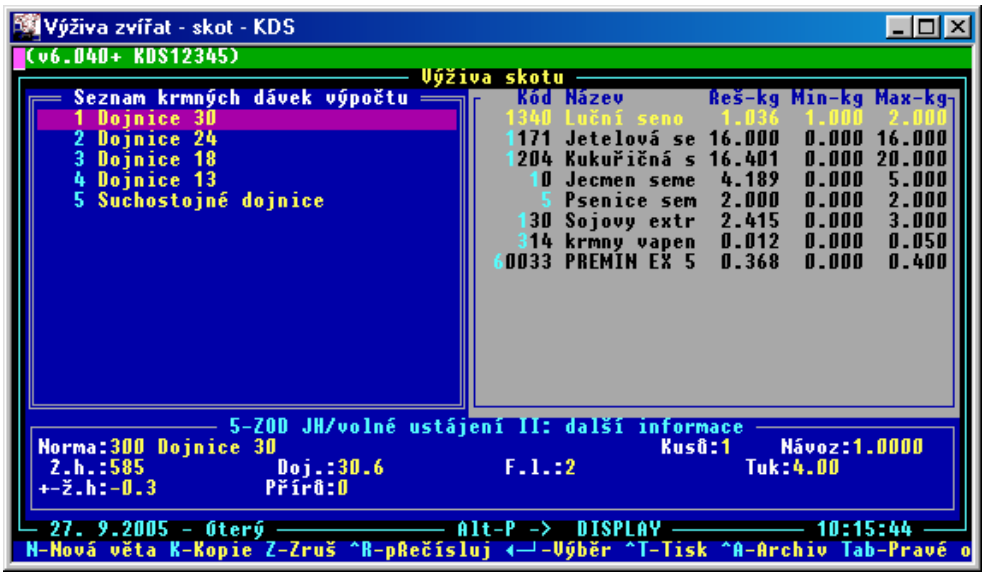

2 Vhodnější bude využít funkce ***K-Kopie*** a vytvořit nový výpočet kopií z již hotového výpočtu. Kurzor umístíme na řádek s výpočtem, který budeme kopírovat, a stiskneme ***K***. Vytvoří se nový výpočet, který je v tuto chvíli totožný s výchozím výpočtem. Stiskem klávesy ***Enter*** načteme nový výpočet, a ocitneme se automaticky v menu ***Výpočet krmných dávek*** v položce ***Parametry výpočtu krmné dávky***.

3 Změníme parametry krmné dávky a zopakujeme postup popsaný v části Výpočet krmné dávky (viz strana 30).

4 Opakováním výše uvedeného postupu vytvoříme pomocí kopírování jednotlivých výpočtů složku krmných dávek pro celou stáj, podnik, středisko, popřípadě laktační křivku či růstovou křivku. Výsledkem je to, že vypočtené krmné dávky nejsou uloženy v archívu jednotlivě, ale ukládáme je jako složku obsahující skupinu výpočtů. Při opakované

archivaci pak budeme pouze aktualizovat již existující složku s výpočty, jinými slovy po dopočtení dalších výpočtů ve zpracovávané složce a následné archivaci a zobrazení dotazu ***„Výpočet č.x už existuje ! Přepsat A/N ?"*** odpovíme stiskem ***A*** jako Ano-Přepsat.

Vložení výpočtu do aktuálně otevřené složky z jiné složky z archívu

V menu ***Výpočet krmných dávek*** vyberte položku ***Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek)***. Zde vidíme seznam jednotlivých výpočtů uložených v aktuálně otevřené složce s výpočty. V pravém okně vidíme složení krmiv daného výpočtu. Ve spodním okně se znázorňují parametry daného výpočtu.

Nyní bychom mohli klávesou ***N-Nová položka*** vytvořit v dané složce další nový prázdný výpočet, ve kterém bychom však museli znovu zadat veškeré parametry a krmiva, nebo použít funkce ***K-Kopie*** a vytvořit nový výpočet kopií z již hotového výpočtu.

Kromě těchto funkcí máme ale také možnost vložit do aktuálně zpracovávané složky s výpočty jeden nebo více výpočtů z jiné složky uložené v archívu.

2 V menu ***Výpočet krmných dávek*** vyberte položku ***Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek)***. Stiskem klávesy ***CTRL+A-Archiv*** se přepneme do pohledu do archívu. Zde umístíme kurzor na složku, jejíž krmné dávky chceme vložit do aktuálně otevřené složky, a stiskem ***Enter*** nakopírujeme všechny výpočty vybrané složky do aktuálně otevřené složky.

Pokud nechceme vložit do aktuálně otevřené složky všechny výpočty archivované složky, postupujeme takto:

V menu ***Výpočet krmných dávek*** vyberte položku ***Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek)***. Stiskem klávesy ***CTRL+A-Archiv*** se přepneme do pohledu do archívu. Zde umístíme kurzor na složku, jejíž krmné dávky chceme vložit do aktuálně otevřené složky, a stiskem klávesy **Tab** se přemístíme do pravého okna ***Seznam krmných dávek výpočtu***. S pomocí funkce ***Ins-Označ / + / -*** označíme výpočty pro vložení a následným stiskem ***Enter*** nakopírujeme všechny takto vybrané výpočty do aktuálně otevřené složky.

3 Dále již pracujeme s nakopírovanými výpočty dle postupu popsaného v části **Výpočet krmné dávky** (viz strana 30).

Přepínání mezi jednotlivými výpočty v načtené složce

Po načtení složky krmných dávek z archívu (viz strana 61) se jako první otevře buď první výpočet ve složce nebo jiný vybraný výpočet. Pro další práci s jednotlivými výpočty ve složce je zapotřebí mít možnost se mezi nimi přepínat (listovat mezi nimi).

1 Přesuňte se do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv***.

2 Listovat mezi výpočty můžeme dvěma způsoby:

- Pomocí funkce ***CTRL+D-Dávka*** vyvolejte okno ***Seznam krmných dávek výpočtu*** a z něho vyberte stiskem klávesy ***Enter*** požadovaný výpočet.
- Pomocí funkce ***CTRL-*** → a ***CTRL-*** ← přímo listujete mezi jednotlivými výpočty

Číslo a název aktuálně otevřeného výpočtu je pak zobrazen na spodním rámu okna ***Seznam komponent výpočtu***.

Funkci ***CTRL-*** → a ***CTRL-*** ← je možné použít také v zobrazení složení krmné dávky v menu ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Řešení výpočtu krmné dávky***.

3 Další možností je přesun do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek)***. Zde nastavením pozice kurzoru na požadovaný výpočet a následným stiskem klávesy ***Enter*** otevřeme konkrétní vybraný výpočet a automaticky budeme přepnuti do nabídky ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Parametry výpočtu krmné dávky***. I zde můžeme použít funkce ***CTRL-*** → a ***CTRL-*** ←.

Přečíslování výpočtu krmné dávky ve složce výpočtů

1 V menu ***Výpočet krmných dávek*** vyberte položku ***Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek).***

Najedeme s kurzorem na výpočet, který chceme přečíslovat, a stiskneme kombinaci kláves ***Ctrl+R-Přečíslování.*** Zobrazí se okno ***Zadej novou pozici*** s aktuálním číslem krmné dávky. Zadáme číslo požadovaného pořadí krmné dávky v seznamu výpočtů a stiskneme ***Enter***.

Tisk výpočtů z nabídky Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek)

V menu ***Výpočet krmných dávek*** vyberte položku ***Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek).*** Pokud označíme stiskem klávesy ***Insert*** konkrétní výpočty krmných dávek, vytisknou se pouze označené výpočty, pokud nevybereme žádné, tisknou se všechny výpočty zobrazené v přehledu krmných dávek. Stiskem kombinace kláves ***Ctrl+T-Tisk*** se vyvolá nabídka tiskových sestav.

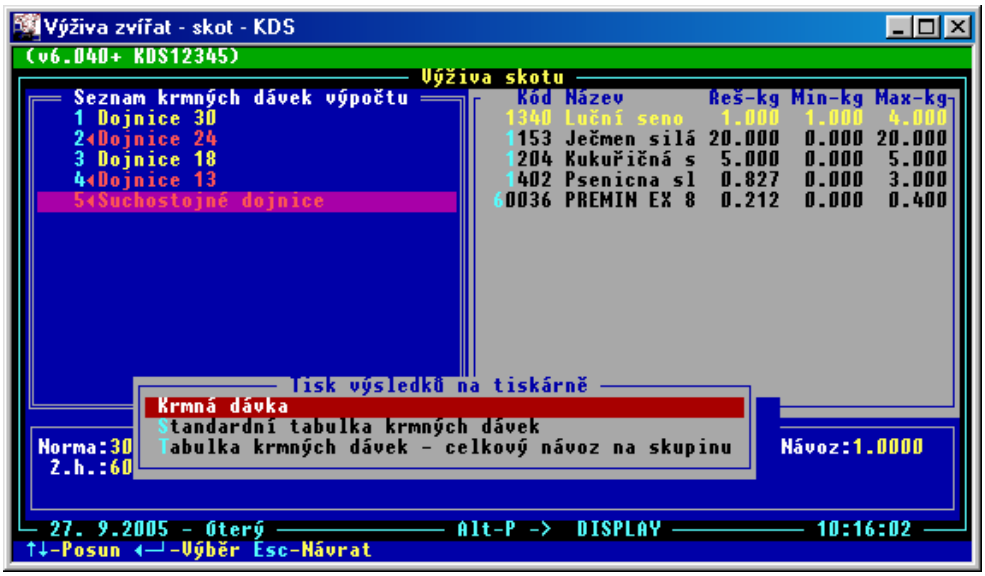

Je to v podstatě obdobná funkce jako v menu ***Výpočet krmných dávek*** v položce ***Tisk výsledků na tiskárně.***

Jednotlivé sestavy jsou popsány v části **Tiskové sestavy** (viz strana 56, 58, 60).

Tisk výpočtů z nabídky Tisk výsledků na tiskárně

V menu ***Výpočet krmných dávek*** v položce ***Tisk výsledků na tiskárně*** je možné tisknout výpočty z aktuálně zpracovávané skupiny krmných dávek. Předpokladem tisku je provedený výpočet (pokud není výpočet proveden, není tato položka přístupná). Jednotlivé sestavy jsou popsány v části **Tiskové sestavy** (viz strana 56, 58, 60).

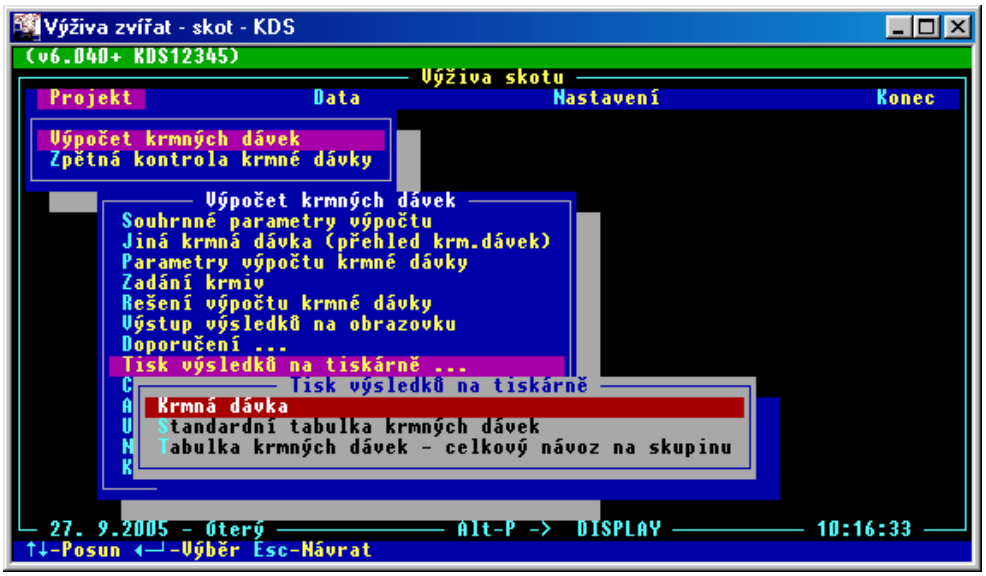

Tisk výpočtů z nabídky Čtení výpočtu krm. dávek z archívu

V menu ***Výpočet krmných dávek*** v položce ***Čtení výpočtu krm. dávek z archívu*** je možné tisknout libovolné výpočty z celého archívu. Předpokladem tisku je provedený výpočet (pokud není výpočet proveden, není tato položka přístupná).

Pokud označíme stiskem klávesy ***Insert*** konkrétní skupinu (složku) výpočtů krmných dávek, vytisknou se pouze označené skupiny výpočtů, pokud nevybereme žádné, tisknou se všechny výpočty z vybrané skupiny (složky), na které je umístěn kurzor. Pokud se pomocí klávesy ***Tab*** přemístíme s kurzorem do pravého okna ***Seznam krmných dávek výpočtu***, můžeme stiskem klávesy ***Insert*** označit pro tisk konkrétní výpočty z dané složky. Stiskem kombinace kláves ***Ctrl+T-Tisk*** se vyvolá nabídka tiskových sestav.

Jednotlivé sestavy jsou popsány v části Tiskové sestavy.

Tiskové sestavy – Krmná dávka

Krmná dávka – kompletní tisk návrhu krmné dávky včetně množství krmiv, živinové analýzy a vyhodnocení.

Na další straně následuje náhled sestavy **Krmná dávka**:

NÁVRH KRMNÉ DÁVKY

List: 1 27. 9.2005 (KDS12345)

Číslo výpočtu: **5/1** Název: **Dojnice 30**
Podnik(IČO): **123456789 ZOD Jiraskuv Hronov**
Středisko: **K2**
Období od: **1. 4.2001** do: **30. 4.2001** Datum výpočtu: **27. 9.2005**
Norma: **300 Dojnice**
Počet kusů: **1**

Užitkovost stáda(l): **5600**
Dojnice(podíl-%): **70.00**
Hmotnost(kg): **600**
Dojivost(l): **33.0**
Tučnost(%): **4.00**
Změna ž.h.(kg): **-0.3**
Fáze laktace(měsíc): **2**
Prvotelky(podíl-%): **30.00**

Hmotnost(kg): **550**
Dojivost(l): **25.0**
Tučnost(%): **4.00**
Změna ž.h.(kg): **-0.2**
Přírůstek(kg): **0.20**
Fáze laktace(měsíc): **3**
Koeficient plemene: **1.000**
Koeficient ustájení: **1.000**

Složení navržené krmné dávky

	Kód	Název krmiva	Cena (Kč/t)	kus/den (kg)	návoz na den (t)	návoz na obd.(t)
#	1340	Luční seno průměrné	1500.00	**1.0363**	0.00	0.03
#	1171	Jetelová seňáž zakvétajíc	553.67	**16.0000**	0.02	0.48
#	1204	Kukuřičná siláž (33%)	700.00	**16.4009**	0.02	0.49
#	10	Jecmen semeno	3700.00	**4.1891**	0.00	0.13
#	5	Psenice semeno prumerne	4000.00	**2.0000**	0.00	0.06
#	130	Sojovy extr. srot (48%)	9150.00	**2.4147**	0.00	0.07
#	314	krmny vapenec	1200.00	**0.0122**	0.00	0.00
#	60033	PREMIN EX 5	16950.00	**0.3681**	0.00	0.01
		Celkové množství:		**42.4214**		

Vyhodnocení živinových ukazatelů

Ukazatel	Jednotka	Složení	Norma-Min	Norma-Max	Plnění(%)		Rozdíl
Sušina	**(g)**	20692.4	16498.7	20871.9	100.00		
N-Látky	**(g)**	3505.09	2879.25	3743.03	100.00		
PDIA	(g)	948.16	-----	-----			
PDIN	(g)	2277.83	1888.06	2076.87	109.68	> Max	200.96
PDIE	**(g)**	1955.83	1888.06	1963.58	100.00		
Tuk	(g)	638.495	-----	-----			
Vláknina	**(g)**	3289.64	2463.00	4269.20	100.00		
Škrob	(g)	5049.383	-----	-----			
NEL-skot	**(MJ)**	133.797	133.797	137.142	100.00		
Vápník	**(g)**	161.566	148.512	282.880	100.00		
Fosfor	**(g)**	114.262	83.984	136.474	100.00		
Sodík	**(g)**	48.425	36.110	57.015	100.00		
Draslík	(g)	337.79	101.81	428.68	100.00		
Chlór	(g)	44.49	49.50	156.32	89.88	< Min	5.01
Hořčík	**(g)**	49.808	47.204	88.508	100.00		
Síra	(g)	22.371	39.914	126.045	56.05	< Min	17.543
Měď	(mg)	432.89	235.22	990.40	100.00		
Mangan	**(mg)**	3783.39	1176.36	6191.38	100.00		
Zinek	**(mg)**	3095.18	980.14	3095.18	100.00		
Selen	**(mg)**	6.845	3.935	16.570	100.00		
Jód	**(mg)**	39.934	15.704	49.590	100.00		
Vit.A	**(m.j.)**	294504	195890	412400	100.00		
Vit.D	**(m.j.)**	29450	29450	62000	100.00		
Tokoferol	**(mg)**	579.54	392.33	2477.85	100.00		
Niacin	(mg)	373.51	7841.54	16508.50	4.76	< Min	7468.03
Kys.mléčná	(g)	79.54	-----	-----			
Kys.octová	(g)	20.55	-----	-----			
Kys.másel.	(g)	0.96	-----	-----			
PDIN/PDIE		1.165	1.005	1.200	100.00		
NEL/Sušina		6.466	6.466	7.332	100.00		
NL/Sušina		16.939	16.939	18.209	100.00		
Vl/Sušina		15.898	13.919	19.999	100.00		
Ca/P		1.414	1.414	2.962	100.00		
K/Na		6.975	3.389	12.990	100.00		
PDI-A/NL		27.051	-----	-----			
%tuku/sušina		3.086	-----	-----			
Jádro/Objem		47/53	-----	60/40			

Vyhodnocení krmné dávky KRMNÁ DÁVKA JE OPTIMÁLNÍ !!!

Cena KD (Kč/kus a den): **73.74**

Parametr [Ukazatel]	Jednotky	Vyhodnocení	Náklady (Kč/MJ užitk.)
Dojivost [PDIE]	(l)	**32.0**	**2.31**
Dojivost [NEL-skot]	(l)	**30.6**	**2.41**

Tiskové sestavy – Standardní tabulka krmných dávek

Standardní tabulka krmných dávek – pokud dávky obsahují míchanice, máme na vybranou provést tisk „S míchanicemi“ nebo „Bez míchanic“.

Obsah sestavy Standardní tabulka krmných dávek:

- V záhlaví jsou informace o podniku a datumu platnosti KD
- V prvním oddíle tabulky jsou kategorie (název KD), počet kusů, hmotnost, výsledná užitkovost z KD, fáze laktace a cena v Kč za jednotku
- Ve druhém oddíle je vyhodnocení KD - zda je optimální, přípustná nebo nepřípustná, a návoz
- Ve třetím oddíle jsou jednotlivá krmiva a jejich množství
- Ve čtvrtém oddíle je návoz míchanice a KD na kus a den, celkový návoz na skupinu za den a sušina celé KD v %
- Do pátého oddílu je možno si vybrat (je už předdefinováno) různé živiny a poměry
- Pokud napíšeme doporučení, tiskne se pod tabulkou
- Provedeme-li tisk s míchanicemi, pak v pravé části tabulky se tiskne do sloupce, pro jakou skupinu je určena, a celkové množství jednotlivých krmiv
- V pravé části tabulky je sloupec, ve kterém jsou součty a průměry kusů zvířat, užitkovostí, fáze laktace a nákladové ceny na jednotku produkce. Dále pak se sumarizuje množství jednotlivých krmiv na den a na zadané období (tento sloupec může sloužit k měsíčním odpisům krmiv)
- V pravém dolním rohu tabulky se tiskne informace o tom, kdo krmnou dávku zpracoval. Tuto informaci je možné zadat v menu ***Nastavení***, kde se v nabídce ***Uživatel*** vyplní potřebné informace. Následně se povolí tisk této informace v menu ***Nastavení*** v nabídce „***Nastavení výpočtu krmných dávek***“, kde se v položce ***Tisknout „Vypracoval“*** nastaví ANO

Na další straně následuje náhled sestavy **Tabulka krmných dávek** :

Číslo výpočtu: **4** **Lhota/volné ustájení** 1/1

Datum výpočtu: **26. 7.2002**
Období od: **1. 4.2001** do: **30. 4.2001**

	Kategorie	Dojnice 30	Dojnice 24	Dojnice 18	Dojnice 13	Suchostojné	Součty a průměry	
	Počet kusů	1	1	1	1	1	5	
	Hmotnost (kg)	585	585	585	585	600	588	
	Užitkovost (l,kg)	30.6	24.9	18.9	13.1	----	21.9	
	Fáze laktace	2	4	5	5	----	4	
	Cena za 1 l (Kč) - NEL-skot	2.41	2.46	2.35	2.07	----	2.36	
Kód	Krmná dávka číslo Návoz (kg/kus) Název krmiva	1.optimální 1.0 (kg)	2.optimální 1.0 (kg)	3.optimální 1.0 (kg)	4.přípustná 1.0 (kg)	5.přípustná 1.0 (kg)	Celkový návoz na den (t)	Celkový návoz na období (t)
1340	Luční seno průměrné	1.0363	1.5884	2.0000	2.0000	1.0000	0.008	0.229
1171	Jetelová senáž zakvéta	16.0000	16.0000	16.0000	17.0000	----	0.065	1.950
1153	Ječmen silážovaná drť	----	----	----	----	20.0000	0.020	0.600
1204	Kukuřičná siláž (33%)	16.4009	20.0000	20.0000	12.3851	5.0000	0.074	2.214
10	Jecmen semeno	4.1891	1.2404	----	0.5000	----	0.006	0.178
5	Psenice semeno prumern	2.0000	2.0000	1.0791	----	----	0.005	0.152
130	Sojovy extr. srot (48%	2.4147	1.9427	1.0304	----	----	0.005	0.162
1402	Psenicna slama	----	----	----	2.0000	0.8271	0.003	0.085
314	krmny vapenec	0.0122	----	----	----	----	0.000	0.000
60033	PREMIN EX 5	0.3681	0.3286	0.2862	0.2425	----	0.001	0.037
60036	PREMIN EX 8	----	----	----	----	0.2120	0.000	0.006
	Krmná dávka-návoz(kg/kus)	42.4214	43.1001	40.3958	34.1276	27.0391		
	Celkový návoz KD na den(t)	0.042	0.043	0.040	0.034	0.027		
	Sušina krmné dávky(%)	48.78	44.75	41.80	44.02	39.18		
	Sušina (g)	20692.4	19288.1	16886.1	15023.6	10595.1		
	NEL-skot (MJ)	133.797	119.586	98.977	79.294	----		
	PDIN/PDIE	1.165	1.167	1.154	1.099	----		
	NEL/Sušina	6.466	6.200	5.861	5.278	5.188		
	NL/Sušina	16.939	15.990	14.338	11.807	10.866		
	Vl/Sušina	15.898	18.279	20.804	25.150	24.239		
	Ca/P	1.414	1.543	1.784	2.173	1.064		
	K/Na	6.975	8.017	9.139	9.503	8.349		
	PDI-A/NL	27.051	25.854	23.385	19.945	----		
	%tuku/susina	3.086	3.236	3.409	3.388	----		
	Jádro/Objem	47/53	36/64	25/75	13/87	26/74		

Tiskové sestavy – Standardní tabulka krmných dávek celkový návoz za skupinu

Sestava Tabulka krmných dávek – celkový návoz na skupinu je obdobná jako sestava Standardní tabulka krmných dávek s tím rozdílem, že se zde tiskne celkový návoz na skupinu.

Vytvoření optimální krmné směsi z vypočtené krmné dávky

Z hotového výpočtu krmné dávky je možné vyřadit komponenty, které nejsou součástí vytvářené krmné směsi, a přepočítat komponenty v krmné dávce na 100%. Získáme tak krmnou směs vytvořenou na míru konkrétní skupině zvířat.

1 Předpokladem pro vytvoření směsi je hotový výpočet. Proto proveďte výpočet krmné dávky (strana 30) nebo načtěte hotovou dávku z archívu (strana 61).

2 Přesuňte se do části ***Výpočet krmných dávek*** položka ***Jiná krmná dávka (přehled krm. dávek).*** Zde proveďte pomocí ***K-Kopírování*** kopii krmné dávky, ze které chcete vycházet, do nového výpočtu, a tento nový výpočet načtěte stiskem ***Enter***. Program automaticky otevře menu ***Výpočet krmných dávek*** položku ***Parametry výpočtu krmné dávky***. Zde upravte název výpočtu tak, aby bylo vidět, že se jedná o krmnou směs, a uložte formulář stiskem klávesy ***F10***.

3 Přesuňte se do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv***. V levém okně ***Komponenty výpočtu*** vyjměte pomocí funkce ***Z-Zruš*** z návrhu krmné dávky komponenty, které nejsou součástí koncentrátu.

4 Pomocí funkce ***X-premiX*** přepočtěte zbylé komponenty na 100%. V rámci tohoto přepočtu se rovněž automaticky nastaví hranice minimálního a maximálního množství komponenty v dávce na stejnou hodnotu jako je aktuální obsah komponenty v dávce. V části ***Parametry výpočtu krmné dávky*** je pak automaticky položka ***Opt. model*** nastavena na ***K*** (krmná směs).

5 Pomocí funkce ***Mezerník-Výpočet*** dojde k zobrazení výsledku krmné směsi. V rámci zobrazení výsledku není koncentrát porovnáván na normu.

Dále máte možnost výslednou směs uložit do adresáře komponent – menu ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Uložit jinak...***

položka ***Jako komponentu***. Tuto komponentu (směs) pak můžete použít do dalších vytvářených krmných dávek jako samostatné krmivo.

Uložení výpočtu krmné dávky nebo směsi jako komponenty

Každý výpočet lze uložit do číselníku komponent. To je možnost jak výpočet krmné směsi (vypočtené na základě krmné dávky) použít jako komponentu do dalších receptur.

1 V menu ***Výpočet krmných dávek*** vyberte položku ***Uložit jinak...*** položku ***Jako komponentu***. Předpokladem uložení výpočtu do číselníku komponent je provedený výpočet. V opačném případě je položka ***Uložit jinak...*** nepřístupná.

2 Dojde k zobrazení formuláře editace komponenty s přepočtenými hodnotami živin a cenou. Číselný kód komponenty je odvozen od nejvyššího nalezeného čísla v tomto číselníku. Tento číselný kód můžete akceptovat nebo ho nahradit jinou číselnou hodnotou. Název komponenty je převzat z názvu výpočtu. V tomto formuláři můžete provést i případné další změny.

Při následném uložení je prováděna kontrola na součet hodnoty jádra a objemu v položce ***Poměr Jádro/objem***. Součet musí být 0% nebo 100%. Pokud tomu tak není, je na to uživatel upozorněn hlášením, avšak uložení je povoleno. Doporučujeme však v takovémto případě provést ruční úpravu tak, aby byl součet 0% nebo 100%.

3 Uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc***.

Načtení složky krmných dávek z archívu

1 Přesuňte se do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Čtení výpočtu krmných dávek z archívu***.

2 Vyhledejte v archívu požadovanou složku s výpočty. K tomu můžete využít funkce ***H-Hledej*** (viz strana 9), ***Ctrl+H-Hledej*** (viz strana 10), ***R-Filtr*** (viz strana 11). V případě, že nemůžete najít požadovaný výpočet, ověřte zda není zapnutý filtr (pokud ano, tak jej vypněte nebo změňte). Pomocí funkce ***CTRL+Tab*** je možné nastavit zobrazení či nezobrazení datumu archivace výpočtu. Detailnější informace o krmné dávce jsou zobrazeny ve spodní části obrazovky programu.

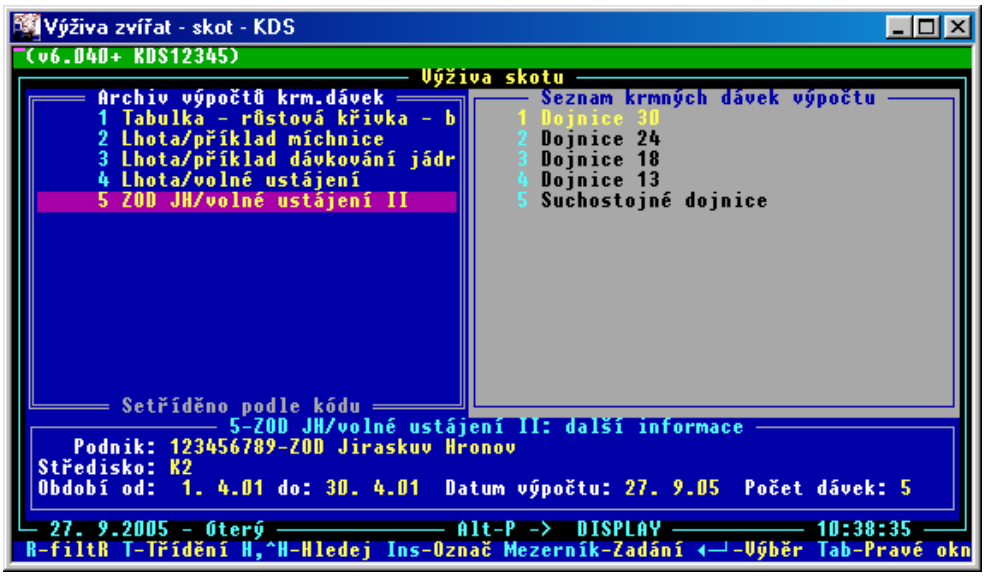

3 Pokud jste v archívu nalezli požadovanou složku s výpočty, proveďte klávesou ***Enter*** její otevření a načtení do paměti. Případně před stiskem klávesy ***Enter*** přejděte pomocí klávesy ***Tab*** do pravého okna ***Seznam krmných dávek výpočtu*** a zde nastavte ukazatel na konkrétní výpočet, který chcete v dané složce otevřít a zobrazit jako první. V případě, že výpočet je kompletní, bude zobrazen na obrazovce výsledek výpočtu. V opačném případě bude uživateli oznámeno, že výpočet není kompletní a proto nebude ani zobrazen jeho výsledek. Pokud byla dávka načtena, přejděte pomocí funkce ***Mezerník-Výpočet*** do okna ***Komponenty výpočtu***, nebo pomocí funkce ***Esc*** zavřete zobrazení výsledku daného výpočtu a přejděte do menu ***Výpočet krmných dávek*** do nabídky ***Souhrnné parametry výpočtu*** nebo ***Parametry výpočtu krmné dávky***.

Rozšíření definice živinových ukazatelů o novou položku

Pokud potřebujete sledovat v rámci výpočtů další živinu, ověřte si nejprve, zda je již v programu definována (menu ***Nastavení/ Definice živinových ukazatelů***). Pokud neexistuje, můžete si ji sami založit do seznamu živin.

1 Přesuňte se do části ***Nastavení/ Definice živinových ukazatelů***.

2 Pomocí funkce ***N-Nová položka*** vyvoláte formulář pro zadání nového živinového ukazatele.

3 Postupně vyplňte všechny položky v základní části definice živinového ukazatele. Konkrétně se jedná o ***Zkrácený název živinového ukazatele***, ***Celý název živinového ukazatele***, ***Název***

měrné jednotky komponent, ***Přesnost komponent*** a ***PDI***. Položka ***Pevné pořadí*** je nepřístupná. Nově zadaný živinový ukazatel se vkládá automaticky na konec tohoto seznamu, jeho ***Pevné pořadí*** odvozuje program z celkového počtu definovaných živinových ukazatelů.

4 Do definice týkající se programu pro výživu skotu (řádek s názvem Skot) postupně doplňte všechny údaje. Důležitou položkou je ***Pořadí normy***, které určuje na jaké pozici se bude živinový ukazatel zobrazovat ve výpočtech receptur krmných směsí.

5 Uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Program vloží nově definovaný živinový ukazatel do všech databází. Tato operace může trvat od několika sekund až po několik minut, a to podle rozsahu databází a konfigurace počítače, na kterém program běží.

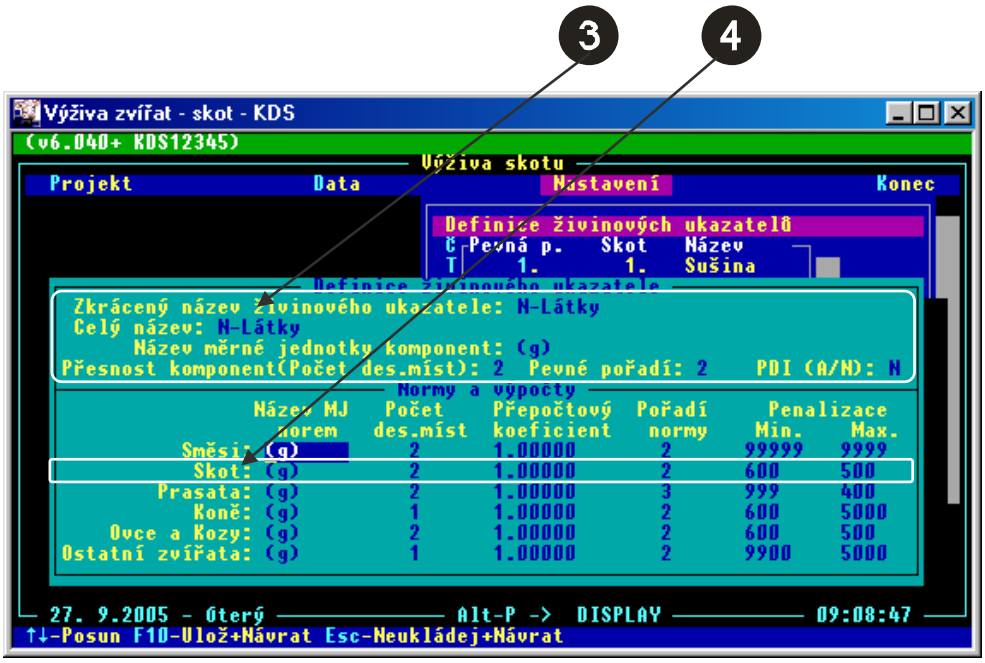

Nastavení tiskárny

Program umožňuje buď přímý tisk na LPT port, nebo tisk do souboru formátu RTF s následným automatickým otevřením sestavy v textovém editoru Word (viz strana 75 **Export výstupních sestav do textového editoru WORD včetně jejich automatického otevření**).

1 Přesuňte se do části ***Nastavení/ Tisk***.

2 Nastavte správný ovladač tiskárny v části ***Tiskárna (*.PRN)*** podle typu tiskárny připojené k počítači. Nejčastěji použijete zřejmě ovladač DJ8xx.prn pro inkoustovou tiskárnu, LJ4pl.prn pro laserovou tiskárnu, a Epsonfx.prn (případně LX400.prn) pro jehličkovou tiskárnu. Pokud budete tisknout pouze s použitím textového editoru MS WORD,

nastavte tiskárnu libovolnou, a pokračujte dále na straně 75 **Export výstupních sestav do textového editoru WORD včetně jejich automatického otevření.**

Detailní popis jednotlivých typů tiskáren naleznete v níže uvedené tabulce:

TABULKA INSTALOVANÝCH OVLADAČŮ TISKÁREN

Název souboru	Typ tiskárny	Délka str.	Poznámka
BJ10-DR. PRN	CANON Buble-Jet	82	kvalita tisku – koncept
BJ10-LQ. PRN	CANON Buble-Jet	82	kvalita tisku – dopisní
DJ3XX. PRN	HP DeskJet 3	64	standardní ovladač
DJ3XX__S. PRN	HP DeskJet 3	44	tisk na šířku papíru (upraveny velikosti písma pro tento tisk)
DJ3XX_K. PRN	HP DeskJet 3	90	snížena meziřádková mezera (vejde se až 90 řádků na stránku)
DJ3XX_KS. PRN	HP DeskJet 3	62	tisk na šířku papíru se sníženou meziřádkovou mezerou (vejde se až 62 řádků na stránku)
DJ4XX. PRN	HP DeskJet 4	64	standardní ovladač
DJ4XX__S. PRN	HP DeskJet 4	44	tisk na šířku papíru (upraveny velikosti písma pro tento tisk)
DJ4XX_K. PRN	HP DeskJet 4	90	snížena meziřádková mezera (vejde se až 90 řádků na stránku)
DJ4XX_KS. PRN	HP DeskJet 4	62	tisk na šířku papíru se sníženou meziřádkovou mezerou (vejde se až 62 řádků na stránku)
DJ5XX. PRN	HP DeskJet 5	64	standardní ovladač
DJ5XX__S. PRN	HP DeskJet 5	44	tisk na šířku papíru (upraveny velikosti písma pro tento tisk)
DJ5XX_K. PRN	HP DeskJet 5	90	snížena meziřádková mezera (vejde se až 90 řádků na stránku)
DJ5XX_KS. PRN	HP DeskJet 5	62	tisk na šířku papíru se sníženou meziřádkovou mezerou (vejde se až 62 řádků na stránku)
DJ6XX. PRN	HP DeskJet 6	64	standardní ovladač
DJ6XX__S. PRN	HP DeskJet 6	44	tisk na šířku papíru (upraveny velikosti písma pro tento tisk)
DJ6XX_K. PRN	HP DeskJet 6	90	snížena meziřádková mezera (vejde se až 90 řádků na stránku)
DJ6XX_KS. PRN	HP DeskJet 6	62	tisk na šířku papíru se sníženou meziřádkovou mezerou (vejde se až 62 řádků na stránku)
DJ8XX. PRN	HP DeskJet 8 a vyšší	64	standardní ovladač
DJ8XX__S. PRN	HP DeskJet 8 a vyšší	44	tisk na šířku papíru (upraveny velikosti písma pro tento tisk)
DJ8XX_K. PRN	HP DeskJet 8 a vyšší	90	snížena meziřádková mezera (vejde se až 90 řádků na stránku)
DJ8XX_KS. PRN	HP DeskJet 8 a vyšší	62	tisk na šířku papíru se sníženou meziřádkovou mezerou (vejde se až 62 řádků na stránku)
EPSFX_K. PRN	EPSON 24-jehel	82	kvalita tisku - koncept - snížena meziřádková mezera (až 82 řádků na stránku)
EPSLQ_K. PRN	EPSON 24-jehel	82	kvalita tisku - dopisní - snížena meziřádková mezera (až 82 řádků na stránku)
EPSONFX. PRN	EPSON 24-jehel	63	kvalita tisku – koncept
EPSONLQ. PRN	EPSON 24-jehel	63	kvalita tisku – dopisní
IBMP. PRN	IBM jehličková	63	standardní ovladač
IBMP_K. PRN	IBM jehličková	82	snížena meziřádková mezera (vejde se až 82 řádků na stránku)
IBMP_R. PRN	IBM jehličková	63	zrychlený tisk rámečků
IBMP_RK. PRN	IBM jehličková	82	snížena meziřádková mezera (vejde se až 82 řádků na stránku) + zrychlený tisk rámečků
KX-P6500. PRN	PANASONIC KX-P6500 laser	64	standardní ovladač
LJ4L. PRN	HP LaserJet 4 a vyšší	64	standardní ovladač

LJ4L__S. PRN	HP LaserJet 4 a vyšší	44	tisk na šířku papíru (upraveny velikosti písma pro tento tisk)
LJ4L_K. PRN	HP LaserJet 4 a vyšší	90	snížena meziřádková mezera (vejde se až 90 řádků na stránku)
LJ4L_KS. PRN	HP LaserJet 4 a vyšší	62	tisk na šířku papíru se sníženou meziřádkovou mezerou (vejde se až 62 řádků na stránku)
LJ4PL. PRN	HP LaserJet 4 a vyšší	64	standardní ovladač
LJ4PL__S. PRN	HP LaserJet 4 a vyšší	44	tisk na šířku papíru (upraveny velikosti písma pro tento tisk)
LJ4PL_K. PRN	HP LaserJet 4 a vyšší	90	snížena meziřádková mezera (vejde se až 90 řádků na stránku)
LJ4PL_KS. PRN	HP LaserJet 4 a vyšší	62	tisk na šířku papíru se sníženou meziřádkovou mezerou (vejde se až 62 řádků na stránku)
LJET2_DL. PRN	HP LaserJet 2 a 3	63	tiskne s českou diakritikou v kódu KOI8CS (nutný download češtiny DJ602LJII.EXE-na požádání zašleme)
LJET2_RD. PRN	HP LaserJet 2 a 3	63	tisk bez české diakritiky
LS-5. PRN	STAR LS-5 laser	63	standardní ovladač - tiskne bez háčků a čárek
LX100. PRN	EPSON 9-jehel	63	standardní ovladač
LX100_K. PRN	EPSON 9-jehel	82	snížena meziřádková mezera (vejde se až 82 řádků na stránku)
LX400. PRN	EPSON 9-jehel	63	zrychlený tisk rámečků
LX400_K. PRN	EPSON 9-jehel	82	snížena meziřádková mezera (vejde se až 82 řádků na stránku) + zrychlený tisk rámečků
PAGEPRO8. PRN	MINOLTA PAGEPRO 8	63	aby tiskárna tiskla česky, musí se použít download češtiny dodávaný s tiskárnou na CD-ROM
XER_HPL. PRN	XEROX kompatibilní s HP	64	standardní ovladač
XER_HPLK. PRN	XEROX kompatibilní s HP	90	snížena meziřádková mezera (vejde se až 90 řádků na stránku)

3 Přiřaďte položce ***Výstupní zařízení*** port, ke kterému je tiskárna připojena. Ve většině případů, kdy je tiskárna připojena přímo k počítači, nastavte port LPT1. V případě, že Váš počítač je připojen do počítačové sítě, je možné využít sdílených tiskáren v této síti. V takovém případě se informujte u správce počítačové sítě, jaké je přiřazení portů k těmto síťovým tiskárnám.

Pokud je tiskárna připojena přes USB port je nejjednodušším řešením využít pro tisk program Microsoft WORD, případně program WordView (WordView umí soubory pouze číst a je k dispozici zdarma). Popis napojení na MS Word naleznete na straně 75.

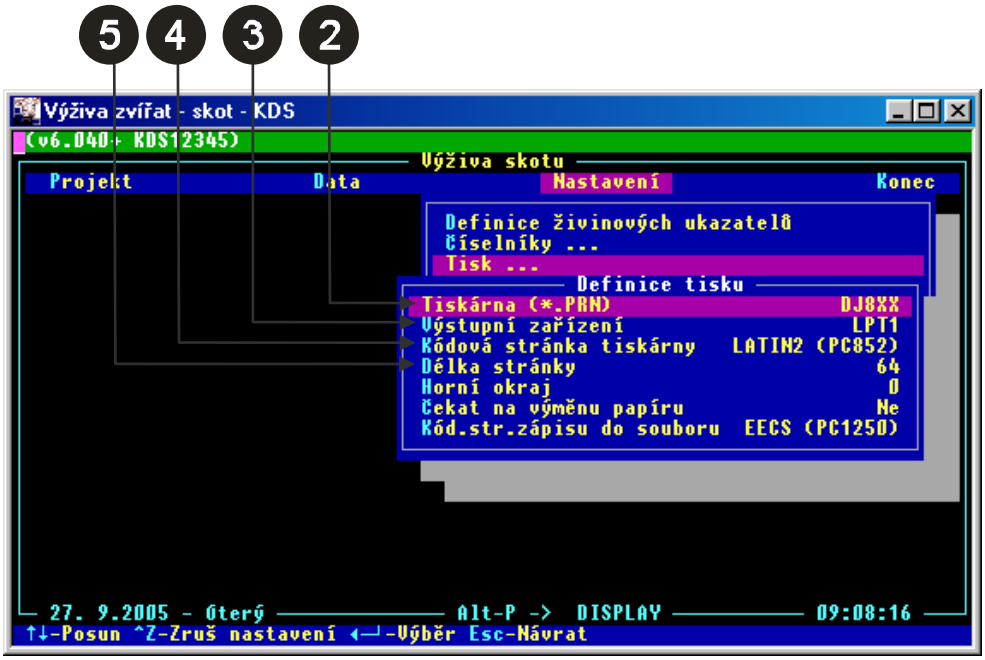

4 Nastavte položku ***Kód tiskárny*** podle kódové stránky, kterou Vaše tiskárna podporuje. Ve většině případů by se mělo jednat o ***Latin2(PC852)***.

5 Nastavte položku ***Délka stránky*** dle vybraného tiskového ovladače na hodnotu uvedenou ve výše zobrazené tabulce v bodu 2

Zadání identifikačních údajů firmy

Identifikační údaje o Vaší firmě a o Vaší osobě se tisknou na některých tiskových sestavách, například na návrhu krmné dávky.

1 Přesuňte se do části ***Nastavení/ Uživatel***

2 Vyplňte identifikační údaje Vaší firmy včetně kontaktních údajů.

3 Jestliže jste vyplnili všechny potřebné údaje, uložte formulář pomocí funkce ***F10-Ulož+Návrat***. Editační formulář můžete ukončit bez uložení zadaných údajů klávesou ***Esc.***

Přenos dat - Import komponent ze souboru OKS-KRM.DAT

Funkce importu komponent ze souboru OKS-KRM.DAT je jednou z variant načtení komponent do adresáře komponent. Společně s exportem komponent do souboru OKS-KRM.DAT zajišťuje výměnu komponent mezí uživateli nebo mezi jednotlivými číselníky v rámci jednoho programu.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Pomocí funkce ***L-Load*** vyvolejte menu ***Typ vstupu*** a z něho vyberte položku ***Standardní vstup***.

3 Dojede k zobrazení menu ***Verze OKS***. Z tohoto menu je nutné vybrat požadovanou verzi, ve které jsou data v souboru OKS-KRM.DAT uložena. V případě, že vyberete chybnou verzi, bude import komponent přerušen chybovým hlášením.

4 V dalším menu máte možnost vybrat, jestli budou komponenty ukládány do adresáře komponent ***S původním číslem***, pod kterým jsou uloženy v souboru OKS-KRM.DAT, nebo jestli se jim bude v rámci ukládání do adresáře komponent přiřazovat číselný kód daný číselnou řadou (***v zadané číselné řadě***), kterou volí uživatel.

5 V případě že v bodu ❹ je zvolena varianta **v zadané číselné řadě**, je nutné zadat počáteční číslo této číselné řady.

6 Do zobrazeného formuláře zadejte disk a cestu, kde se nachází soubor OKS-KRM.DAT (zadejte jen disk a cestu, nikoliv název souboru, například ***A:*** nebo ***C:*** nebo ***C:\KDS***).

7 Po zadání umístění souboru OKS-KRM.DAT dojde k vlastnímu načtení komponent z tohoto souboru a jejich uložení do adresáře komponent. O počtu načtených komponent je uživatel průběžně informován. V případě, že dojde ke shodě (duplicitě) čísla v položce ***Kód*** u načítané komponenty a komponenty již existující v adresáři komponent, jsou uživateli nabídnuty následující možnosti:

- **Vše** – Přepíše původní komponentu v adresáři komponent komponentou načtenou ze souboru OKS-KRM.DAT, a v případě výskytu dalších duplicitních položek již není uživateli nabízeno rozhodovací menu. Všechny původní duplicitní komponenty jsou přepsány.
- **Přepsat** – Přepíše původní komponentu v adresáři komponent komponentou načtenou ze souboru OKS-KRM.DAT, a v případě výskytu další duplicitní položky je uživateli znovu zobrazeno rozhodovací menu, z něhož má možnost vybrat variantu řešení vzniklé situace.
- **Nepřepsat** – Ponechá v adresáři komponent původní komponentu. V případě výskytu další duplicitní položky je uživateli znovu zobrazeno rozhodovací menu, z něhož má možnost vybrat variantu řešení vzniklé situace.

- **přeKódovat** – Umožní uživateli uložit duplicitní komponentu pod jiným číselným kódem. Po výběru této položky se zobrazí editační formulář komponenty, ve kterém je možné zadat nový číselný kód komponenty.

8 Na konci importu je uživatel informován o konečném počtu uložených komponent. Jednotlivé převedené komponenty jsou automaticky označeny funkcí ***Insert-Označ***.

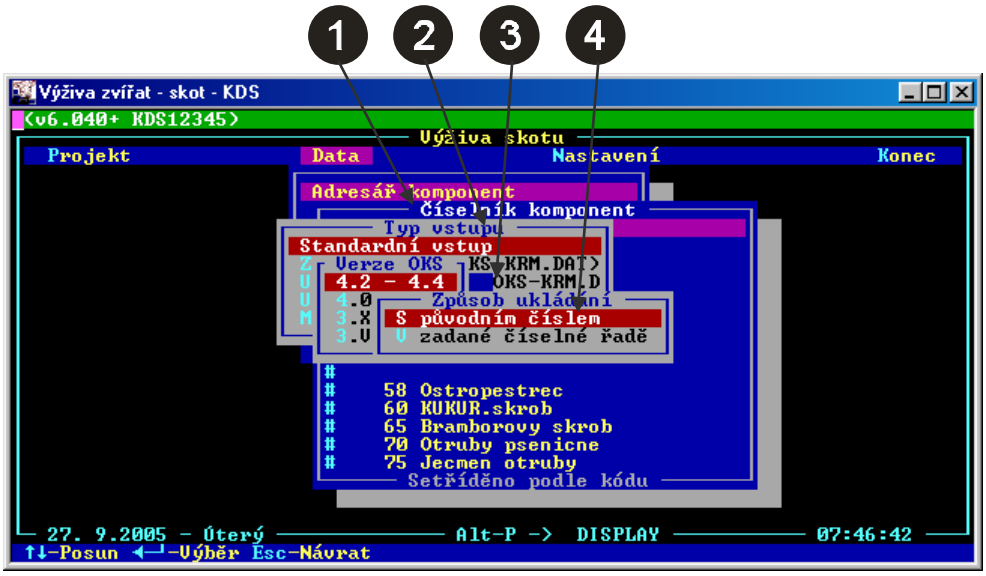

Přenos dat - Export komponent do souboru OKS-KRM.DAT

Tato funkce společně s importem komponent ze souboru OKS-KRM.DAT umožňuje přenášet komponenty mezí programy OKS. Jinými slovy umožňuje výměnu komponent mezi uživateli.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Pomocí funkce ***Insert-Označ*** / **+** / **-** vyberte komponenty, které chcete z programu vyexportovat do souboru OKS-KRM.DAT.

3 Pomocí funkce ***S-Save*** vyvolejte menu ***Typ výstupu***, a z něho vyberte položku ***Standardní výstup***.

4 Dojde k zobrazení menu ***Verze OKS***. Z tohoto menu je nutné vybrat požadovanou verzi, ve které budou data exportována. Zde záleží na verzí programu OKS, do kterého budou komponenty importovány. Program je v rámci adresáře komponent zpětně kompatibilní

až do verze 3.V. Pokud nemáte potřebu ukládat data ve starší verzi, pak pouze potvrďte stiskem **Enter** nabízenou nejvyšší verzi.

5 Do zobrazeného formuláře zadejte disk a cestu, kam bude soubor OKS-KRM.DAT uložen (zadejte jen disk a cestu, nikoliv název souboru například ***A:*** nebo ***C***: nebo ***C:\KDS***

6 Po zadání umístění souboru OKS-KRM.DAT dojde k vlastnímu zápisu označených komponent do tohoto souboru. Na konci je uživatel informován o počtu uložených komponent. Pokud již v určeném místě soubor OKS-KRM.DAT existuje (dle bodu ❺), může uživatel zvolit přepsání tohoto souboru nebo jeho doplnění o další komponenty.

Přenos dat - Import komponent z laboratoře

Program je propojen s jedním z nejpoužívanějších laboratorních programů, který vyvíjí a dodává ing. Valenta z firmy EKO-LAB Žamberk, Česká republika http://www.ekolab.zamberk.cz/. V této části je popsán import komponent z laboratoře do programu pro výživu zvířat.

Definice tohoto převodu je uložena v souboru KRMUZ1.DEF. Uživatel má možnost v případě změny výstupu z laboratorního programu provést úpravu tohoto souboru tak, aby import vyhovoval těmto změnám. Detailní informace o souboru KRMUZ1.DEF naleznete v příručce **Popis struktury definičních souborů (*.DEF)**.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Pomocí funkce ***L-Load*** vyvolejte menu ***Typ vstupu*** a z něho vyberte položku ***ZOL Žamberk (OKS-KRM.DAT)***.

3 V dalším menu máte možnost si vybrat, jestli budou komponenty ukládány do adresáře komponent ***s původním číslem***, pod kterým jsou uloženy v souboru OKS-KRM.DAT, nebo jestli se jim bude v rámci ukládání do adresáře komponent přiřazovat číselný kód daný číselnou řadou (***v zadané číselné řadě***), kterou volí uživatel.

4 V případě že v bodu ❸ je zvolena varianta **v zadané číselné řadě**, je nutné zadat počáteční číslo této číselné řady.

5 Do zobrazeného formuláře zadejte disk a cestu, kde se nachází soubor OKS-KRM.DAT. V tomto případě bude nejčastější variantou uložení tohoto souboru do takzvaného kořenového adresáře disketové mechaniky, čili **A:**, nebo případně do kořenového adresáře disku C, čili **C:**, případně na USB disk.

6 Po zadání umístění souboru OKS-KRM.DAT dojde k vlastnímu načtení komponent z tohoto souboru a jejich uložení do adresáře komponent. O počtu načtených komponent je uživatel průběžně informován. V případě, že načítaná komponenta již v číselníku existuje, jsou uživateli nabídnuty následující možnosti:

- **Vše** – Přepíše původní komponentu v adresáři komponent komponentou načtenou ze souboru OKS-KRM.DAT, a v případě výskytu dalších duplicitních položek již není uživateli nabízeno rozhodovací menu. Všechny původní duplicitní komponenty jsou přepsány.
- **Přepsat** – Přepíše původní komponentu v adresáři komponent komponentou načtenou ze souboru OKS-KRM.DAT, a v případě výskytu další duplicitní položky je uživateli znovu zobrazeno rozhodovací menu, z něhož má možnost vybrat variantu řešení vzniklé situace.
- **Nepřepsat** – Ponechá v adresáři komponent původní komponentu. V případě výskytu další duplicitní položky je uživateli znovu zobrazeno rozhodovací menu, z něhož má možnost vybrat variantu řešení vzniklé situace.
- **přeKódovat** – Umožní uživateli uložit duplicitní komponentu pod jiným číselným kódem. Po výběru této položky se zobrazí editační formulář komponenty, ve kterém je možné zadat nový číselný kód komponenty.

7 Na konci importu je uživatel informován o počtu uložených komponent. Jednotlivé převedené komponenty jsou automaticky označeny.

Export komponent do EXCELU, jejich následná úprava v EXCELU a načtení zpět do programu pro výpočet krmných dávek

Tato funkce umožňuje vyexportovat vybrané komponenty do souboru OKS-KRM.TXT. V tomto textovém souboru jsou jednotlivé položky odděleny tabulátory. Součástí souboru je hlavička, ve které je uveden popis jednotlivých položek. Struktura tohoto souboru je přizpůsobena co nejjednoduššímu importu do tabulkového kalkulátoru **Excel**. V něm je možné provést úpravy živinových ukazatelů a upravené komponenty načíst zpět do programu **Výživa zvířat**.

Předpokladem pro úspěšný převod komponent do Excelu je nastavení přepínače ***Kód.str.zápisu do soub*** v části ***Nastavení/ Tisk***. na hodnotu ***EECS(PC1250)***. V případně nastavení tohoto přepínače na jinou hodnotu budou špatně převedeny názvy komponent obsahující diakritická znaménka.

1 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

2 Pomocí funkce ***Insert-Označ / + / -*** vyberte komponenty, které chcete z programu vyexportovat do souboru OKS-KRM.TXT.

3 Pomocí funkce ***S-Save*** vyvolejte menu ***Typ výstupu***, a z něho vyberte položku ***MS-Excel-tabulátory(OKS-KRM.TXT)***.

4 Do zobrazeného formuláře zadejte disk a cestu, kam bude soubor OKS-KRM.TXT uložen.

5 Po zadání umístění souboru OKS-KRM.TXT dojde k vlastnímu zápisu označených komponent do tohoto souboru. Na konci je uživatel informován o počtu uložených komponent. Pokud již v určeném místě soubor OKS-KRM.TXT existuje, můžete zvolit přepsání tohoto souboru nebo jeho doplnění o další komponenty.

Níže uvedený popis je platný pro import do tabulkového kalkulátoru Microsoft Excel ve verzi 2000. Pro jiné verze tohoto programu se může částečně lišit.

6 Nyní spusťte tabulkový kalkulátor EXCEL. Vyberte volbu ***Soubor/ Otevřít***.

7 V tomto formuláři nastavte položku ***Soubory typu*** na ***Textové soubory (*.txt)***.

8 Pomocí volby ***Soubor / Otevřít*** otevřete adresář, kam jste uložili soubor OKS-KRM.TXT. V tomto adresáři vyberte vyexportovaný textový soubor a použijte tlačítko ***Otevřít***.

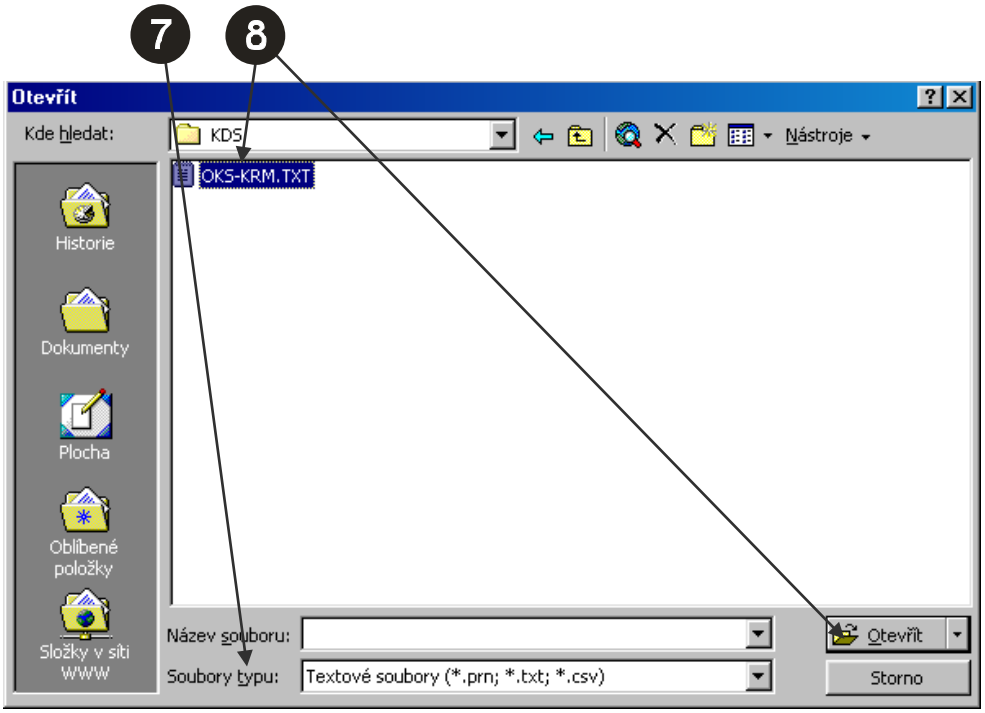

9 V zobrazeném první stránce průvodce importu textem nastavte položku ***Typ zdrojových dat*** na hodnotu ***Oddělovač***. Položku ***Typ souboru*** nastavte na hodnotu ***Windows (ANSI)*** a použijte tlačítko ***Další***.

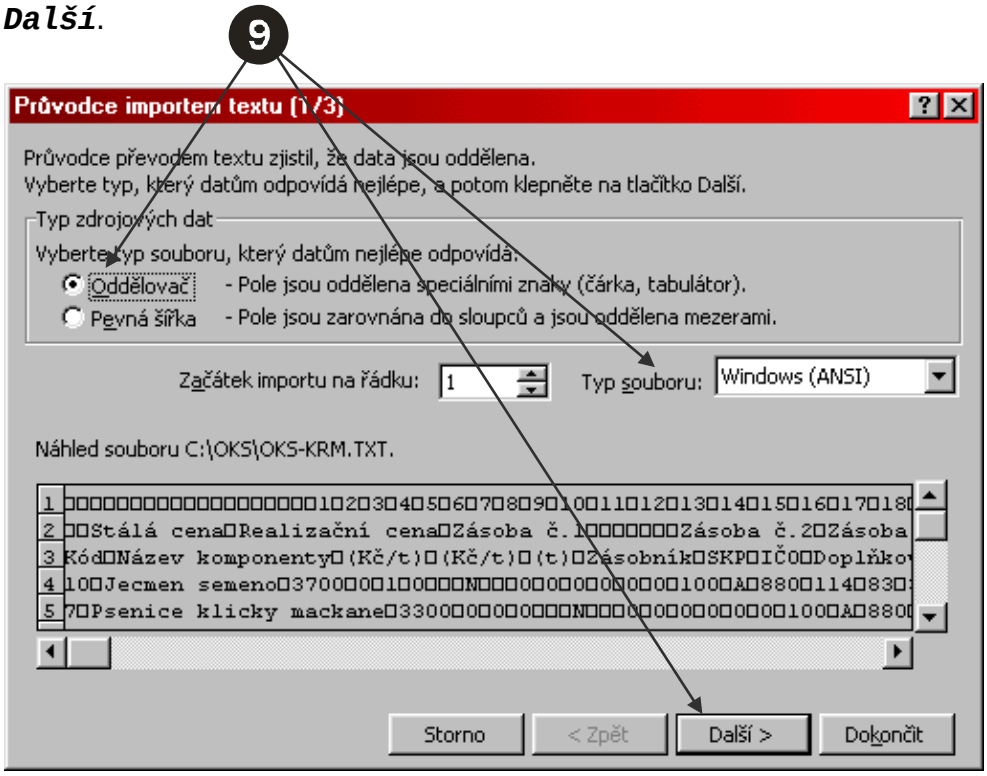

10 Ve druhém okně průvodce importu textem zaškrtněte v části ***Oddělovače*** pouze položku ***Tabulátor***. Ostatní položky nesmí být zaškrtnuty. Použijte tlačítko ***Další***.

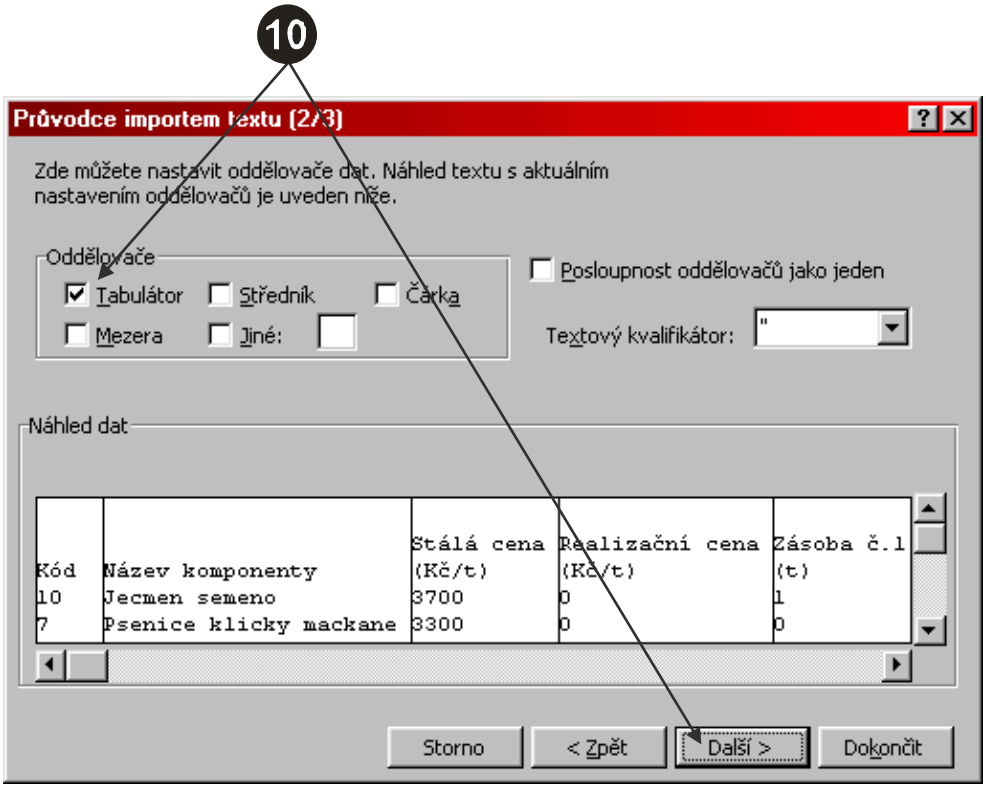

11 Ve třetím okně průvodce importu textem použijte tlačítko ***Upřesnit*** a v zobrazeném formuláři nastavte položku ***Oddělovač desetinných míst*** na hodnotu „,“. Položka ***Oddělovač tisíců*** musí být prázdná. Formulář ukončete tlačítkem ***Ok***.

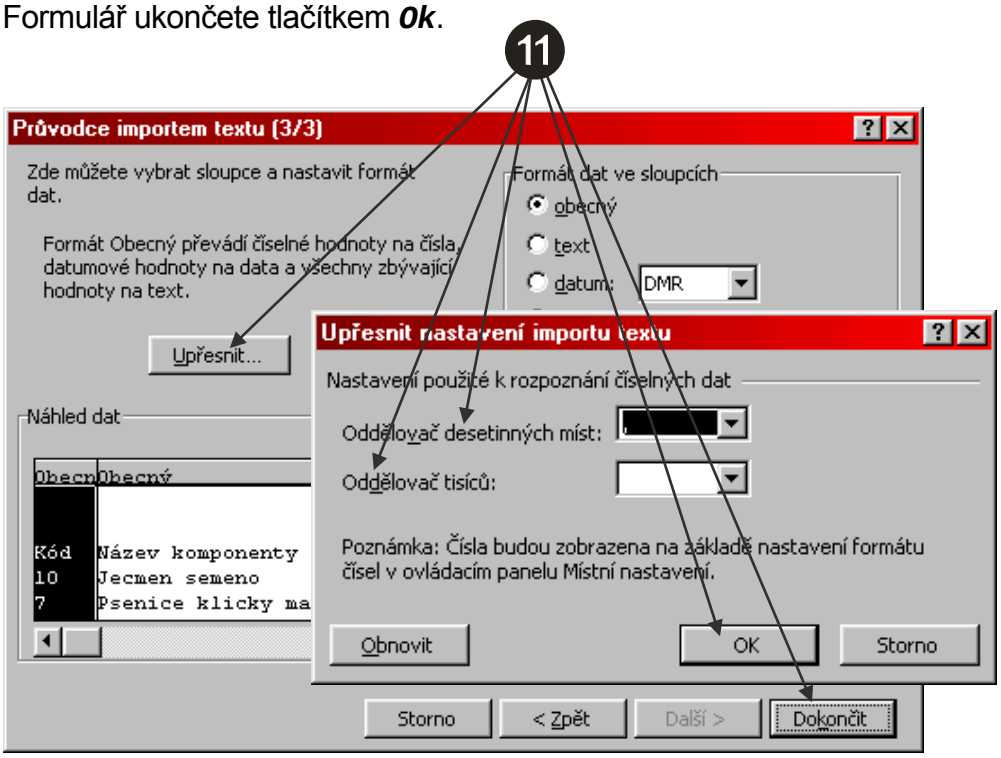

12 Průvodce importu textem ukončete tlačítkem ***Dokončit***. Dojde k načtení komponent do tabulkového kalkulátoru. Standardně jsou

jednotlivé položky průvodce importu textem nastaveny tak jak potřebujeme. To znamená, že v bodu ❾ můžete rovnou použít tlačítko ***Dokončit***.

13 Proveďte potřebné úpravy načtených dat. Pokud budete chtít upravené komponenty exportovat zpět do souboru OKS-KRM.TXT a načíst do programu **Výživa zvířat**, je nutné zachovat první tři řádky tak, jak byly načteny. Pokud jste použili v některých buňkách vzorce nebo odkazy na jiné buňky, je nutné tyto buňky převést na hodnoty.

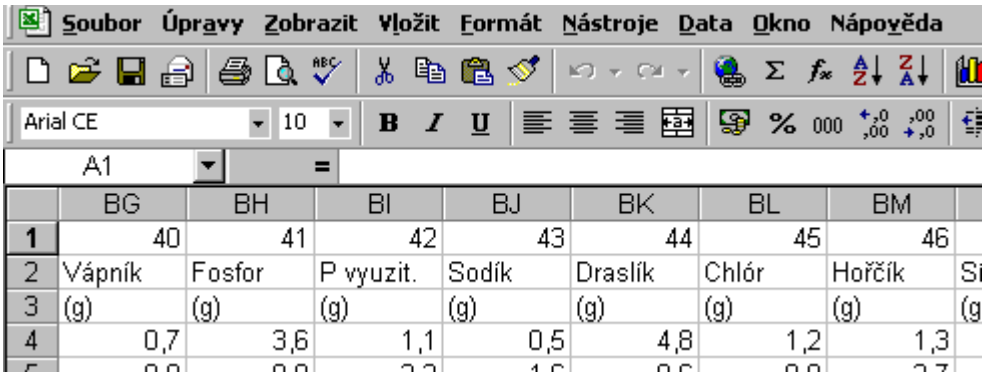

14 Vyberte volbu ***Soubor/ Uložit jako***.

15 V zobrazeném formuláři zvolte cestu, kam chcete komponenty uložit. Nastavte položku ***Typ souboru*** na ***Text oddělený tabulátory (*.txt)***. Do položky název souboru vložte **OKS-KRM.TXT** a použijte tlačítko ***Uložit***.

16 Na obrazovce se objeví hlášení ***Sešit OKS-KRM.TXT může obsahovat vlastnosti, které nejsou …*** . Toto hlášení potvrďte tlačítkem ***Ano***. Dojde k exportu komponent do souboru OKS-KRM.TXT.

17 Uzavřete soubor OKS-KRM.TXT, a to například pomocí funkce ***Soubor/ Zavřít***.

Další část popisuje import souboru OKS-KRM.TXT do programu Výživa zvířat.

18 Přesuňte se do části ***Data/ Adresář komponent*** nebo do části ***Projekt/ Výpočet krmných dávek/ Zadání krmiv*** pravé okno ***Číselník komponent***.

19 Pomocí funkce ***L-Load*** vyvolejte menu ***Typ vstupu*** a z něho vyberte položku ***MS-Excel-tabulátory(OKS-KRM.TXT)***.

20 Do zobrazeného formuláře zadejte disk a cestu, kde se nachází soubor OKS-KRM.TXT.

21 Po zadání umístění souboru OKS-KRM.TXT dojde k vlastnímu načtení komponent z tohoto souboru a jejich uložení do adresáře komponent. O počtu načtených komponent je uživatel průběžně informován. V případě, že načítaná komponenta již v číselníku existuje, jsou uživateli nabídnuty následující možnosti:

- **Vše** – Přepíše původní komponentu v adresáři komponent komponentou načtenou ze souboru OKS-KRM.TXT, a v případě výskytu dalších duplicitních položek již není uživateli nabízeno rozhodovací menu. Všechny původní duplicitní komponenty jsou přepsány.
- **Přepsat** – Přepíše původní komponentu v adresáři komponent komponentou načtenou ze souboru OKS-KRM.TXT, a v případě výskytu další duplicitní položky je uživateli znovu zobrazeno rozhodovací menu, z něhož má možnost vybrat variantu řešení vzniklé situace.
- **Nepřepsat** – Ponechá v adresáři komponent původní komponentu. V případě výskytu další duplicitní položky je uživateli znovu zobrazeno rozhodovací menu, z něhož má možnost vybrat variantu řešení vzniklé situace.
- **přeKódovat** – Umožní uživateli uložit duplicitní komponentu pod jiným číselným kódem. Po výběru této položky se zobrazí editační formulář komponenty, ve kterém je možné zadat nový číselný kód komponenty.

22 Na konci importu je uživatel informován o počtu uložených komponent. Jednotlivé převedené komponenty jsou automaticky označeny.

Export výstupních sestav do textového editoru WORD včetně jejich automatického otevření

Jakoukoliv tiskovou sestavu vytvořenou v programu je možné převést do formátu RTF a následně ji **automaticky otevřít v libovolném textovém editoru** podporujícím klasický formát RTF, kde je pak možné tento text **dále upravovat a doplňovat**. Upravený text je potom možné **vytisknout, odfaxovat nebo odeslat elektronickou poštou** zákazníkovi.

Možností uložit libovolnou tiskovou sestavu do formátu RTF je řešen tisk jednak na GDI tiskárnách, a dále pak také na tiskárnách připojených přes USB kabel, neboť sestavu RTF má uživatel možnost vytisknout na jakoukoliv tiskárnu nainstalovanou v operačním systému. Doporučujeme využít produktů firmy Microsoft, neboť ostatní produkty mohou mít problémy se správným zobrazením sestavy. Jednou z možností je také použití prohlížeče dokumentů - programu WordView, který je k dispozici zdarma.

1 Předpokladem pro úspěšný převod sestavy do Wordu je nastavený libovolný typ tiskárny v ***Nastavení/ Tisk/ Tiskárna***. Zkontrolujte, zda je zde vybrán určitý typ tiskárny. Pokud tomu tak není, nastavte zde například tiskárnu laserovou LJ4PL.PRN. Vzhled sestavy je pak také ovlivněn i dalšími nastaveními tisku popsanými v nastavení tiskárny (viz strana 63).

2 Sestavu je možné exportovat pouze z prohlížeče tiskových sestav. Proto je nutné se přesvědčit, jestli je tisk sestav směrován na obrazovku do prohlížeče sestav. To je identifikováno v dolní části hlavního rámu programu textem ***Alt-P->Display***. Pokud tomu tak není, je nutné provést toto nastavení pomocí funkce ***Alt+P***. Tuto změnu nastavení si program zapamatuje i pro příští spuštění programu. Vytiskněte nyní příslušnou sestavu do prohlížeče tiskových sestav (do náhledu na obrazovce).

3 **Uložení sestavy do souboru** - V prohlížeči tiskových sestav použijte funkci ***Ctrl+R-RTF*** a zadejte název RTF souboru, do něhož bude sestava uložena. Délka názvu je omezena na 8 znaků. Jestliže zadáte kratší název, potvrďte jej klávesou ***Enter***. Pokud použijete pro sestavu název souboru, který už existuje, zobrazí se dotaz ***Přepsat soubor/ Doplnit na konec souboru***. Tato vlastnost umožňuje uložit více výstupních sestav do jednoho souboru pro další zpracování. RTF soubor je uložen do podadresáře v adresáři, ve kterém se nachází vlastní program (standardně C:\KDS\RTF). S tímto RTF souborem je nyní možno dále pracovat. Tuto sestavu pak již můžete kdykoliv později otevřít, upravit, vytisknout nebo v případě potřeby uložit s libovolně dlouhým názvem.

4 **Uložení sestavy do souboru a její automatické otevření v programu Microsoft Word** - V prohlížeči tiskových sestav použijte funkci ***E-Editor*** a zadejte název RTF souboru, do něhož bude sestava uložena. Délka názvu je omezena na 8 znaků. Jestliže zadáte kratší název, potvrďte jej klávesou ***Enter***. Doporučuji zde ponechat zadaný jeden univerzální název souboru (například sestava), a v případě potřeby pak provést uložení s libovolně dlouhým názvem až přímo z programu Word. Pokud použijete pro sestavu název souboru, který už existuje, zobrazí se dotaz ***Přepsat soubor/ Doplnit na konec souboru***. Tato vlastnost umožňuje uložit více výstupních sestav do jednoho souboru pro další zpracování. RTF soubor je uložen do podadresáře v adresáři, ve kterém se nachází vlastní program (standardně C:\KDS\RTF). Program nyní provede automatické spuštění programu Word a otevření uložené sestavy. Pokud by program zobrazil chybové hlášení a nedošlo by ke spuštění programu Word, pokračujte dále bodem 5.

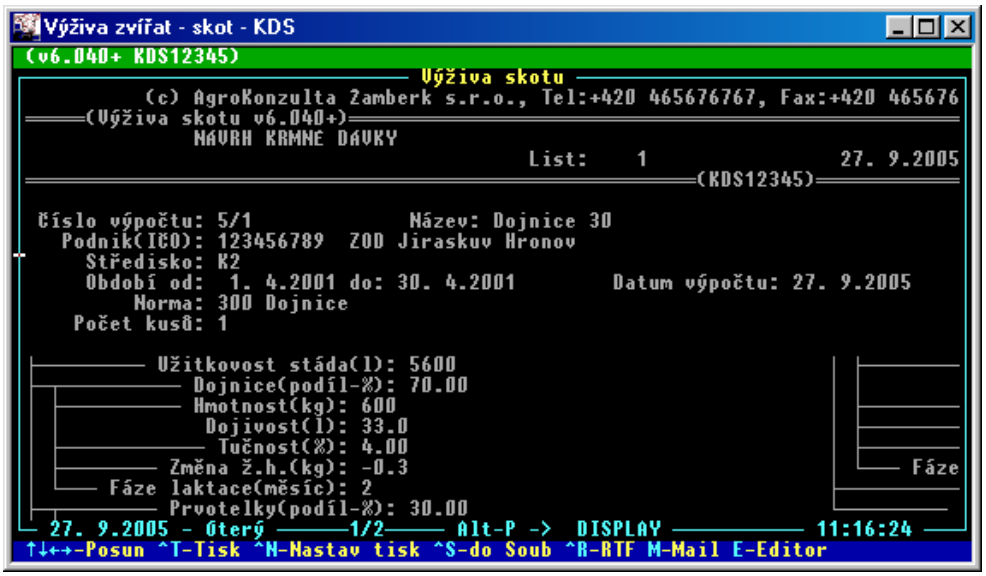

Pokud budete provádět editaci sestavy, mějte na paměti, že je použito písmo Courier New, což je písmo takzvaně neproporcionální (stejná šířka všech písmen). Pokud budete chtít změnit typ písma, je nutné v částech sestavy, kde je užito sloupců, užít opět písmo neproporcionální. V případě použití proporcionálního písma (například Times New Roman) by došlo k deformaci textu.

V některých verzích systému Windows (zejména Windows XP) je možné pokračovat v práci s programem teprve až po uzavření editované sestavy v programu Word.

5 Pokud by program po provedení funkce ***E-Editor*** zobrazil chybové hlášení *"Chyba č. 3. Cesta nebyla nalezena !!! Dejte ESC."*, pak buď není nainstalován žádný z podporovaných editorů, nebo jeho automatické nalezení z nějakého důvodu neproběhlo korektně. Aktuální verze programu si umí nastavit cestu k editoru automaticky, pokud by však z nějakého důvodu k otevření nedošlo, je nutné nastavit cestu k editoru ručně.

Otevřete menu ***Nastavení/Základní nastavení/Volání externích programů***. Zde je na prvním řádku s názvem ***Textový editor*** zapsána cesta k programu Word nebo jinému editoru ve zkráceném MSDOS zápisu (je samozřejmě možné použít i celé názvy adresářů uzavřené v uvozovkách, avšak na některých instalacích systému Windows není zaručena funkčnost). Tuto cestu je zapotřebí upravit dle aktuálního názvu adresáře, kde je editor nainstalován.

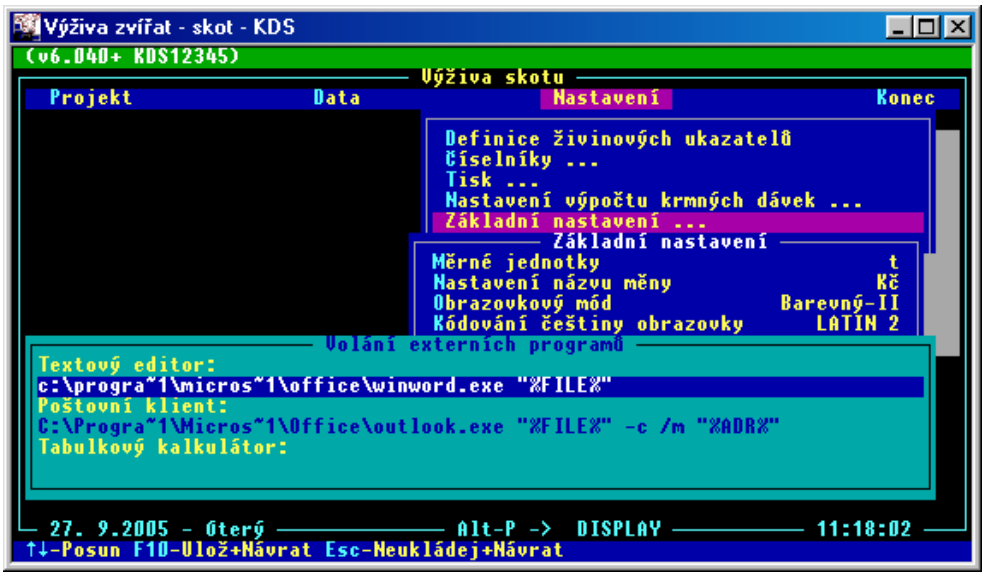

Výchozí zadání cesty je následující:
c:\progra~1\micros~1\office\winword.exe "%FILE%"

Pokud je zapotřebí upravit tuto cestu, postupujte takto:

Za pomoci programu Průzkumník, okna procházení přes zástupce Tento počítač, nebo s pomocí libovolného souborového manažera otevřete složku Program Files, která se standardně nachází na disku C Vašeho počítače. Zde zjistěte počet adresářů, jejichž název začíná slovem Microsoft. Dále pak v tomto adresáři otevřete adresář Microsoft Office, a zjistěte přesný název adresáře Office (může být Office nebo Office10, Office11, ...).

Následně pak postačí upravit výchozí zadání cesty a vyzkoušet kombinace, které přicházejí v úvahu. Pokud bychom například zjistili, že počet adresářů začínajících názvem Microsoft je 4, a že se konečný adresář jmenuje Office11, pak by postačilo vyzkoušet níže uvedené varianty (tučně jsou zvýrazněny úpravy):

*c:\progra~1\micros~**1**\office**11**\winword.exe "%FILE%"*

*c:\progra~1\micros~**2**\office**11**\winword.exe "%FILE%"*

*c:\progra~1\micros~**3**\office**11**\winword.exe "%FILE%"*

*c:\progra~1\micros~**4**\office**11**\winword.exe "%FILE%"*

Provedenou úpravu uložte pomocí funkce ***F10-Ulož*** a vyzkoušejte znovu uložení sestavy do souboru a její automatické otevření v programu Microsoft Word.

V případě použití programu WordView je způsob nastavení obdobný, a při provedení standardní instalace tohoto programu do přednastaveného adresáře C:\Program Files\WordWiew je následující:

c:\progra~1\wordview\ wordview.exe "%FILE%"

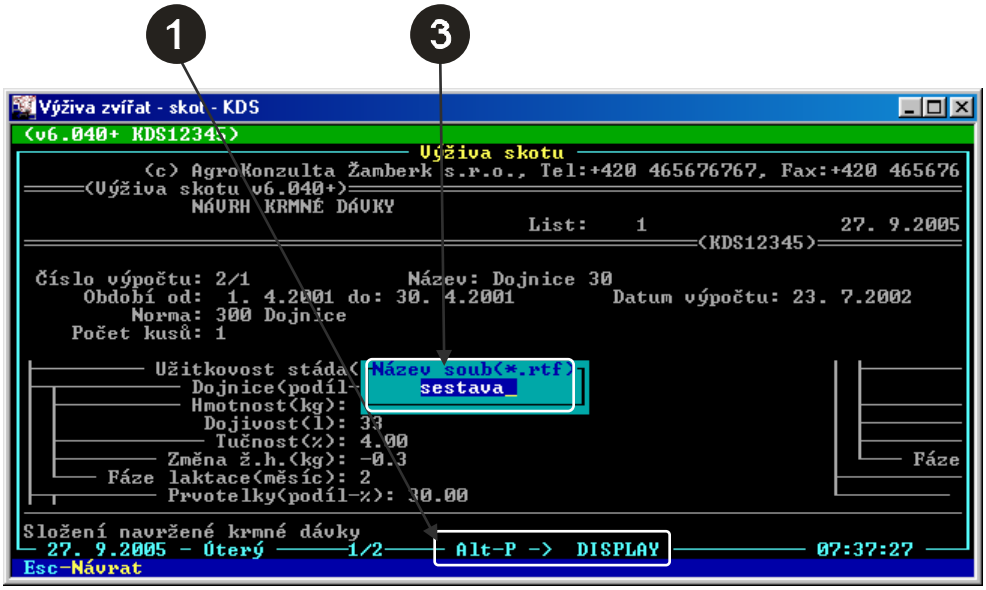

Zálohování dat - Vytvoření záložní kopie do podadresáře BAKOKS

1 Přesuňte se do části ***Data/ Servisní funkce***.

2 Spusťte funkci ***Vytvoření bezpečnostní kopie***. Dojde k vytvoření bezpečnostní kopie do podadresáře BAKOKS, který se nachází v adresáři programu (standardně C:\KDS). Původní kopie v tomto adresáři je přepsána touto novou kopií.

Tato záloha je uložena v počítači. V případě poruchy počítače nemusí být tato záloha k dispozici, proto **používejte možnost uložit zálohu mimo počítač**, viz níže uvedený popis **Zálohování dat - Vytvoření záložní kopie s komprimací na disketu, USB disk či jiné médium** viz strana 79.

Zálohování dat - Vytvoření záložní kopie s komprimací na disketu, USB Flash Disk, ...

Alespoň jednou za čas doporučujeme provést zálohování dat jinam než na pevný disk počítače, na kterém je uložen program včetně dat. Předejdeme tak problémům, které mohou vzniknout v případě

poškození pevného disku počítače nebo v případě jeho odcizení. Zálohu můžete vytvořit jak na disketu tak i na jiné médium, například na USB Flash disk, vypalovací CD nebo DVD, síťový disk, ... Variant se nabízí více, vše záleží na Vašem technickém vybavení. Jako alternativu k použití diskety bych uvedl možnost zapsat do níže uvedeného bodu 4 cestu ***C:\Backup\KDS\ddmmrrrr***, kde ddmmrrrr představuje datum ve formátu denměsícrok, takže výsledná cesta by byla například ***C:\Backup\KDS\29032005***. Při příštím zálohování byste pouze upravili tu část v zadání cesty, která obsahuje datum. Vytvořený adresář Zaloha na disku C: byste pak průběžně zálohovali vypalováním na CDROM. Jestliže CDROM má kapacitu 700MB a komprimovaná záloha programu má cca 1 až 2 MB, pak se Vám na CDROM vejde odhadem 300 nebo až téměř 700 časově odlišených záloh.

Najděte si čas na vytvoření zálohy Vašich dat, neboť vytvoření zálohy trvá jen pár minut, ale opětovné ruční zadání všech Vašich výpočtů v případě ztráty Vašich dat by trvalo mnoho hodin.

Doporučuji zálohovat buď v pravidelných například týdenních intervalech, nebo (pokud pracujete s programem spíše nárazově) až tehdy, když zadáte více dat.

1. Vložte do mechaniky naformátovanou disketu, která je prázdná nebo první záložní disketu z minulého zálohování, která obsahuje soubor se záložní kopií. (obecně řečeno zpřístupněte zálohovací médium – **zasuňte USB Flash Disk do USB portu**, ...)

2. Přesuňte se do části ***Data/ Servisní funkce***.

3. Spusťte funkci ***Zálohování s komprimací***.

4. Do zobrazeného formuláře ***Zadej cestu*** napište ***A:***. Pokud jste tento druh zálohování použili již dříve, bude si program pamatovat toto nastavení z minulého zálohování. Pokud budete požadovat umístění zálohy na jiný disk, zapište namísto ***A:*** jiné označení cesty. Například **pokud zálohujete na USB Flash disk, tak i tento disk je v systému k dispozici pod určitým písmenným pojmenováním, například *G:*** - pod jakým písmenem je zařízení k dispozici zjistíme, pokud na ploše Windows otevřeme zástupce Tento počítač – zde bude zobrazeno například ***Výměnný disk (G:)***.

5. Po potvrzení výše uvedeného formuláře dojde ke vlastnímu zálohování, v rámci něhož dochází ke zmenšení dat na zálohovacím médiu použitím zabudovaného komprimačního algoritmu. V případě, že se zálohovaná data nevejdou na jednu disketu či jiné zálohovací médium, je uživatel vyzván k vložení další záložní diskety (dalšího záložního média). Záloha je fyzicky uložena v souboru KDS.L01, případně KDS.L02, ...

6 Na konci vlastního procesu zálohování je uživatel informován o jeho výsledku.

7 Záložní diskety (či jiná média) uložte na bezpečné místo, nejlépe v jiné budově, než ve které máte počítač. Předejdete tak problémům, které mohou vzniknout v případě zničení Vašeho pracoviště například v důsledků živelné pohromy nebo krádeže.

Obnovení dat ze záložní kopie uložené v adresáři BAKOKS

1 Přesuňte se do části ***Nastavení***.

2 Spusťte funkci ***Obnovení dat z bezpečnostní kopie***. Na obrazovce se zobrazí informace o tom, kdy byla naposledy provedena záložní kopie, a dotaz, jestli má být skutečně provedeno obnovení dat z této kopie. Dále budete dotázání, zda si přejete obnovit také konfigurační soubory (jedná se především o různá uživatelská nastavení, která je možné měnit v části ***Nastavení/ Tisk, Nastavení/ Základní nastavení, Nastavení/ Nastavení výpočtu krmných dávek).*** Po potvrzení těchto dotazů dojde k obnovení dat z této záložní kopie. Po obnovení datových souborů je automaticky provedeno indexování.

V případě, že je program spuštěn se sdílením souborů neboli síťově (s parametrem /NET …), je obnovení dat ze záložní kopie povoleno pouze v případě, že s programem pracuje pouze jeden uživatel.

Obnovení dat z komprimované záložní kopie uložené na externím zálohovacím disku

1 Vložte do disketové mechaniky první záložní disketu (obecně řečeno zpřístupněte zálohovací médium – **zasuňte USB Flash Disk do USB portu**, ...).

2 Přesuňte se do části ***Nastavení***.

3 Spusťte funkci ***Renovace dat z komprimované záložní kopie***.

Do zobrazeného formuláře ***Zadej cestu*** napište ***A:***. Pokud jste zálohování použili již dříve, bude si program pamatovat toto nastavení z minulého zálohování. Pokud je záloha uložena na jiném disku, zapište namísto ***A:*** jiné označení cesty odkazující do jiného adresáře obsahujícího záložní soubor KDS.L01. Například pokud je záloha umístěna na USB Flash disku, tak i tento disk je v systému k dispozici pod určitým písmenným pojmenováním, například ***G:*** - pod jakým písmenem je zařízení k dispozici zjistíme, pokud na ploše Windows

otevřeme zástupce Tento počítač – zde bude zobrazeno například ***Výměnný disk (G:)***.

4 Dále budete dotázáni, zda si přejete obnovit také konfigurační soubory (jedná se především o různá uživatelská nastavení, které je možné měnit v části ***Nastavení/ Tisk, Nastavení/ Základní nastavení, Nastavení/ Nastavení výpočtu krmných dávek)***.

5 Po potvrzení výše uvedených dotazů dojde k vlastnímu obnovení ze záložní kopie. V případě, že je záloha dat rozložena na více disket, je uživatel postupně žádán o vložení další záložní diskety. Po obnovení datových souborů je automaticky provedeno indexování.

V případě, že je program spuštěn se sdílením souborů neboli síťově (s parametrem /NET …), je obnovení dat z komprimované záložní kopie povoleno pouze v případě že s programem pracuje pouze jeden uživatel.

Přenos dat z jednoho počítače na druhý

Častým dotazem uživatelů programu je, jakým způsobem přenést data z jednoho počítače na druhý. Důvodem je například pořízení novějšího počítače nebo nutnost poskytnout svoje data jinému uživateli programu.

Pokud potřebujete přenést pouze vybraná data, použijte funkci pro export a import (viz přenos komponent strana 68 a 66). Rozdíl je pouze v tom, že musíte ručně přenést vytvořený datový soubor z jednoho počítače na druhý (například pomocí USB Flash disku nebo poslat emailem jako přílohu).

V tomto přikladu si ukážeme, jak použít pro přenos dat funkce ***Zálohování s komprimací*** a ***Renovace dat z komprimované záložní kopie***.

Tímto způsobem dojde k přepsání (vymazání) všech dat v programu ve druhém (cílovém) počítači !!!

1 Na počítači, z něhož mají být data přenesena, provedeme zálohování dat na disketu tak, jak je popsáno v části **Vytvoření záložní kopie s komprimací** (viz strana 79).

2 Na druhém počítači provedeme obnovení dat tak, jak je uvedeno v části **Obnovení dat z komprimované záložní kopie** (viz strana 81).